

РӢЗНОМАИ БИНОКОРОН

Строительная газета

Аз августи соли 2007 нашр мешавад

Издаётся с августа 2007 года

Нашрияи Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Издание Комитета по архитектуре и строительству при Правительстве Республики Таджикистан

ТАБРИКОТИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, ПЕШВОИ МИЛЛАТ, МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН БА МУНОСИБАТИ РӢЗИ ЧАВОНОН

Чавонони ғаюру далери кишвар!

Фарзандони азиз!

Ҳамаи шуморо ба ифтихори Рӯзи чавонон самимона табрик гуфта, орзуманди саломативу сарбаландӣ, хушбахтиву иқболи нек ва амалӣ гардидани орзуҳоятон ҳастам.

Чавонони Тоҷикистони соҳибистиклол нерӯи созандаи Ватани азизамон буда, нақши онҳо дар тарқиёти ҳамаи соҳаҳои ҳаёти давлат ва ҷомеа арзишманд ва назаррас мебошад.

Имрӯз онҳо дар корхонаҳои бузурги саноатӣ, соҳаи кишоварзӣ, илму маориф ва дигар бахшҳои иҷтимоии мамлакат содиқонаву софдилона заҳмат

кашида, ба хотири ободии Ватан иншооти гуногуни истеҳсоливу хизматрасонӣ бунёд менамоянд ва дар сохтмони нерӯгоҳи барқи обии "Роғун" рисолати шаҳрвандӣ ва қарзи фарзандии худро бо эҳсоси

баланди ватандӯстӣ иҷро карда истодаанд.

Чавонони бонангу номус ва далеру ғаюри мо ҳамчун сипари боътимоди давлатдорӣ миллиамон дар ҳифзи марзу буми кишвар ва таъмин наму-

дани суботу оромии ҷомеа қарзи ватандӯстонаи хешро адо менамоянд.

Бо қаноатмандӣ хотирнишон месозам, ки наслҳои ояндасози халқи тоҷик ойини чавонмардӣ ва ватандӯстиву ватандориро моёи ифтихори худ мешуморад ва ҳар як ваҷаби хоки Тоҷикистони азизро муқаддас меҳисобанд.

Чавонони шарафманди тоҷик анъанаҳои аҷдоди сарбаланди худро идома бахшида, ба Ватан, муқаддасоти давлатӣ ва ҷимояи марзу буми кишвар содиқ будани худро борҳо собит кардаанд.

Насли чавони мамлакатамон бо ҳисси баланди

>> Идомааш дар саҳ. 2 >>

ДАР ИН
ШУМОРА:

**ИФТИТОҲИ БОҒИ
ПАРЧАМ, НИШОН ВА
ВАРЗИШГОҲ БО РАСТАИ
ҲУНАРМАНДОН ВА
МУЛОҚОТ БО СОКИНОНИ
ДЕҲАИ ПУШИНГ**

1 саҳ. 2

**ДАСТУРУ ҲИДОЯТҲОИ
САРВАРИ ДАВЛАТРО
ИҶРО НАМОЕМ!**

1 саҳ. 6

**БА ҚОНУНВАЙРОНКУНИҲО
РОҲ НАДИҲЕМ**

1 саҳ. 8

**ЧАВОНОН ВОРИСОНИ
АРЗАНДАИ ХАЛҚУ
МИЛЛАТ**

1 саҳ. 14

СУҲАНРОНИИ АСОСГУЗОРИ СУЛҲУ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ - ПЕШВОИ МИЛЛАТ, ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН БА МУНОСИБАТИ ИДИ ҒАЛАБА

Рафиқон генералҳо ва афсарону сарбозони Қувваҳои Мусаллаҳ!

Муҳтарам собиқадорони ҷангу меҳнат!

Имсол аз анҷоми набардҳои шадиду хунин ва фоҷиабори Ҷанги дуҷуми ҷаҳон, ки Ҷанги Бузурги Ватании солҳои 1941-1945 ва ғалаба бар фашизм марҳалаи асосиву ҳалқунандаи он буд, ҳафтаду чор сол сипарӣ мешавад.

Ва имрӯз сокинони Тоҷикистон мисли тамоми мардуми сулҳхоҳи олам солгарди ин санаи таърихиро ботантана ҷашн мегиранд.

Иди Ғалаба барои тамоми мардуми сайёра, аз ҷумла, халқи тоҷик санаи бисёр муҳим ва воқеан тақдирсозу таърихӣ мебошад.

Зеро дар он солҳои муддиш низоми фашистӣ ба озодиву истиқлолияти аксари давлатҳо ва халқҳои ҷаҳон хатари ҷиддӣ эҷод карда буд.

Маҳз дар натиҷаи муборизаи муштараку қотеонаи халқҳои гуногуни олам оташи он ҷанги даҳшатнок хомӯш, озодии мардуми сайёра таъмин ва вабои фоҷиабори

шаҳри Душанбе, 9 майи соли 2019

фашизм бартараф карда шуд.

Бояд гуфт, ки пирӯзӣ бар фашизм ба ивази ҷони даҳҳо миллион нафар сарбозону афсарон, аз ҷумла, фарзандони Тоҷикистон, аҳолии осоиштаи дар минтақаҳои

таҳти амалиёти ҷангӣ ва ақибгоҳ қарордошта, маъюб шудани миллионҳо нафари дигар ва гуруснагиву маҳрумиятҳои гӯшношунид ба даст омадааст.

>> Идомааш дар саҳ. 3 >>

ИФТИТОӢИ БОӢИ ПАРЧАМ, НИШОН ВА ВАРЗИШГОӢ БО РАСТАИ ӢУНАРМАНДОН ВА МУЛОҚОТ БО СОКИНОНИ ДЕӢАИ ПУШИНГ

Дар як мавзеи хушбоду Ӣавои де-Ӣаи Пушинг Асосгузори сулӢу ваӢдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти ӢумӢурии Тоҷикистон муӢтарам Эмомалӣ РаӢмон варзишгоӢи навро мавриди баӢрабардорӣ қарор дода, бо сокинону фаӢолони деӢа мулоқоти самимӣ доир кардаанд.

Яке аз иншооти арзандаи Ӣашни 30-солагии Истиқлолияти давлатии ӢумӢурии Тоҷикистон, ки сокинони деӢаи Пушинг бунёд кардаанд - МаӢмаи калони майдони Парчам ва Нишони давлатӣ бо варзишгоӢ ва растаи Ӣунармандон мебошад.

Дар Ӣудуди майдони Парчам ва Нишон, ки 2,5 гектарро ташкил медиӢад, гулгашт, боӢи фароғатӣ, варзишгоӢ бо 2500 Ӣойи нишаст, дӢкӯнӢо дар растаи Ӣунармандон бунёд шудаанд.

Баландии пояи Парчам 25 метрро ташкил дода, андозаи матои он бараш 5 метр ва дарозияш 10 метр мебошад.

Баландии пояи Нишони давлатӣ 17 метр аст.

Барои сайру гашти мардум 20 адад сутуни Ӣароғ гирдо гирди майдон насб карда шудааст, инчунин дар ин Ӣо барои ороиш ва хушбоду Ӣаво гардонидани мавзеъ 1000 дона ниӢолӢои гуногуни ороишӣ ва соя-афкан шинонидаанд.

ВарзишгоӢ, ки дар Ӣудуди боӢи Парчам ва нишон сохта шудааст, барои 2500 Ӣойи нишаст мебошад.

Акнун имкон аст, ки дар ин майдон сокинон бозиӢои гуногун ва барномаӢои бошукуӢи идона доир намоянд.

Барои истифодаи пурсамари Ӣар як ваӢаб замини боӢи Парчам ва Нишони давлатӣ дар зери нишастгоӢӢои варзишгоӢ 18 дӢкӯни Ӣунармандон дар растаи ӢунарӢои мардумӣ сохта мавриди баӢрабардорӣ қарор дода шуд.

Ӣамаи дӢкӯнӢо ба Ӣунармандони деӢаи Пушинг ройгон пешкаш карда шудааст, то ин ки устоӢои ӢӢбу оӢан, дӢзандаӢои моӢир дар СолӢои рушди деӢот, сайёӢӢи ва ӢунарӢои мардумӣ

аз он ба таври самаранок истифода бурда, сатӢи зиндагии худро беӢтар намоянд.

Дар СолӢои рушди деӢот, сайёӢӢи ва ӢунарӢои мардумӣ аӢли Ӣунар аз имтиёзӢои Сарвари давлат, ба монанди аз андоз озод шудан ва ғайра бархурдоранд. Ройгон пешкаш кардани дӢкӯнӢо ба Ӣунармандони деӢа аз ғамхории навбагии Ӣукумати мамлакат нисбат ба сокинони деӢоти Пушинг мебошад.

Дар вақти сохтмони БоӢи Парчам ва Нишони давлатӣ зиёда аз 100 нафар сохтмонӢӣ бо кори муваққатӣ

таӢмин шуданд. БаӢди ба истифода додани иншоот бошад, 30 кас ба кори доимӣ Ӣалб гардида.

Ӣор Ӣайкали шер рамзи тавоноии миллати тамаддунофари тоҷик дар назди парчаму нишон ва 1000 метри мураббаъ роӢи сафолакпӯш аз орошоти дигари боӢ мебошад.

Майдони Парчам ва Нишон макони дилфиребу мусоиди сайру тамошои сокинони деӢаи Пушинг ва меӢмонон гардида. Акнун мардум метавонанд ба таври васеъ аз имконоти истироӢатӣ фароғатӣ он самаранок истифода баранд.

Мавриди зикр аст, ки бунёди Парчам ва Нишон дар саросари мамлакат нишонаи олии қадршиносии миллати тоҷик аз арзиш ва муқаддасоти миллӣ мебошад.

БаӢди ифтитоӢи варзишгоӢ ва шиносӣ бо дастовардӢои мардум дар растаи Ӣунармандон Президенти мамлакат муӢтарам Эмомалӣ РаӢмон дар назди сокинони ташаббускори деӢаи Пушинг суханронӣ карда, ифтитоӢи иншооти навро муборакбод гуфтанд.

Сокинони шукргузори деӢоти Пушинг зимни баромади худ ба Пешвои муаззами миллат муӢтарам Эмомалӣ РаӢмон барои Ӣамаи ташаббусӢои созанда, ғамхории ӢамешаӢӣ ва таӢмини зиндагии шоиста изӢори сипос кардаанд.

www.president.tj

ТАБРИКОТИ ПРЕЗИДЕНТИ ӢУМӢУРИИ ТОӢИКИСТОН, ПЕШВОИ МИЛЛАТ, МУӢТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАӢМОН БА МУНОСИБАТИ РӢЗИ ӢАВОНОН

<< Идома аз саӢ. 1 >>

миллӣ ва худшиносӣву худогоӢӣ ба суннатӢои писандаи гузаштаи халқамон яъне ба таӢрих ва фарӢанги мил-лиамон арӢ мегузорад.

Ӣавонони тоҷик, ки табиатан дӯстдори илму дониш мебошанд, дар пайи омӯхтани касбу ӢунарӢои муосир пайваستا дар талош Ӣастанд, дар муассисаӢои таӢсилоти оливу миёнаи кишвар ва дар хорич аз он муваффақона таӢсил менамоянд ва итминон дорем, ки дар оянда Ӣамчун мутахассисони баландпоя саӢми худро барои пешрафту ободии Ватан мегузоранд.

СолӢои охир Ӣавонони мо бо дарки аӢамияти варзиш Ӣамчун омили муӢимтарини пешбурди тарзи Ӣаёти солим, обутоби Ӣисмонӣ ва баланд бардоштани нуфузу обрӯи Тоҷикистони соӢиб-истиклол дар ин Ӣода пайваستا талош мекунанд.

Боиси хушӢолист, ки дар байни Ӣавонони тоҷик

хислатӢои неки инсондӯстиву сулӢпарварӣ ва ваӢдати миллӣ торафт бештар густариш меёбанд.

Дар баробари ин, ӢаӢони пуртазоду нооромии замони муосир аз Ӣавонони кишвар талаб менамоянд, ки аз таӢаввулоти босуръати сайёра Ӣамеша огоӢ бошанд, худ ва Ӣамсолонашонро аз таӢсири манфии тарғиботи гуруӢӢои ифротиву тундрав эмин нигоӢдоранд, барои Ӣифзи истиқлолияти озодии сарзамини аӢдодӣ, сулӢу оромӣ, суботи сиёсӣ ва таӢкими пояӢои давлати соӢибхитиёри тоҷикон Ӣамеша омода бошанд.

ОнӢо бояд эътимод дошта бошанд, ки бо амалишавии ӢадафӢои стратегии миллиамон пешрафти кишварамон таӢмин гардида, Ӣамаи шароиту имкониятӢои зарурӣ барои зиндагии шоистаи Ӣар як шаӢрванди мамлакат ва дар навбати аввал, наврасону Ӣавонон фароӢам оварда мешаванд.

Эътимоди комилдорам, ки Ӣавонони ватандӯсти мо минбаъд низ бо илму донишӢои муосир, ӢаӢонбинии васеъ ва саъю талоши навӢӯёнаи худ барои вусъати амалӢои бунёдкорӣ ва боз Ӣам таӢким ёфтани нуфузи кишварамон дар арсаи байналмилалӣ талош намуда, дар таӢкими амнияти халқу давлат, сулӢу субот ва боз Ӣам устувор гардонидани пояӢои давлатдорӣ миллиамон саӢми худро дарег наредоранд.

Инчунин бовар дорам, ки Ӣавонони Тоҷикистон шарафу номуси ватандорӣ ва ормонӢои халқамонро Ӣамеша шиори зиндагиву фаӢолияти худ қарор дода, дар татбиқи ӢадафӢои стратегии кишварамон боз Ӣам бештар заӢмат мекашанд ва барои рушди устувори Ватани азизамон минбаъд низ саӢми арзанда мегузоранд.

Рӯзи Ӣавонон муборак бошад, фарзандони азиз!

9 мая Основатель мира и национального единства - Лидер нации, Президент Республики Таджикистан уважаемый Эмомали Рахмон принял участие и выступил на торжественном мероприятии в столичном Парке Победы, посвященном Дню Победы.

На месте проведения мероприятия Президента Республики Таджикистан уважаемого Эмомали Рахмона встретил Председатель города Душанбе уважаемый Рустами Эмомали.

Министр обороны страны Шерали Мирзо доложил Президенту Республики Таджикистан, Верховному главнокомандующему Вооружёнными силами уважаемому

Светлая память жертв народной священной войны также была почтена минутой молчания.

Сначала возложением венка почтил память участников и героев войны Президент Республики Таджикистан, Верховный главнокомандующий Вооружёнными силами уважаемый Эмомали Рахмон.

Также были возложены венки от имени Маджлиси милли и Маджлиси намояндагон Маджлиси Оли Республики Таджикистан, Правительства Республики Таджикистан, Исполнительного органа государственной власти города Душанбе, Министерства обороны и других силовых структур

УЧАСТИЕ НА ТОРЖЕСТВЕННОМ МЕРОПРИЯТИИ, ПОСВЯЩЕННОМ ДНЮ ПОБЕДЫ

Эмомали Рахмону о готовности подразделений к военному параду.

После озвучивания Национального Гимна Глава государства уважаемый Эмомали Рахмон, выступая перед собравшимися, отметил подвиги таджикстанцев в годы войны и поздравил всех ветеранов войны и миролюбивого народа страны с Днем Победы.

Было отмечено, что День Победы дорог не только ветеранам войны и труда, людям пожилого возраста, но и молодому поколению, потому что это свидетельство высочайшего

патриотизма, самоотверженности, преданности, урок мужества и стойкости во имя защиты Родины. «Мы гордимся тем, что бок о бок с представителями других народов сражались и сотни тысяч посланцев таджикского народа, отважные сыны Таджикистана и внесли достойный вклад в обеспечение победы», - сказал Лидер нации.

Президент страны уважаемый Эмомали Рахмон отметил, что Правительство Таджикистана постоянно проявляет заботу в отношении ветеранов войны и труда,

регулярно принимает меры для решения их социальных проблем.

В завершении своей речи Глава государства уважаемый Эмомали Рахмон еще раз искренне поздравил всех присутствующих и в их лице весь славный народ Таджикистана с Днем Победы, пожелав каждому жителю страны здоровья, благополучия, а нашей любимой Родине - прочного мира, спокойствия, единства и безопасности.

Затем были возложены венки у Вечного огня в память жертв народного ополчения против фашизма.

Таджикистана, ветеранов войны и труда, дипломатического корпуса, аккредитованного в Республике Таджикистан и служащих 201-й военной базы Российской Федерации в Таджикистане.

Торжественное мероприятие в честь Дня победы в Парке Победы столицы завершилось строевым шагом подразделений Вооруженных сил и военных частей душанбинского гарнизона.

www.president.tj

СУХАНРОНИИ АСОСГУЗОРИ СУЛҲУ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ - ПЕШВОИ МИЛЛАТ, ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН БА МУНОСИБАТИ ИДИ ҒАЛАБА

<< Идома аз сах. 1 <<

Яъне таърихи башар ҷангеро, ки боиси चुни қурбонии зиёди ҷонӣ ва ҳисороти аз ҳисоб беруни моддиву маънавии сайёраи Замин шуда бошад, ёд надорад.

Барои ҳамин мардуми сулҳдӯсти кишварҳои гуногуни дунё ҳар сол нухуми майро ҳамчун санаи ёдбуди шаҳидони ҷанг ва бузургдошти корномаи мардонии далеру шучоъ ба муқобили фашизми гитлерӣ таҷлил мекунанд.

Ба ин муносибат ҳамаи собиқадорони ҷангу меҳнат, яъне онҳоеро, ки дар майдони муборизаҳои хунин ва ақибгоҳ ҷасорату фидокорӣ нишон дода, дар таъмин намудани пирӯзӣ бар фашизм сахм гузоштаанд, инчунин, мардуми сулҳхоҳи кишварро самимона табрик мегӯям ва ба ҳамаи онҳо тансиҳативу хонаи обод ва ба Тоҷикистони азизамон сулҳу суботи ҷовидонӣ орзу менамоем.

Бояд гуфт, ки бо гузашти солҳо, хусусан, дар шароити торафт авҷ гирифтани нооромиву бесуботӣ дар кишварҳо ва минтақаҳои гуногуни сайёра аҳаммияту арзиши ин санаи таърихӣ дар байни мардуми олам меафзояд.

Рӯзи ғалаба натавон ба собиқадорони ҷангу меҳнат ва шахсони калонсол, балки барои наслҳои наврас ва ҷавони имрӯза низ гиромӣ мебошад, зеро он нишоннаи олии ватандӯстиву фидокорӣ ва сабақи бузурги шучоату мардонагӣ ба хоитири ҷимояи Ватан ба ҳисоб меравад.

Боиси ифтихори мост, ки паҳлу ба паҳлу намояндагони халқҳои дигар садҳо ҳазор нафар фириристодагони халқи тоҷик, яъне фарзандони бонангу номуси Тоҷикистон низ дар таъмин намудани ғалаба сахми арзишманди худро гузоштаанд.

Мардуми Тоҷикистон ҳар сол дар рӯзҳои таҷлили ҷашни ғалаба афсарону сарбозони дар

майдонҳои набард ҳалокшудаи халқамонро ёдоварӣ намуда, номи неки ҷавонмардонии бошарафи худро гиромӣ медоранд.

Ҳукумати мамлакат, дар навбати худ, доир ба нигоҳубину парастории собиқадорони ҷангу меҳнат ва халли масъалаҳои иҷтимоии онҳо мунтазам чораҷӯӣ менамояд.

Зеро пас доштани хоитираи фарзандони шучои Ватан ва ғамхорӣ дар ҳақи онҳо, ки ба хоитири ҷимояи Ватан ва зиндагии осудаи наслҳои имрӯзу ояндаи халқамон ҷонбозиву фидокориҳо кардаанд, вазифаи инсонии мо ва ҳар як фарди бонангу номуси ҷомеа мебошад.

Ҳозирини гиромӣ!

Сабақҳои сахту сангини мубориза бо фашизм ва пирӯзӣ бар он ҷаҳониёнро ҳамеша хушдор медиҳад, ки дӯстиву ҳамкорӣ ва таҳкими равобити неку созандаи халқу давлатҳо омили асосии сулҳу субот дар сайёра ва шартҳои муҳимтарини таъмин кардани рӯзгори орому осуда барои аҳли башар мебошад ва танҳо бо саъю талоши муштарақ бар зидди нерӯҳои харобиовару бадхоҳ истодагарӣ кардан мумкин аст.

Дар шароити ҷаҳони ноором ва бисёр мураккаби имрӯза, ки ҷуғрофияи таҳдиду хатарҳои муосир рӯз то рӯз вусъат пайдо карда истодааст, тарғибу ташвиқи сулҳу дӯстӣ, равобити неку созандаи халқу миллатҳои олам ва корнамоиҳои фарзандони далеру шучои Ватан дар ҷодаи мубориза бар зидди таҳдидҳои нав, аз қабили терроризму ифротгарӣ, миллатгароиву наҷодпарастӣ ва ҷинояткории муташаккили фаромиллӣ кори ниҳоят муҳим мебошад.

Зеро ҳарчанд ки инсоният бо муборизаи дастҷамъона фашизмро сарқӯб намуд, лекин имрӯз бо вабои дигари асри нав - радикализм ва экстремизму терроризм рӯ ба рӯ омадааст.

Муқовимат бо चुни хатарҳои муосир низ

муносибати бисёр ҷиддиву масъулона, талоши дастҷамъона ва тадбирҳои ҳамоҳангшудаи ҳамаи халқу давлатҳои ҷаҳонро талаб мекунад.

Мардуми Тоҷикистон, ки даҳшати ҷанги таҳмилии шаҳрвандиро аз сар гузаронидаанд ва оқибатҳои вазнини он, яъне амалҳои харобиовари нерӯҳои экстремистиву террористиро бо ҷашмони худ дидаанд, он солҳои фоҷиаборро ҳаргиз фаромӯш намекунанд.

Дар солҳои 90-уми асри гузашта кишвари мо бо гуноҳи хоинони миллати тоҷик ва давлати тоҷикон ба оташи ҷанги таҳмилии шаҳрвандӣ кашида шуд, ки боиси қурбон шудани даҳҳо ҳазор нафар одамон гардида, ҳисороти моддии он нисбат ба зарари солҳои ҷанги дуҷуми ҷаҳон маблағи чандин баробар зиёдро ташкил кард.

Маҳз ба ҳамин хотир, халқи тоҷик ба қадри сулҳу оромӣ ва суботи сиёсӣ бештар мерасад, онҳоро ҳамчун неъматии бебаҳои зиндагӣ азиз мешуморад ва барои ҳифзи қардану пойдор нигоҳ доштани оромии Ватан саъю талош мекунад.

Мо бояд роҳи пурифтхори тайкарда ва таҷрибаи зиндагии падаронро барои минбаъд низ устувор гардонидани аркони давлатдорӣ навинамон, мустақкам намудани иқтидори мудофиавии Ватани азизамон, рушди иқтисодиву иҷтимоӣ, густариши илму фарҳанг, боз ҳам баланд бардоштани ҳисси ватандӯстӣ, ифтихори миллӣ ва хештаншиносии наврасону ҷавонон ҳарчӣ бештар истифода намоем.

Бори дигар шумо, собиқадорони муҳтарами ҷангу меҳнат ва тамоми халқи азизи Тоҷикистонро ба ифтихори Иди ғалаба самимона табрик гуфта, ба ҳар як сокини кишвар саломатӣ, хонаи обод ва ба Ватани маҳбубамон сулҳу осоиш ва ваҳдату амнияти пойдор орзу менамоем.

Ҷашни зафар муборак бошад, ҳамватанони азиз!

САБАҚИ БУЗУРГ

Гузориш аз тантанаҳои Рӯзи Ғалаба дар «Боғи Ғалаба»

Рӯзи 9 майи соли равон дар «Боғи Ғалаба»-и шаҳри Душанбе бо иштироки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, Раиси шаҳри Душанбе Рустами Эмомалӣ, намояндагони Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати мудофиа ва соҳторҳои қудратии Тоҷикистон, собиқадорони ҷангу меҳнат, намояндагони корпуси дипломатии муқими шаҳри Душанбе ба муносибати 74-умин солгарди Рӯзи Ғалаба дар Ҷанги дуҷонибӣ қорабиниҳои бошуқӯҳ бо гузашти низомӣ баргузор гардид.

Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон пас аз гузоштани гулчанбар хотираи неки шаҳидони роҳи озодиро ҳамчунин бо дақиқайи хомӯшӣ пос дошта, дар ҳузурӣ ҷамъномадагон суҳанронӣ карданд.

Дар ин Боғи бошуқӯҳ, дар баробари собиқадорон ва соқинони пойтахт, инчунин шумораи зиёди ҷавонони фаъол ҳузур доштанд. Зикр кардан бамаврид аст, ки аз як тараф, таҷлили ҳамасолаи ҷашни ғалаба ҳамчун иди умумихалқӣ нишони арҷгузорӣ ба қаҳрамонӣ ва анъанаҳои пуршарафи аҷдодони шуҳратманд буда, аз ҷониби дигар, тавассути он насли имрӯз аз қаҳрамоноҳои ҷанговарони шӯравӣ, корномаҳои аҷдоди меҳанпарвари худ бархӯрдор гардида, дар руҳияи садоқат ба Ватан ва анъанаҳои неки падарону бобоёни сарбаландамон тарбия меёбад. Моро зарур аст, ки хотираи неки шаҳидони ҷангро ҳамеша пос дорем.

«Рӯзи Ғалаба натанҳо ба собиқадорони ҷангу меҳнат ва шахсони калонсол, балки барои наслҳои наврас ва ҷавони имрӯза низ гиромӣ мебошад, зеро он нишонаи олиии ватандӯстиву фидокорӣ ва сабақи бузурги шӯроату мардонагӣ ба хотири ҷимояи Ватан ба ҳисоб меравад», - иброз доштанд Сарвари давлат.

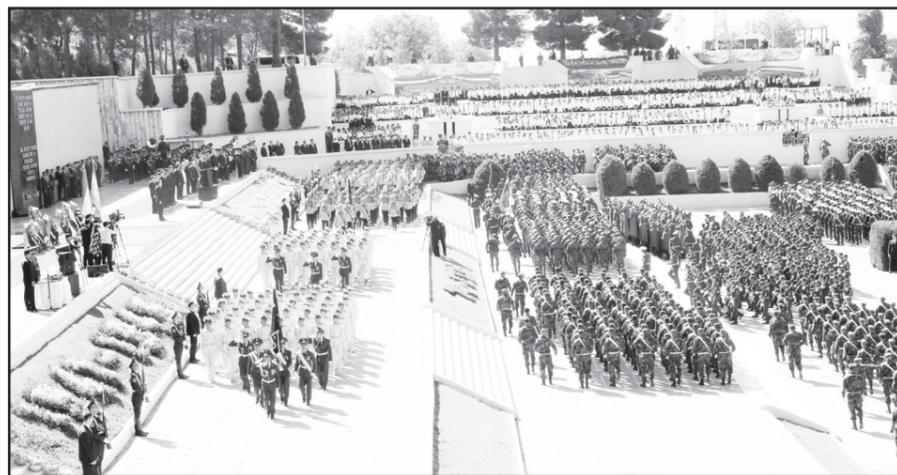
Воқеан ҳам чунин аст. Рӯзи Ғалаба сабақи бузургест, баҳусус барои ҷавонону наврасони имрӯзаи мо.

Рӯзи Ғалаба ҳушдор медиҳад, ки Ватан арзиши хеле муқаддас аст ва мо онро бояд чун Модар азиз донем, чун гавҳараки ҷашм эҳтиёт намоем, барои ҳифзи сарҳадоти

Ватан, ҷимояи шараф ва нангу номуси мардуми худ ҳар лаҳзаву соат омода бошем ва агар лозим шавад дар роҳи ҷимояи Ватан-Модар ҷони худро нисор созем.

Шӯроату қаҳрамонӣ нишон диҳем, чуноне падарону модарони шарафманди мо дар он солҳои душвор нишон дода буданд. Дар он айём 100 ҳазор нафар фарзандони Тоҷикистон маҳз ба ҳамин хотир ҷони худро аз даст дода буданд. Ба ҳисоби коршиносон, агар ҳамаи он ҳалокшудагон имрӯз зинда мебуданд ва дар ин Боғ дар гузашти низомӣ ширкат мекарданд, гузошти онҳо 15 соат тӯл мекашид...

Ҷанг 22 июни соли 1941 оғоз гардид, вале аллакай то 7 июли ҳамаи сол ба комиссариати ҳарбии пойтахти Тоҷикистон беш аз 2500

ариза расида буд, ки 745 адади он аз номи занону бонувон буд: «Ҳоҷиш мекунам маро ба фронт фиристед...».

«Мояи ифтихори мост, ки паҳлӯ ба паҳлӯи намояндагони халқҳои дигар садҳо ҳазор нафар фиристодагони халқи тоҷик, яъне фарзандони бонангу номуси Тоҷикистон низ дар таъмин намудани ғалаба саҳми арзишманди худро гузоштаанд», - иброз доштанд имрӯз Сарвари давлат.

Аз рӯи маълумотҳо, дар давраи солҳои 1941-1945 наздики 300 ҳазор фарзандони бонангу номуси Тоҷикистон ба ҷабҳаи мубориза бо фашизм рафтанд ва аз ин теъдод қариб 100 ҳазор нафарашон барнагаштанд... 55 ҳазор намояндагони Тоҷикистон бо ордену медалҳо қадрдонӣ ва зиёда аз 50 нафар ба унвони олиии

Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ сарфароз гардидаанд.

Бинобар ин мардуми Тоҷикистон ҳар сол дар рӯзҳои таҷлили ҷашни Ғалаба афсарону сарбозони дар майдонҳои набард ҳалокшудаи халқамонро ёдоварӣ намуда, номи неки ҷавонмардони бошарафи худро гиромӣ медоранд.

Мардуми Тоҷикистон дар ақибгоҳ, дар ҷабҳаи меҳнат низ диловарона қору пайкор мекарданд, то Рӯзи Ғалабаро наздик созанд. Тоҷикистон барои артиши ҳамонвақта зиёда аз 1 миллиард рубли ҳамонвақтаи шӯравӣ, қариб 225 тонна тилло (арзиши 1 грамм тилло он айём 4,45 рубл буд), 150 вагон тухфа (ҳар гуна сару либос, анвои хӯрок ва меваю сабзавот) фиристонд.

«Барои Ватан-Модар ҳеҷ чизро дареғ намедорем - на ҳаёт, на сарвату дороии худро. Ҳамаро ба Ҳазинаи мудофиа мефиристам, ҳама чизе, ки барои артиши азизи мо зарур аст», - гуфта буд бонии барзгар К. Мақсудова аз ноҳияи Пролетар (ҳозира ноҳияи Ҷаббор Расулов) дар маҷлиси колхозчиён соли 1942.

Солҳои ҷанг Тоҷикистон барои бисёр соқинони собиқ ИҶШС, барои занону кӯдакон ва пиронсолоне, ки аз ҳудуди шаҳри муҳоширашудаи Ленинград, аз Киев, Маскав, Минск ва ғайра кӯчонида мешуданд, ватани дуҷум гардид. Беш аз 10 ҳазор нафар. Тоҷикон ба онҳо чун ба аъзои оилаи худ, чун ба падару модар, хоҳару бародар ва фарзандони дилбанди худ муносибат намуданд.

Мактубе ба ёд мерасад, ки чанд сол пеш дар матбуот дарҷ гардида буд. Шаҳрванди Русия Александра Чижикова дар номаи худ ба унвони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон менавишт:

«Муҳтарам Ҷаноби Президент! Ман Чижикова Александра Александровна, ҳамсари иштирокчиҳои Ҷанги Бузурги Ватанӣ марҳум Чижиков Василий Иванович, Шумо ва мардуми Тоҷикистонро бо иди бузург - 70-умин солгарди Ғалаба дар ҷанги шадиди аср табрик меғӯям.

Шавҳари ман 12 апрели соли 1943 дар муҳорибаи назди Маскав захмдор шуда, ба Тоҷикистон, ба госпитали «Кӯчидагон» интиқол ёфт. Он вақт ӯ ҳамагӣ 20 сол дошт. Табибони ботаҷриба ва одамони меҳрубони кишвари шумо ӯро дар муддати кӯтоҳ табобат намуда, дар ба по ҳезонданд ва аз марг наҷот доданд.

Барои ин ман як умр аз Шумо ва мардуматон миннатдорам ва наздатон сари таъзим ҳам мекунам...»

Сафи иштирокчиёни Ҷанги дуҷонибӣ ҷаҳон дар Тоҷикистон чун дар дигар давлатҳо торафт коҳиш меёбад. Ба гуфти муовини раиси Шӯрои собиқадорони ҷанг ва меҳнат Валӣ Сайёрабеков, дар Тоҷикистон ҳоло 242 нафар собиқадорони Ҷанги дуҷонибӣ ҷаҳонӣ дар қайди ҳаётанд. Имсол се собиқадори Ҷанги дуҷонибӣ аз Тоҷикистон дар қорабиниҳои ҷашни Рӯзи Ғалаба, ки дар Маскав ва Санкт-Петербурги Федератсияи Русия баргузор гардидаанд, иштирок намуданд.

«Ҳукумати мамлакат доир ба нигоҳубину парастории собиқадорони ҷангу меҳнат ва ҳалли масъалаҳои иҷтимоии онҳо мунтазам чораҷӯӣ менамояд», - таъкид намуданд Президенти Тоҷикистон.

Ба шарофати сиёсати иҷтимоии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон собиқадорони ҷангу меҳнат ҳамеша тахти ғамхорӣ давлату ҳукумат қарор доранд. Дар рӯзҳои иди Ғалаба ва дигар ҷашнҳои умумимиллӣ аз ҷониби роҳбарияти давлату ҳукумат ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар шаҳру ноҳияҳо ба онҳо кумақҳои моддӣ расонида мешаванд.

Аз ҷумла, имсол бо қарори Раиси шаҳри Душанбе Рустами Эмомалӣ аз ҳисоби фонди захиравии Раиси шаҳр 697 800 (шашсаду наваду ҳафт ҳазору ҳаштсад) сомонӣ барои ҳавасмандгардонии иштирокчиёну маъҷубони Ҷанги дуҷонибӣ соҳаҳои 1941-1945 ҷудо гардид. Тибқи супориши Рустами Эмомалӣ, муовинони Раиси шаҳри Душанбе маблағҳои ҷудогардида ба иштирокчиён ва маъҷубони Ҷанги дуҷонибӣ ҷаҳонӣ шаҳри Душанбе зимни аёдати шахсӣ дар манзили истиқоматиашон аз номи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе бо тантана супориданд.

Инчунин дар доираи нақшаи қорабиниҳои тасдиқгардида ба муносибати Рӯзи Ғалаба дар шаҳри Душанбе барномаҳои маърифатӣ-фарҳангӣ баргузор гардидаанд.

Ҷанги дуҷонибӣ аз ҷумлаи бузургтарин фоҷиаҳои башарият буда, беш аз 70 давлати хурду бузург ба гирдобии он кашида шуданд. Бар асари муҳорибаҳои, ки 1418 шабонарӯз идома ёфтанд, беш аз 55 миллион одамон қурбон, садҳо миллиони дигар гирифтори азобу маҳрумиятҳои мудҳиш шуда, ҳазорҳо шахрҳои хурду бузург хароб ва садҳо марказҳои нотақрори тамаддуни умумибашарӣ нобуд гардидаанд.

Маҳз аз ҳамин сабаб Рӯзи Ғалаба, таҷлил аз ин иди бузург, иштирок дар қорабиниҳои вобаста ба он муҳим аст.

Барои насли имрӯз ва фардо.

Рӯзи Ғалаба ҳушдор медиҳад:

Пеши роҳи ҳама гуна ҷангу хунрезиро гиред, Ватани худро ҷимоя кунед, сулҳу осоиши кишвар ва суботу оромии ҷомеаи худро чун азизтарин неъматии зиндагӣ эҳтиёт намоед!

АМИТ "Ховар"

БО ҚАРОРИ РАИСИ ШАҲРИ ДУШАНБЕ БАРОИ ҲАВАСМАНДГАРДОНИИ ИШТИРОКЧИЁНУ МАЪЮБОНИ ЧАНГИ ДУЮМИ ЧАҲОНӢ 697800 СОМОНӢ МАБЛАҒ ЧУДО ГАРДИД

Бо қарори Раиси шаҳри Душанбе Рустами Эмомалӣ Сарраёсати молияи шаҳри Душанбе уҳдадор гардида буд, ки аз ҳисоби фонди захиравии Раиси шаҳр 697 800 (шашсаду наваду ҳафт ҳазору ҳаштсад) сомони барои ҳавасмандгардони иштирокчиёну маъюбони Чанги дуюми ҷаҳони солҳои 1941-1945 ҷудо намояд. Тибқи қарори мазкур ба ҳар як иштирокчи ва маъюби ҚБВ ба андозаи 1500 (як ҳазору панҷсад) сомони, ба шахсони бо ордену медалҳои ҳарбӣ дар ақибгоҳ солҳои Чанги дуюми ҷаҳонӣ сарфарозгардида,

шахсоне, ки зиёда аз шаш моҳ дар ақибгоҳ дар ин давра қор қардаанд, маъюбони амалиёти ҷангӣ дар қаламрави давлатҳои дигар (Афғонистон), садамаи Неругоҳи барқӣ-атомии Чернобил ва оилаҳое, ки саробони онҳо ҳангоми ҷимояи сохти конститутсионӣ ҳалок гардидаанд, ба ҳар кадоме ба андозаи 800 (ҳаштсад) сомони ҷудо мегардад.

Тавре аз Раёсати иттилоот ва робитаҳои хориҷии дастгоҳи Раиси шаҳри Душанбе хабар доданд, ин иқдом дар доираи иҷрои нақшаи чорабиниҳои мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри

Душанбе оид ба омодагӣ ва таҷлил намудани ҷашни 74-умин солгарди Рӯзи Ғалаба дар Чанги дуюми ҷаҳонии солҳои 1941-1945 роҳандозӣ гардид. Тибқи супориши Рустами Эмомалӣ муовинони Раиси шаҳри Душанбе маблағҳои ҷудогардидаро ба иштирокчиёну маъюбони Чанги дуюми ҷаҳонии шаҳри Душанбе зимни аёдати шахсӣ дар манзили истиқоматишон бо тантана аз номи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе супориданд.

АМИТ «Ховар»

Редеют ряды ветеранов великой отечественной войны. В Душанбе их осталось всего 37 героев, солдат и офицеров, которые наряду с другими выиграла войну.

Навестите их, выразите им свою признательность и если кому-то из них нужна помощь, помогите. Вот их списки, по районам города Душанбе:

Район СИНО

1. Великанов Федор – ул. Маяковского, 10, кв. 85;
2. Джураев Ахмад – переулок 5, ул. Камола Худжанди, 9/1, кв. 13;
3. Ибрагимов Абдурахмон – ул. Испечак-2, М28/7, кв. 44;

7. Хушвахтов Иззат – ул. С. Носир, дом 3;
8. Ятимов Сафар – ул. Ходжамбиёи поён, дом 84.

Район ШОХМАНСУР

1. Раджабов Саид – ул. Айни 50/5, кв. 55;
2. Таваров Кумриддин – ул. Шоди, дом 3;
3. Черкасский Петр Семенович – ул. Зафар, дом 403;
4. Исоев Каландар – ул. Улугбек, 40, кв. 7;
5. Корнаухов Павел Иванович – ул. Попова, 82, кв. 20;
6. Халифаев Курбон – ул. Хоргольская, дом 236;

НАВЕСТИТЕ ВЕТЕРАНОВ

4. Сафаров Максуд – ул. Тургенева, дом 23;
5. Халимов Хайдар – ул. Федина, 7, кв. 1;
6. Бобоев Файзулло – ул. Алишера Навои, 21/2, кв. 33;
7. Голиков Николай – ул. Ломоносова, 363, кв. 17;
8. Зоиров Бой – 2-ой проезд, ул. Ломоносова, 96;
9. Каримов Одина – ул. Испечак-2, М27/3, кв. 10;
10. Наботов Махсум – ул. Маяковского, 75/3, кв. 9;
11. Нагзибеков Бозор – ул. Гипрозем, 30/5, кв. 82;
12. Ковтун Леокадия – ул. А. Джони, 52, кв. 25;
13. Сарихов Тагой – ул. Панджруд, дом 201.

Район ФИРДАВСИ

1. Ишонов Хусейн – ул. Молодая Гвардия, дом 133;

2. Курбонов Хахим – ул. Борбад, дом 78, кв. 6;
3. Юнусов Тагоймурод – ул. 50-летия Таджикистана, 35, кв. 4;
4. Манонов Баён – ул. Пахтакор, дом 34;
5. Сохибов Ашур – ул. Дехоти, 56, кв. 107;
6. Насридин Хайриддин – ул. Борбад, 80, кв. 60;
7. Соболев Олег – ул. Косимова, дом 7/4, кв. 8;
8. Носиров Самад – ул. Кутузова, 4, кв. 3.

Район ИСМОИЛ СОМОНИ

1. Давлатов Бобо – ул. Кахорова, 17, кв. 2;
2. Сафаров Мадулло – ул. П. Толиса, дом 42;
3. Турсунова Махбуба – ул. Рудаки, 56, кв. 25;
4. Абдуллаев Хаскаш – ул. Шота Руставели, 1, кв. 1;

Цена победы в ВОВ для республик СССР

1. Белорусская ССР	Население 10 млн. 425,1	Потери - 25,3%
2. Украинская ССР	Население 41 млн. 389,6	Потери - 16,3%
3. Латвийская ССР	Население 1 млн. 960,8	Потери - 13,7%
4. Армянская ССР	Население 1 млн. 363,4	Потери - 13,6%
5. Литовская ССР	Население 3 млн. 33,4	Потери - 12,8%
6. РСФСР	Население 112 млн. 403,3	Потери - 12,4%
7. Казахская ССР	Население 6 млн. 338,1	Потери - 10,7%
8. Азербайджанская ССР	Насел. 3 млн. 318,5	Потери - 9,1%
9. Узбекская ССР	Население 6 млн. 639,9	Потери - 8,4%
10. Грузинская ССР	Население 3 млн. 695,4	Потери - 8,3%
11. Киргизская ССР	Население 1 млн. 594,3	Потери - 7,8%
12. Таджикская ССР	Население 1 млн. 566	Потери - 7,8%
13. Туркменская ССР	Население 1 млн. 322,8	Потери - 7,7%
14. Эстонская ССР	Население 1 млн. 122	Потери - 7,6%
15. Молдавская ССР	Население 2 млн. 540,1	Потери - 6,9%

5. Расулов Саймирзо – ул. Тельмана, дом 143;
6. Бустонов Отакул – ул. Э. Шарипов, дом 15;

7. Ходжаев Холик – ул. Шапкина, дом 20, пр. 1;
8. Чаъфаров Назар – ул. Дехлави, 13, кв. 10.

ДАСТУРУ ҲИДОЯТҲОИ САРВАРИ

Дирӯз дар Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи супориши Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 11 майи соли 2019, №13/11-21 бо мақсади омӯзиши матни суҳанронӣ ва иҷрои дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки дар мулоқот бо кормандони мақомоти молия, андоз, гумрук, сармоягузорӣ ва бонкҳо 10 майи соли 2019 баён доштанд, бо иштироки кормандони масъули Кумита ва зерсохторҳои он ҷаласа баргузор гардид.

Зимни суҳанронии худ Раиси Кумита Аҳмадзода Ҷамшед Ҷалол иброс намуд, ки Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо таҳлилҳои амиқ фаъолияти ҳамаи соҳаҳои иқтисоди миллӣ, аз ҷумла, мақомоти молия, андоз, гумрук ва бонкҳо натиҷагирӣ карданд. Пешвои миллат таъкид доштанд, ки мақсади мулоқот бо кормандони соҳаҳои молия, бонкдорӣ, андоз, гумрук ва сармоягузорӣ баррасии фаъолияти сохторҳои марбути ва баргараф намудани камбудҳои ҷойдошта, инчунин, дарёфти роҳҳои ҳалли мушкилот ва вазифаҳои мебошад, ки иҷрои онҳо барои рушди минбаъдаи иқтисоди миллии мо зарур шуморида мешавад.

Баъди таҳлилу баррасии вазъи соҳаҳо Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба хоҳири мусоидат кардан ба рушди босуботи кишвар, ислоҳи камбудҳои соҳаҳо ва дарёфти роҳҳои нави пешрафти бахшҳои иқтисоди миллӣ, оид ба таъмини нақшаи даромади буҷет, ба роҳ мондани низоми нави фаъолият, ҷорӣ кардани технологияи муосир, интиҳобу ҷобаҷогузори кадрҳои баландиқтисоси соҳаҳо, таҳия ва татбиқи қонунҳо ва барномаҳои давлатӣ, дар назди Ҳукумати кишвар, роҳбарони вазорату идораҳои ҷумҳурӣ супоришҳои мушаххас гузоштанд.

Аҳмадзода Ҷ.Ҷ. дар баромади худ ҳозиринро бо нуқтаҳои асосии суҳанронии Пешвои муаззами миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон шинос намуда, қайд намуд, ки ҷавҳари асосии воҳурии мазкур аз он иборат буд, ки Президенти кишвар ба масъалаи мавқеи ҳар як шахси алоҳида, корманди масъул, роҳбари ин ё он зинаи мақомоти давлатӣ, ки барои иҷрои ин ё он вазифа бо боварӣ гузошта шудаанд, иброси ақида намуда, тақрор ба тақрор иштирокчиёни воҳурий ва тамоми хизматчиёни давлатиро ба хизмати содиқона ва дасту дили пок ва роҳ надодан ба амалҳои ғайриқонунӣ ҳидоят намуданд.

Пешвои муаззами миллат дар ибтидо махсус таъкид намуданд, ки барои рушди минбаъдаи иқтисоди миллии мо ва ҷиҳати ноил шудан ба ҳадафи олии давлат, яъне баланд бардоштани сатҳи сифати зиндагии мардуми кишвар пешрафти бахшҳои воқеии иқтисодӣ, такмили низоми идораи давлатӣ, суботи молиявӣ, беҳтар кардани фазои сармоягузорӣ ва дастгирии соҳибкорӣ зарур мебошад.

Ба андешаи Раиси Кумита аҳли кормандони Кумита ва зерсохторҳои он дар ин раванди қайднамудаи Президенти кишвар саҳм гузошта метавонанд, зеро соҳаи меъморӣ ва сохтмон, ҳамчун ҷузъи асосии иқтисоди кишвар ба ҳисоб рафта, дар рушду тараққиёти ҷумҳурий нақши калидӣ мебозад.

Кумитаи меъморӣ ва сохтмон дар партави иқдомҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бобати таҳкими сиёсати давлатӣ дар соҳаи меъморӣ ва сохтмон, беҳтар намудани фазои соҳибкорӣ ва тақвияти содаю шаффофгардонии низоми бақайдгирию хизматрасонӣ, баланд бардоштани сатҳи ҳамоҳангсозӣ дар соҳаи сохтмон меъморӣ ва дар ин замина мукамал намудани муносибатҳои байнидоравию минтақавӣ ва асосҳои меъёри ҳуқуқӣ корҳои муайянеро роҳандозӣ намуда истодааст, - афзуд Аҳмадзода Ҷ.Ҷ.

- Аз ҷумла, дар самти беҳтар кардани фазои сармоягузорӣ ва дастгирии соҳибкорӣ Кумита дар доираи лоиҳаи “Баланд бардоштани рақобатнокии бахши хусусӣ” зерлоиҳаи “Идораи институтсионал оид ба дастгирии “Равзанаи ягона” барои гирифтани иҷозати сохтмон” фаъолияти худро ба роҳ монда, бо ин васила баҳри беҳтар намудани нишондиҳандаҳои кишвар дар ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ»-и Гуруҳи Бонки ҷаҳонӣ ва умуман, беҳтар намудани мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар баҳогузори агентҳои рейтингии ҷаҳонӣ кушиш намуда истодааст.

- Ҷамчунин, дар баромади Президенти кишвар қайд гардид, ки вобаста ба роҳҳои татбиқи ҳадафҳои стратегӣ ва расидан ба нишондиҳандаҳои дар барномаву нақшаҳои давлатӣ пешбинишуда дар паёмҳои Президент ба Маҷлиси Олӣ ва дар маҷлисҳои Ҳукумат масъулин пайваста барои ислоҳи камбудиву мушкилоти мавҷуда вазифадор карда мешаванд.

- Кумита фаъолияти пайвастаро дар самти иҷрои вазифаҳои, ки дар Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 декабри соли 2018 «Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилию хориҷии ҷумҳурий» зикр гардидаанд, ба роҳ мондааст. Дар ин самт Кумита ба ташкилу рушди ёфтани истеҳсоли масолеҳи сохтмо-

нии ватанӣ, ки дар Паёми мазкур таъкид шудааст, тавачҷуҳ намуда, баҳри баланд бардоштани сифати онҳо ва дар ин замина афзалият пайдо намудани он барои истифода дар корҳои сохтмонӣ, иқдомҳои мушаххас ва манфиатоварро роҳандозӣ менамояд.

- Кумита дар самти ҳавасмандгардонӣ ва рушди фаъолияти соҳибкории истеҳсолӣ, беҳтар намудани фазои соҳибкориву сармоягузорӣ, ҷалби ҳарчӣ бештари сармояи дохиливу хориҷӣ, ташкили ҷойҳои кории нав, таҳкими иқтисодии саноату содиротӣ ва дар ин замина амалигардонии ҳадафи чоруми стратегияи кишвар - саноатикунонии босуръаттадбирҳои зарурӣ андешида истодааст.

- Дар воҳурии мазкур ҳамчунин масъалаҳои амалигардонии Стратегияи миллии рушд барои давраи то соли 2030 ва Барномаи миёнамуҳлати рушд барои солҳои 2016-2020, қабули буҷети давлатӣ аз рӯи барномаҳои соҳавӣ, низоми иттилоотии идораи молияи давлатӣ ва татбиқи технологияҳои рақамӣ, масъалаҳои идоракунии ва фаъолияти молиявии корхонаҳои давлатӣ ва дигар масъалаҳои матраҳ гардиданд, ки аз ҳар ҷиҳат ба фаъолияти ҳар яки мову шумо дахл доранд.

Президенти кишвар аз он изҳори нигаронӣ намуданд, ки дар сохторҳои гуногуни давлатӣ ҷинояти коррупсионӣ ва ҷинояти иқтисодии хусусияти коррупсионидошта содир карда шудааст, ки аз нисфи зиёди онҳо бо сӯистифода ва баромадан аз ҳадди ваколатҳои мансабӣ, соҳакорӣ ва гирифтани пора вобастагӣ доранд. Қисми бештари камбудҳои ошкоршуда кам ҳисоб кардани маблағ ва рӯйпӯш намудани андозу пардохтҳои ҳатмӣ мебошад.

Президенти кишвар аз раванди сохтмони бинои Беморхонаи “Истиқлол” ва истифодаи маҳсулоти бесифати сохтмонӣ ва рӯйпӯш намудани камбудҳои ҷойдошта ва амалӣ намудани дигар кирдорҳои коррупсионӣ ёдовар шуданд, ки мутаассифона дар ин марҳила ҷой доштанд.

Бо дарназардошти дастуру ҳидоятҳои Президенти кишвар, ки дар воҳурии мазкур баён доштанд, ҳар яки моро зарур аст, ки дар доираи «Стратегияи муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷи-

кистон барои солҳои 2013-2020» ва Барномаи Нақшаҳои Кумитаи вобаста ба масъалаҳои муқовимат ба коррупсия фаъолият намуда, дар самти пешгирӣ ва ошкор намудани амалҳои коррупсионӣ ба мақомотиҳои дахлдори давлатӣ ҳамаҷониба мусоидат намоем.

Аҳмадзода Ҷ.Ҷ. диққати ҳозиринро ба суҳанронии Президенти кишвар инчунин ба масъалаи раванди татбиқи лоиҳаҳои давлатии сармоягузорӣ дар ҷаҳати қонекунонда будани азҳудкунии маблағҳо, сатҳи сифати иншооти таҷдиду бунёдшаванда, техникаву таҷҳизот ва хизматрасонӣ, ки бо ҷалби ширкатҳои байналмилалӣ амалӣ карда мешаванд, ба талабот ҷавобгӯ нест.

Аз ин лиҳоз, мову шумо, он нафаронеро, ки фаъолиятшон ба ин самт дахл дорад, зарур аст, ки фаъолияти худро дар самти ба талаботи стандартҳои пешбинишуда ҷавобгӯ будани иншооти таҷдиду бунёдшаванда, воридоти техника ва таҷҳизоти зарурӣ, инчунин, истифодаи самаранок мақсаднок маблағҳои ҷалбшаванда пурзӯр намоем.

Аҳмадзода Ҷ.Ҷ. ба боз як масъалаи дар суҳанронии Президенти кишвар қайдгардида, истода гузашт, ки ин ҳам бошад нақшаи тадбирҳои амалисозии 300 рӯзи ислоҳоти дастгирии соҳибкорӣ ва беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва эълони мораторий ба санҷишҳои фаъолияти соҳаҳои истеҳсолӣ мебошад, ки Кумита дар ин самт низ фаъолияти худро ба роҳ мондааст, ҷалб намуд.

Ҷ қайд намуд, ки вобаста ба ин масъала қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 март соли 2019, №95 “Дар бораи Нақшаи чорабиниҳо оид ба амалӣ намудани 300 рӯзи ислоҳот ҷиҳати дастгирии соҳибкорӣ ва беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” ба тасвиб расида, Кумита ҷиҳати иҷрои бандҳои алоҳидаи он вазифадор карда шудааст.

Аз ҷумла, тибқи банди 2.2 Нақшаи чорабиниҳои мазкур баҳри шаффоф, дастрас ва камхарҷ намудани ҷараёни гирифтани ҳуҷҷати иҷозатдиҳӣ дар соҳаи сохтмон ташкил намудани низоми «Равзанаи ягона» дар шаҳри Душанбе муқаррар гардида, натиҷаи он таъсис додани утоқи «Равзанаи ягона» ва дар як макон ҷойгир кардани мақомоти иҷозатдиҳандаи соҳаи сохтмон ва тартиб додани ҳуҷҷати ягонаи иҷозатдиҳӣ пешбини гардидааст.

Дар ин самт, Кумита ҷиҳати ҳарчи зудтар амалӣ намудани принципи равзанаи ягона ва ташкили “Маркази амалигардонии равзанаи ягона дар шаҳри Душанбе” концепсияи “Тартиби фаъолият ва таркиби сохтори “Маркази амалигардонии равзанаи ягона дар шаҳри Душанбе”-ро яқҳо бо Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе таҳия намуда, айни замон корҳои ташкилӣ оид ба оғоз намудани фаъолияти Маркази мазкур дар арафаи анҷомёбӣ қарор дорад.

Бо мақсади иҷрои дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷи-

ДАВЛАТРО ИЧРО НАМОЕМ!

кистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки дар мулоқот бо кормандони мақомоти молия, андоз, гумрук, сармоягузорӣ ва бонкҳо 10 майи соли 2019 баён доштанд, Раиси Кумита тавачҷҳо роҳбарон ва кормандони Кумитаро ба иҷрои вазифаҳои зерин ва ислоҳи камбудҳои ҷойдоштаи соҳаи сохтмон ва меъморӣ ҷалб намуд:

- ҷиҳати таъмини иҷроиши Амр ва Фармонҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Нақшаи чорабиниҳои оид ба иҷрои дастури супоришҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон, Фармоишҳо ва қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Протоколҳои маҷлисҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Нақшаи чорабиниҳои оид ба иҷрои вазифаҳо, ки дар Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 декабри соли 2018 зикр гардидаанд, Стратегияи миллии рушд барои давраи то соли 2030, Барномаи миёнамуҳлати рушд барои солҳои 2016-2020 ва иҷрои дигар дастури супоришҳо чораҳои зарурӣ андешида шаванд;

- муроҷиатҳои шахрвандон (аризаҳо, дархостҳо, таклифҳо ва шикоятҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ), ки барои баррасӣ ворид гардидаанд, дар муҳлати муқарраргардида баррасӣ ва аз натиҷааш маълумот пешниҳод карда шавад;

- ҷиҳати истифодаи самаранок ва мақсадноки маблағҳои буҷетӣ ва қатъиян пешгирӣ намудани хароҷотҳои дуюмдараҷа чораҷӯӣ карда шавад;

- саривақт пардохт намудани андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет таъмин карда шавад;

- ҷиҳати беҳтар намудани интизоми ҳисоботдиҳии молиявӣ ва баланд бардоштани масъулияти роҳбарони корхонаҳо ва ташкилоти системаи Кумита чораҷӯӣ карда шавад;

- барои дар корхонаҳо ва ташкилотҳо пурра ҷорӣ намудани усули коргузори муҳосибӣ бо барномаи "1С: Бухгалтерия" то охири сол чораҷӯӣ карда шавад;

- иҷроиши нақшаи корҳои илмӣ-тадқиқотӣ ва лоиҳакашию ҷустуҷӯии Кумита, ки бо маблағгузорию буҷети давлатӣ амалӣ карда мешавад, тибқи уҳдадорихи шартномавӣ дар муҳлатҳои муқарраргардида таъмин карда шавад ва мисли соли гузашта дар ин самт ба кашолкорӣ роҳ дода нашавад (Мирзозода Н.Ю., Ниёззода А., Умаров У.Х., Каримзода А.А., Ишанов Б.М., Сафарзода А.А.);

- Муовини Раиси Кумита (Раҳматуллозода Ш.И.), Раёсати шаҳрсозӣ (Искандаров Ф.С.), директори Муассисаи давлатии "Маркази амалигардонии равзанаи ягона" (Сафарзода А.А.) ҷиҳати иҷрои дастури супоришҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки дар Паёми навбатии худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон санаи 26 декабри соли 2018 баён доштанд, инчунин дастури супоришҳои

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва супоришҳои Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба истифодаи мақсаднок ва самаранок оқилонаи замин, тақмили фаъолият дар соҳаи шаҳрсозӣ, баланд бардоштани сифати корҳои лоиҳакашӣ, омӯзиш ва арзёбии вазъи соҳа, пешгирии қонунвайронкуниҳо ва саривақт бартараф намудани камбудҳои ҷойдошта бо баргузори семинар-машвараҳо ва корҳои фаҳмондадиҳӣ ба сармеъморон дар мақомотҳои иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ тадбирҳои зарурӣ андешида;

- Муовини Раиси Кумита (Раҳматуллозода Ш.И.), Раёсати шаҳрсозӣ (Искандаров Ф.С.), Хадамоти назорати давлатии меъморӣ ва сохтмонӣ (Табарзода Р.Ҳ.) ҷиҳати назорати риоя ва татбиқи нақшаҳои генералии шаҳру ноҳияҳо ва маҳалҳои аҳолинишин

тадбирҳои зарурӣ андешида;

- Хадамоти назорати давлатии меъморӣ ва сохтмонӣ (Табарзода Р.Ҳ.) ҷараёни иҷрои корҳои сохтмониро дар сохтмони бино ва иншооти ҷумҳурӣ зери назорати доимӣ қарор дода, оиди қатъиян манъ кардани сохтмони иншоотҳое, ки бе хулосаи экспертизаи давлатии ҳуҷҷатҳои лоиҳавии шаҳрсозӣ, аз рӯи варақаи лоиҳаҳои нопурра сохта мешаванд, чораҳои таъхирнопазир андешида. Хадамотро зарур аст, ки вобаста ба назорати сохтмони бино ва иншооти сохташаванда, сатҳу сифати масолеҳи сохтмонӣ ва роҳ надодан ба қонунвайронкуниҳо дар соҳаи меъморӣ ва шаҳрсозӣ фаъолияти худро пурзӯр намояд.

Бо мақсади пешгирии қонунвайронкуниҳо дар сохтмон ва баланд бардоштани андозаи ҷаримаҳо Кумита лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи тағйири иловаҳо ба Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ"-ро омода намуд, ки айни замон дар мувофиқаи мақомотҳои дахлдор қарор дорад.

- бо мақсади иҷрои Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 январи соли 2019, №1170 "Дар бораи "Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва хунаҳои мардумӣ" эълон намудани солҳои 2019-2021" Хадамоти назорат ҷиҳати бо сифати баланд ба анҷом расонидани корҳои созандагиву ободонӣ дар деҳот чораҳои зарурӣ

андешида шавад;

- Хадамоти иҷозатномадиҳии фаъолияти шаҳрсозӣ (Файзуллозода Н.Қ.) ҷиҳати риояи шарту талаботи иҷозатномадиҳӣ, таҳлили дақиқи фаъолияти ташкилотҳо ва пайдо намудани маълумот нисбати фаъолият доштан ё надоштани онҳо, ҳамаҷониба дастгирӣ намудани соҳибкорон барои беҳбудӣ бахшидан ба фазои сармоягузорӣ, рушди бахши хусусӣ, инчунин ҷиҳати бартараф намудани монеаҳои маъмурию сунъӣ, бахусус дар самти иҷозатномадиҳӣ чораҳои зарурӣ андешида.

- Раёсати экспертизаи давлатии ғайридоравии ҳуҷҷатҳои лоиҳавии шаҳрсозӣ (Саъдуллозода С.Ф.) ва Корхонаи воҳиди давлатии "Ташхисгар" (Нурзода Р.Н.) барои тақвияти фаъолияти Раёсати экспертизаи давлатӣ бо мақсади баланд бардоштани сифат ва ташхиси лоиҳаҳо тадбирҳои зарурӣ

андешида, ҳангоми баррасии лоиҳа ба кашолкорӣ роҳ дода нашавад;

- директори Муассисаи давлатии "Маркази амалигардонии равзанаи ягона, кадастр ва мониторинги шаҳрсозӣ" (Сафарзода А.А.) оиди иҷрои қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 марти соли 2019, №95 "Дар бораи Нақшаи чорабиниҳои оид ба амалӣ намудани 300 рӯзи ислоҳот ҷиҳати дастгирии соҳибкорӣ ва беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон" ва бо ин мақсад ҷиҳати кушодани утоқи кории "Равзанаи ягона дар соҳаи шаҳрсозӣ" дар мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳо то охири моҳи июни соли 2019 чораҷӯӣ намояд;

- ба роҳбарони ташкилотҳои лоиҳакашии системаи Кумита (Ишанов Б.М., Мализода Б.Ҳ., Худойдодов Н.Х., Умаров У.Х., Шарифзода Д.Ш.) бори дигар супориш дода мешавад, ки барои баланд бардоштани сифати корҳои лоиҳакашӣ бо истифодаи таҷрибаи пешқадам, технологияҳои инноватсионӣ, унсурҳои меъморӣ миллий ва таҷрибаи меъморӣ муосир чораҷӯӣ намоянд. Инчунин, ҷиҳати беҳбудии фаъолият, ба кор ҷалб намудани мутахассисони болаёқат, зиёд намудани ҳаҷми кор, ҳосилнокии меҳнат, маоши миёнаи коргарон, фоидаи корхона ва бартараф намудани қарзи андозу

музди меҳнат чораҷӯӣ намоянд;

- ба ҶСК "Шахрофар" бори дигар супориш дода мешавад, ки ҷиҳати пурра пардохт намудани музди меҳнати кормандон ва бартараф намудани қарздорӣ то охири моҳи май чораҷӯӣ намояд;

- барои ба ҷойивазкунӣ (ротатсия) фаро гирифтани мудирони шӯъба ва бахшҳои меъморӣ ва шаҳрсозии шаҳру ноҳияҳо ва директорони КФ КВД «Лоиҳакаш» дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, ки дар мансаби роҳбарикунанда беш аз 5 сол фаъолият доранд, чораҳои зарурӣ андешида шаванд (Раҳматуллозода Ш.И., Зокиров Ф.Ҷ., Нурализода Ш.Ш., Шарифзода Д.Ш.).

- аттестатсияи хизматчиёни давлатӣ ва дигар кормандони корхонаҳо ва ташкилотҳои системаи Кумита дар соли 2019 гузаронида шавад (Муовинони Раиси Кумита, Зокиров Ф.Ҷ., Нурализода Ш.Ш., роҳбарони зерташкилотҳо);

- бо мақсади пешгирӣ ва бартарафсозии зуҳуроти коррупсионӣ, дар амал ҷорӣ намудани сиёсати мубориза бо коррупсия, таъмини иҷрои Нақшаи чорабиниҳои Кумита дар бораи муқовимат ба коррупсия барои солҳои 2019-2020 тадбирҳои зарурӣ андешида шавад;

- роҳбарони корхонаҳо ва ташкилотҳои системаи Кумитаро зарур аст, ки ҷиҳати бартараф намудани камбудҳои ҷойдошта, барои минбаъд ба таври пурра ва мукамал пешниҳод намудани маводҳо ва ба таври қатъӣ риоя намудани муҳлати баррасии дастури супоришҳои додашуда, баланд бардоштани сифати коргузори дар корхонаҳо ва ташкилотҳо чораҷӯӣ намоянд;

- муовинони Раиси Кумита аз рӯи салоҳият оид ба ҳар як ҳолати аз ҷониби сардорони раёсату шӯъбаҳои дастгоҳи марказӣ ва роҳбарони корхонаҳо ва ташкилотҳои системаи Кумита ба таъхир гузоштани иҷрои дастури супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар супоришҳои назоратӣ ба Раиси Кумита маълумоти фаврӣ пешниҳод намоянд ва нисбати шахсони ба камбудӣ роҳ дода чораҷӯӣ карда шавад.

- ҷиҳати иҷрои дастури супоришҳои баёншуда Нақшаи чорабиниҳои Кумита тасдиқ карда шуда, барои иҷро ба роҳбарони раёсату шӯъбаҳои дастгоҳи марказӣ, корхонаҳо ва ташкилотҳои системаи Кумита ирсол карда шавад (Муовинони Раиси Кумита, Наврӯзов Л.А.).

Дар анҷоми суҳбат Раиси Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Аҳмадзода Ҷ.Ҷ. бо итминон иброз намуд, ки кормандони Кумита дастури супоришҳое, ки аз баромади Пешвои муаззами миллат бармеоянд, ҳамчун барномаи амал қарор дода, фаъолияти мақсадноки худро дар пешрафти ҷанбаҳои гуногуни ҷомеа аз рӯи чорабиниҳои тасдиқгардида равона менамоянд.

БА ҚОНУНВАЙРОНКУНИҲО РОҲ НАДИҲЕМ

Дар толори маҷлиси Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти раёсати муовини раиси Кумитаи Мирзозода Низом Юсуфӣ ва бо иштироки муовини якуми Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мушовири давлатии адлияи дараҷаи 2 Назарзода Ҳотам Назрулло ва сардори Раёсати назорати умумии Прокуратураи генералӣ, мушовири давлатии адлияи дараҷаи 3 Абдурахмонзода Мизробшоҳ Сафаралӣ прокурори калони Раёсати назорати умумии Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон Курбонзода Тиллохони Ҳабибулло, инчунин роҳбарони корхонаву ташкилотҳои лоиҳакашӣ дар шаҳри Душанбе, роҳбарон ва кормандони масъули зертташкilotу муассисаҳо ва дастгоҳи марказии Кумита, роҳбарияти Сарраёсати меъморӣ ва шаҳрсозии шаҳри Душанбе, сармеъморони шаҳру ноҳияҳои Ваҳдат, Ҳисор, Рӯдакӣ, Варзоб ва директорони Корхонаҳои фаръии Корхонаи воҳиди давлатии «Лоиҳакаш» дар шаҳру ноҳияҳои он оид ба пешгирии қонунвайронкуниҳо дар самти истифодаи самаранокӯ оқилонаи замин, пешгирии сохтмонҳои худсарона ва ба қоидаҳои меъмориро шаҳрсозӣ ҷавобгӯ набуда, воҳӯрӣ баргузор гардид.

Мирзозода Н.Ю. қайд намуд, ки дар баробари пешрафти соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоии мамлакат, соҳаи шаҳрсозӣ низ бемайлон рушд намуда истодааст. Кумита дар самти самаранокӯ оқилона истифода бурдани қитъаҳои замин ва дар доираи талаботи Нақшаи генералии маркази шаҳру ноҳияҳо, нақшаҳои муфассали онҳо, нақшаҳои генералии маҳаллаҳои аҳолинишин ва ҳуҷҷатҳои шаҳрсозии мавҷуда, ба роҳ мондани фаъолияти шаҳрсозӣ, инчунин пешгирии ва баргараф намудани камбудҳои ҷойдошта дар ҳамкорӣ бо мақомотҳои иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ ҳамарӯза чораҳои зарурӣ андешида истодааст. Новобаста аз пешравии соҳа ҳоло ҳам камбудҳои низ ҷой доранд ва ҷиҳати баргараф намудани он Кумита ҳамарӯза чораҷӯӣ намуда истодааст.

Муовини якуми Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мушовири давлатии адлияи дараҷаи 2 муҳтарам Назарзода Ҳотам

Назрулло дар баромади худ ба як қатор камбудҳои ва масъалаҳои бахшнок, ҳуқуқвайронкуниҳо оид ба сохтмонҳои худсаронаи баъзе аз соқинони ҷумҳурӣ муфассал истода гузашта, диққати меъморон ва лоиҳакашонро бар он ҷалб намуд, ки онҳо дар яқоягӣ бо мақомоти дахлдор минбаъд ба чунин қонунвайронкуниҳо роҳ надиҳанд.

Сардори Раёсати шаҳрсозии дастгоҳи марказии Кумитаи меъморӣ ва сохтмон Искандаров Файзулло дар мавриди масъалаи дар муҳокима қарор дошта, чунин ибрози назар кард:

Кумита дар асоси Нақшаи корӣ барои соли 2019 бо мақсади ба танзим даровардани раванди корҳои меъморӣ, шаҳрсозӣ ва сохтмонӣ дар шаҳру ноҳияҳои

ҷумҳурӣ санаи 27 феввали соли 2019 дар шаҳри Бохтари вилояти Хатлон ва санаи 14 марти соли 2019 дар шаҳри Душанбе семинар-машварат дар мавзӯи «Баррасии саривақтии муроҷиатҳои шахсони воқеию ҳуқуқӣ оид ба масъалаҳои интихоби додани қитъаи замин, лоиҳакашӣ, мувофиқа ва додани иҷозати сохтмон» бо иштироки муовинони соҳавии раисони вилояти Хатлон, шаҳрҳои Душанбе, Бохтар, Леваканд, Ҳисор, Ваҳдат, Турсунзода ва ноҳияҳои Рӯдакӣ, Шаҳринав, Варзоб, Кушонӣён, Хуросон, Ваҳш, Абдурахмони Ҷомӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Ёвон, роҳбарони мақомоти маҳаллии меъморӣ ва шаҳрсозӣ, кумитаи идораи

замин, ташкилотҳои минтақавии лоиҳакашӣ, намоёндоғони сохторҳои минтақавии муҳандисии шаҳру ноҳияҳои зикршуда, роҳбарону кормандони масъули ташкилоту муассисаҳо баргузор намуд.

Дар ҷамъбасти семинар-машваратҳои гузаронидашуда барои ислоҳ, пешгирии қонунвайронкуниҳо ва минбаъд роҳ надодан ба камбудҳои қарорҳои дахлдор қабул карда шуда, ба мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳои зикршуда, фармоишгарон, ташкилотҳои пудратӣ ва лоиҳакашӣ ирсол карда шуда, иҷроиши он таҳти назорат қарор дорад.

Дар ин давра тибқи Нақшаи корӣ мутахассисони Кумита ҷиҳати ба роҳ мондани назорати ҳолати риоя ва татбиқи амалӣ намудани нақшаҳои генералӣ ба шаҳру ноҳияҳои Турсунзода, Ҳисор, Шаҳринав, Леваканд, Ҷалолиддини Балхӣ, Ваҳш, Дӯстӣ, Панҷ ва Хуросон сафарбар карда шуданд. Натиҷаи санҷиш нишон дод, ки аз ҷониби масъулони мақомоти маҳаллии меъморӣ ва шаҳрсозии шаҳру ноҳияҳои Турсунзода, Ҳисор, Шаҳринав, Леваканд, Ҷалолиддини Балхӣ, Ваҳш, Дӯстӣ, Панҷ ва Хуросон то имрӯз баррасии муроҷиатҳои оид ба додани қитъаи замин барои сохтмони бинову иншоот аз рӯи ҳуҷҷатҳои шаҳрсозӣ дуруст ба роҳ монда нашуда, камбудҳои дар самти назорати сатҳу сифати корҳои сохтмонӣ, риояи кодекси шаҳрсозӣ ва замин, меъёру қоидаҳои шаҳрсозӣ

618 иншоотро таҳти назорати давлатӣ қарор доданд. Дар 618 иншоот 761 санҷиш гузаронида, ба масъулони сохтмонҳо 321 амрнома дода шуда, ба 115 шахсони воқеӣ, ҳуқуқӣ ва шахсони мансабдор барои роҳ додан ба ҳуқуқвайронкунии маъмури ба маблағи 188210,0 сомонӣ ҷарима таъин карда, аз он 99865,0 сомонӣ ба буча ворид гардидааст.

Дар симоҳаи якуми соли 2019 сохтмони 12 иншооти бе хулосаи мусбии экспертизаи давлатӣ, 3 иншооти бе лоиҳаи корӣ ва 2 иншооти бе қарори Раисони ноҳия оғозгардида муваққатан манъ карда шуда, ба шахсони ба қонунвайронкуниҳо роҳдода ба маблағи 31175,0 сомонӣ ҷарима таъин карда шуд.

Аз тарафи Комиссия оид ба таъмини назорати давлатии шаҳрсозӣ ва санҷиши биноҳои иншооте, ки сохтмони онҳо бе таҳия ва мувофиқасозии ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ, хулосаи мусбии экспертизаи давлатӣ, иҷозат барои оғоз намудани корҳои сохтмонӣ оғоз гардидаанд, нисбати фармоишгарон ва пудратчиёне, ки камбудҳои ошкоргардидаро саривақт баргараф накарданд, гузориши муфассал омода гардида, ба унвони Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, прокуратураҳои шаҳру ноҳияҳо, мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳо ва фармоишгарон барои чораҷӯӣ ва ислоҳи камбудҳои ирсол карда шуд.

Новобаста аз чораҳои андешидашуда ҳолатҳои бе лоиҳаи корӣ, бе хулосаи ташхисӣ, бе қарори раисони шаҳру ноҳияҳо ва бе иҷозат сохтмони бинову иншоот то ҳол вучуд доранд.

Ф. Искандаров ҳамчунин қайд намуд, ки корҳои сохтмонию ободонӣ дар иншооте, ки ба истифода додани онҳо дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ ба муносибати ҷашни 30 солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нақша гирифта шудаанд зери назорати мутахассисони Кумита қарор дошта, дар асоси санҷишҳои дар ин самт гузаронидашуда дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ, дар вилояти Хатлон, дар вилояти Суғд ва дар шаҳри Душанбе маълумоти муфассалро ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шудааст.

Дар ҷаласаи ҳамчунин муовини сардори Сарраёсати меъморӣ ва шаҳрсозии шаҳри Душанбе Алоиддинов Шодимурод, сардори Хадамоти назорати давлатии меъморӣ ва сохтмон Табарзода Раҳматулло суҳанронӣ намуданд.

Дар анҷоми воҳӯрӣ Мирзозода Н.Ю. ба меҳмонон барои суҳбат ва таклифу пешниҳодҳои онҳо миннатдорӣ баён намуда, саҳми Прокуратураи генералӣ дар пешгирии сохтмонҳои худсарона сохтшаванда ва баргарафсозии дигар камбудҳои ҷойдошта назаррас арзёбӣ намуда, бо итминони комил изҳор намуд, ки Кумита омодааст дар ин самт ҳамкориҳои худро бо Прокуратураи генералӣ боз ҳам вусъат бахшад.

Д. НУРЗОДА,
Муҳбири «РБ»

НАЗОРАТИ СОХТМОН ҲАТМИСТ!

Соҳтмони ҳар як бино бояд мувофиқи стандартҳо ва босифат бошад, то истиқоматкунандагон дар он роҳат зиндагӣ кунанд. Солҳои охир соҳтмон дар ҷумҳурӣ вусъати тоза гирифтаву ҳар сол даҳҳо иншооти таъиноташон гуногун сохта, ба истифода дода мешавад. Дар самти назорати корҳои соҳтмонӣ Ҳадамоти назорати давлатии меъморӣ ва соҳтмони Кумитаи меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон масъул аст. Барои огаҳ шудан аз сифати корҳои ба

соҳтмони роҳ монда, аз натиҷаи санҷишҳои гузаронидашуда охири ҳар моҳ ба Кумита гузоришҳо пешниҳод мекунамд.

- Дар давоми соли равон кадом иншоот бе хулосаи Комиссияи давлатии қабул ба истифода дода шудаанд?

- Мутахассисони Ҳадамот баҳри иҷроиши Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №429 аз 2 июли соли 2015 "Дар бораи тартиби кори комиссияи давлатии қабул, ҳуқуқ ва уҳдадорихои онҳо" дар як кори комиссияи давлатии қабули иншооти соҳтмонашон ба анҷомрасида иштирок намуда, барои бартариф намудани камбудию нуқсонҳои ошкоргардида пешниҳодҳои худро манзур намудаанд. Инчунин дар симоҳаи аввали соли ҷорӣ аз тарафи фармоишгарон 9 иншооти соҳтмонаш ба итмомрасидаро бе санади комиссияи давлатии қабул ба истифода супоридаанд, ки барои роҳ додан ба ҳуқуқвайронкунии маъмури бо қарорҳои Ҳадамот нисбати 6 нафар шахсони воқеӣ, мансабдор ва ҳуқуқӣ ба маблағи умумии 17325 сомонӣ ҷарима таъин

тарафи мутахассисони Ҳадамот дар 232 иншооти соҳташавандаи шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ, вилояти Хатлон, вилояти Суғд ва шаҳри Душанбе оид ба сифати корҳои меъморӣ соҳтмонӣ санҷишҳои назоратӣ гузаронида, аз натиҷаи он

доир ба ислоҳи камбудию нуқсонҳои ошкоргардида ба шахсони масъули соҳтмонҳо 5 амрнома дода шудааст. Барои роҳ додан ба ҳуқуқвайронкунии маъмури ба 3 шахси мансабдор бо Қарорҳои Ҳадамот ба маблағи умумии 6600 сомонӣ ҷарима

№	Номи иншоот	Фармоишгар	Қарор	Маблағ (сомонӣ)
1	Соҳтмони бинои истиқоматии 5-ошёнаи бисёрквартирадор, воқеъ дар шаҳраки 32-и шаҳри Душанбе	Сармуҳандиси ҶДММ "Меҳтар" Сангов С.А.	№17 аз 04.04.2019	3025
2	Азнавсозии бинои тарабхонаи "Лола", воқеъ дар шаҳраки Ҳисори шаҳри Ҳисор	Директори ҶДММ "Тоҷирон-Полимер" Гулов А.	№5 аз 28.01.2019	2750
3	Иншооти обанбор ва қисми фабрикаи ганигардонӣ ва иншооти ёрирасон дар шаҳраки Зарнисори шаҳри Гулистон	ҶДММ "Ширкати куҳӣ-саноатии Тоҷикистону Хитой"	№6 аз 22.01.2019	5500
4	Соҳтмони бинои маъмурии маркази адлия	Раёсати адлияи вилояти Суғд	№01/3 аз 21.01.2019	2750
5	Соҳтмони азнавсозии иншооти хизматрасонии маишӣ дар кӯчаи Рӯдакии шаҳраки Меҳрободи ноҳияи Ҷ. Расулов	Шаҳрванд Исмоилов Фуломҷон	№15 аз 21.02.2019	2750
6	Соҳтмони "Мағозаи фурӯши молҳои ниёзи мардум" дар деҳаи Ҷомӣ, Ҷамоати деҳоти "Заргар", дар ноҳияи Кӯшонӣ	Шаҳрванд Сулаймонов Шералӣ	№21/Х аз 19.04.2019	550

анҷомрасонидаи соҳтмончиён мо бо Сардори Ҳадамоти назорати давлатии меъморӣ ва соҳтмони Кумитаи меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳматулло Табарзода ҳамсуҳбат шудем.

- Лутфан бигӯед, ки барои хушсифат ба истифода додани иншооти муҳими ҷумҳуриявӣ кадом корҳо ба анҷом расонида мешаванд?

- Нозирони Ҳадамот ҳар моҳ дар иншооти аҳамияти ҷумҳуриявӣ дошта назорати доимии сифати корҳои

карда шуд:

- Мо ба 30-солагии Истиқлолияти давлатии ҷумҳурӣ омодагӣ мебинем ва барои он ки иншооти ҷашнӣ саривақт ва босифат ба истифода дода шавад, кадом корҳо ба анҷом расонида мешаванд?

- Дар иншооте, ки ба истифода додани онҳо ба муносибати 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар асоси Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 октябри соли 2018, №510 ба нақша гирифта шудаанд, аз

№	Номи иншоот Шахси ҳуқуқвайронкунанда Қарори Ҳадамот Маблағи ҷаримаи таъингардида (сомонӣ)
1	Соҳтмони иншооти Таҷдиди бинои Корхонаи воҳиди давлатии кино ва видеои "Тоҷикистон" ва дар он ҷойгир намудани "Театри давлатии драмавии русии ба номи В. Маяковский" воқеъ дар кӯчаи Борбад 52/2 ноҳияи Фирдавсӣ Фармоишгари иншоот Дирексияи соҳтмони иншооти ҳукумати Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аст. Пудратчии иншоот ҶСК "СТС Иншоот" буда, лоиҳаи иншоот аз тарафи ҶДММ "ГМ ва Партнёрҳо" таҳия гардидааст. Барои қонунвайронкунии ошкоршуда нисбати сардори минтақаи ҶСК "СТС Иншоот" Маҳмудов Диловар Сангович бо моддаи 418-и Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмури Ҷумҳурии Тоҷикистон бо қарори Ҳадамот таҳти №15 аз 5 марти соли 2019 ба маблағи 1650 сомонӣ ҷарима таъин карда шуд.
2	Соҳтмони бинои истиқоматии 7-ошёна бо болохона дар маҳаллаи Навбахори ноҳияи Рудаки Фармоишгар шаҳрванд Шарипов Қ. ва пудратчии иншоот ҶДММ "Осиё-таъминот" буда, лоиҳаи иншоот аз тарафи ҶДММ "Пирамида" таҳия гардидааст. Аз иншооти мазкур 15 адад хишти тамғаи М75 ва ду адад санги канори роҳрав тамғаи БР 80x20x18 ба андозаи 70x70x70мм намуна гирифта, дар озмоишгоҳи КВД "Манзили соҳтмончиён"-и Ҳадамот санҷида шуд. Санҷиш нишон дод, ки ҳадди мустаҳкамии хиштҳо ба М50 ва сангҳои канори роҳравҳои БР 80x20x18 ба 20.0 МПа баробар буда, ба нишондоди лоиҳавии В22.5 мувофиқат намекунад. Барои қонунвайронкунии ошкоршуда, нисбати сардори ҶДММ "Осиё-таъминот" Шарипов Шухрат Шарипович бо моддаи 418-и Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмури Ҷумҳурии Тоҷикистон бо қарори Ҳадамот таҳти №18 НТҶ аз 14 марти соли 2019 бо маблағи 1650 сомонӣ ҷарима таъин карда шуд.
3	Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон дар ноҳияи Дангара Фармоишгар Дирексияи соҳтмони иншоотҳои Ҳукумати Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва пудратчӣ ҶСК «СТС-иншоот» мебошад. Айни замон корҳои соҳтмонӣ васлгарӣ дар бинои таълимӣ ва хобгоҳ идома дорад. Озмоиш бо таври интихобӣ бо усули нашикастан бо асбоби ИПС МГ 4-04 дар блоки хобгоҳ гузаронида шуд. Озмоиш нишон дод, ки дар таҳхона дар тири Д фосилаи байни тирҳои 4 ва 5 ба 24,6 МПа, дар тири Е фосилаи байни тирҳои 4 ва 2 ба 21,8 МПа, ошёнаи 1-ум тири 9-В ба 29,5 МПа, ошёнаи 2-юм тири 9-В ба 24,9 МПа, тири 9-Б ба 20,9 МПа, тири 12-В ба 23,5 МПа, тири В фосилаи байни тирҳои 13 ва 14 ба 25,2 МПа, тири 12-В ба 21,1 МПа, тири Г-7 ба 15,2 МПа, тири В фосилаи байни тирҳои 5-6 ба 20,8 МПа, тири Д-5 ба 14,8 МПа, тири Д-4 ба 21,3 МПа, тири Г-фосилаи байни тирҳои 5 ва 6 ба 20,0 МПа баробар буда, ба нишондоди лоиҳавии В25 ҷавобгӯ намебошад. Барои роҳ додан ба чунин камбудии тибқи моддаи 84-и Кодекси муруфияи Ҷумҳурии Тоҷикистон протокол №13/К аз 13 марти соли 2019 тартиб дода шуда, муобикӣ моддаи 429-и Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмури Ҷумҳурии Тоҷикистон бо қарори Ҳадамот ба муовини сардори ҶСК "СТС Иншоот" Шодиев С. таҳти №18/к аз 13.03.2019 ба маблағи 2750 сомонӣ ҷарима таъин карда шуд.

ба Кумита мактубҳои расмӣ ирсол карда шудааст.

- Оид ба сифати масолеҳи соҳтмони ватаниву хориҷӣ чӣ андеша доред ва дар самти назорати сифати онҳо кадом корҳо ба анҷом расонида мешаванд?

- Дар симоҳаи аввали соли 2019 аз тарафи мутахассисон ва озмоишгоҳи Ҳадамот дар 12 иншооти соҳташавандаи шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ оид ба мустаҳкамии конструксияҳо ва сифати масолеҳи соҳтмонӣ санҷишҳо гузаронида,

таъин карда шуд:

- Оид ба зилзилабобовари биноҳои соҳташаванда ширкатҳои соҳтмониву Пажӯҳишгоҳи лоиҳакашӣ фаъолиятро чӣ гуна ба роҳ мондаанд ва назорат дар ин самт чӣ гуна аст?

- Тибқи банди 1-и моддаи 76-и Кодекси шахрсозии Ҷумҳурии Тоҷикистон объектҳои соҳташуда бояд ба талаботи бехатарӣ барои ҳаёт ва саломатии шаҳрвандон, бе осеб нигоҳ доштани молу мулк

>> Идомааш дар саҳ. 15 >>

СЕМИНАР-МАШВАРАТ ДАР МАВЗҶИ “БАРАССИИ САРИВАКТИИ МУРОЧИАТҶОИ ШАХСОНИ ВОКЕИЮ ҶУҚУҚИ ОИД БА

(н. Шаҳритуз, 25 апрели соли 2019)

Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҷукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси нақшаи кории Кумита барои соли 2019 санаи 25 апрели соли 2019 дар мавзӯи “Баррасии саривақтии мууроҷиатҳои шахсони воқеию ҳуқуқӣ оид ба масъалаҳои интихобу додани қитъаи замин, лоиҳақашӣ, мувофиқа ва додани иҷозати сохтмон” семинар-машварат баргузор намуд.

Дар семинар-машварат муовинони соҳавии раисон, сармеъморон, намоёндагони кумитаҳои идораи замин, сохторҳои минтақавии Ҳадамоти зидди сӯхтор, Бозрасии давлатии автомобилӣ, Ҷифзи муҳити зист, хоҷагии об, назорати давлатии санитарии эпидемиологӣ, таъминот бо нерӯи барқ, таъминот бо шабақаҳои технологияҳои иттилоотии коммуникатсионӣ ва алоқаи барқӣ, гармидиҳӣ, таъминот бо газӣ ноҳияҳои Дӯстӣ, Ҷайҳун, Панҷ, Шаҳритуз, Қубодиён, Носири Хусрав ва Хуросони вилояти Хатлон, инчунин намоёндагони масъули дастгоҳи марказӣ ва ташкилоту муассисаҳои Кумита, ҷамъ 57 нафар иштирок намуданд.

Ҳадафи асосии ташкил намудани семинар-машварати мазкур ин иҷрои дастури ҳидоятҳои Пешвои миллат, ки дар Паёми наватии худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон санаи 26 декабри соли 2018 баён намуда буданд, дастури супоришҳои Ҷукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва супоришҳои Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба истифодаи мақсаднок ва самаранок оқилонаи замин, такмили фаъолият дар соҳаи шаҳрсозӣ, омӯзиш ва арзёбии вазъи соҳа, ба роҳ мондани

корҳои фаҳмондадиҳӣ дар доираи Тартиби анҷом додани расмиёти маъмурӣ вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти шаҳрсозӣ ва дар ин замина беҳтар намудани ҳамроҳангӣ ва ҳамкорӣҳои сохторҳои соҳавӣ, пешгирии қонуншиканиҳо ва саривақт баргараф намудани камбудииҳои қойдошта, пешбурди назорати доимии сифати корҳои лоиҳақашӣ ва сохтмонӣ мебошад.

Ҷукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қиҳати истифодаи мақсаднок ва самаранок оқилонаи замин бо банди 8 супориши протоколӣ аз 28 декабри соли 2018, №13 вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатиро вазифадор намудааст, ки дар ҳудуди шаҳру ноҳияҳо барои бунёди иншооти иҷтимоӣ, аз ҷумла, муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ аз гирифтани ва додани қитъаҳои замин аз ҳисоби заминҳои қорами обӣ худдорӣ карда, сохтмони чунин объектҳо дар доираи нақшаи генералии маҳал дар маҳалҳои аҳолинишин ба қойи биноҳои қуҳнаю фарсуда пешбинӣ намоёнд.

Дар шароити тағйирёбии бавучудодаи рушди иҷтимоию иқтисодии Тоҷикистон, рушди фаъолияти сохтмонӣ, вақте ки замин яке аз воситаҳои асосии истеҳсолот барои соҳибкорон мебошад, давлат бояд дастрасии шаффоф ва баробари тамоми шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро ба захираҳои замин таъмин намоёнд. Тартиб, раванд ва қоидаҳои додани қитъаҳои замин новобаста аз мақсадҳои истифодаи он бояд ҳатман риоя карда шуда, амалҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва сохторҳои дахлдор, ки дар интихоб ва додани қитъаҳои замин

иштирок мекунанд, бояд дар доираи талаботҳои муқарраршуда бо омӯзиши хеле дақиқ ба роҳ монда шавад.

Имрӯзҳо марҳила ба марҳила нақшаҳои генералӣ аз нав таҳия гардида, барои бо низоми муайян бунёд гардидани бинуву иншооти хуштарху замонавӣ ва кӯчаҳои васею хиёбонҳои зебо шароит фароҳам оварда шуда истодааст. Инчунин масъалаи ба танзим даровардани фаъолияти шаҳрсозӣ бо инбати ташкил, таҳия ва тасхеҳи ҳуҷҷатҳои шаҳрсозӣ, аз ҷумла, нақшаҳои муфассали банақшагирии маҳал ва лоиҳаи иморатсозӣ ба миён омадааст, ки мутобиқи талаботи кодексҳои замин ва шаҳрсозӣ бе мавҷуд будани нақшаҳои зикршуда барои сохтмон додани иҷозат имконнопазир мебошад. Интихоб, қойгиронӣ ва сохтмони ҳамагуна иншооту биноҳо дар асоси ҳуҷҷатҳои шаҳрсозӣ бо мақсади ҳалли маҷмуавии ҳудудҳо, риояи талаботи Кодекси шаҳрсозии Ҷумҳурии Тоҷикистон, меъёру қоидаҳои шаҳрсозӣ, ба инбати гирифтани дастрасии аҳоли ба биноҳои бунёдшаванда, талаботи маҳал ва дигар талаботҳои шаҳрсозӣ ба роҳ монда мешавад.

Соҳаи меъморӣ ва сохтмон, ҳамчун қуҳи асосии иқтисоди кишвар ба ҳисоб рафта, дар рушди бемайлони ҷумҳурий нақши калидӣ мебошад, ки ин дар навбати худ ҳамроҳангсозӣ ва мустаҳкамии фаъолияти муштаракӣ соҳаҳои гуногун, пеш аз ҳама сохторҳои маҳаллии онро дар мақомоти маҳаллии иҷроияи ҳокимияти давлатӣ талаб менамоёнд.

Кумитаи меъморӣ ва сохтмон дар партави иқдомҳои Ҷукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бобати таҳкими сиёсати давлатӣ дар соҳаи меъморӣ ва сохтмон, беҳтар намудани фазои соҳибкорӣ ва тақвияти соддаю шаффофгардонии низоми бақайдгирии хизматрасонӣ, баланд бардоштани сатҳи ҳамроҳангсозӣ дар соҳаи сохтмону меъморӣ ва дар ин замина мукамал намудани муносибатҳои байниидоравию минтақавӣ ва асосҳои меъёрии ҳуқуқӣ қорҳои муайянеро роҳандозӣ намуда истодааст.

Кумита баҳри ҳалли масъалаҳои қойдошта пешниҳод намуд, ки яке аз нишондоде, ки метавонад ба баланд гаштани сатҳи назарсанҷии қоршиносони байналмилалӣ таъсири мусбӣ расонад, ин ташкили сохторҳои минтақавии равандаи ягона, ё ба ибораи дигар “қуҳдани равандаи ягона” ва дар ин замина ташкили шабақаи сохтории ин раванд барои иҷроии ва арзёбии он мебошад. Дар ин замина мавқеи Ку-

Дар Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҷукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон чанде пеш ҷаласаи наватии Шӯрои шаҳрсозии муштаракӣ Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҷу-

ЛОИҶАҶОРО БОЯД ТАКМИЛ ДОД

кумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Сарраёсати меъморӣ ва шаҳрсозии шаҳри Душанбе баргузор гардида, ки дар он ду масъала, аз ҷумла; лоиҳаи ангоравии “Нақшаи муфассали банақшагирии қисмати қанубу ғарбии буриши кӯчаҳои А. Дониш ва М. Мастоңгулов, ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе” ва лоиҳаи ангоравии “Нақшаи муфассал дар ҳудуди буриши кӯчаҳои А. Рӯдакӣ ва А. Зиқири шаҳри Ваҳдат” мавриди баррасӣ қарор дода шуд.

Нисбат ба ҳар як масъала иштирокчиёни ҷаласа фикру му-

лоҳизаҳои худро баён намуда, барои ислоҳи лоиҳаҳои ангоравии зикргардида пешниҳодҳои дахлдорро тавсия доданд.

Баъд аз мулоҳизаронӣ оид ба масъалаҳои 1-ум ва 2-юми рӯзномаи Шӯро қарор қабул карда шуд, ки бо назардошти тақлифу пешниҳодҳои аъзоёни Шӯро лоиҳаҳои ангоравии пешниҳодшуда, аз нав такмил дода шуда, барои баррасии иловагӣ пешниҳод карда шаванд.

Э. МАҶМАДИЕВ

МАСЪАЛАҲОИ ИНТИХОБУ ДОДАНИ ҚИТЪАИ ЗАМИН, ЛОИҲАКАШӢ, МУВОФИҚА ВА ДОДАНИ ИҶОЗАТИ СОХТМОН

мита бо мактуби расмӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон манзур карда шуда, дар ин асос супоришҳои дахлдор ба вазорату идораҳо ва мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ ирсол гардидаанд.

Дар ин самт қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз 1 марти соли 2019, №95 "Дар бораи Нақшаи чорабиниҳо оид ба амалӣ намудани 300 рӯзи ислоҳот ҷиҳати дастгирии соҳибкорӣ ва беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон" қабул гардид, ки тибқи банди 3.11. Нақшаи чорабиниҳо ҷиҳати самаранок гардонидани ҳамоҳангии фаъолияти сохторҳои давлатии ба равзанаи ягона дар соҳаи сохтмон ҷалбгардида, кушодани утоқи кории "Равзанаи ягона дар соҳаи шаҳрсозӣ" дар мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳо то моҳи майи соли 2019 пешбинӣ карда шудааст.

Дар баъзе шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ таҷрибаи баррасии якҷояи мақомоти маҳаллии соҳавӣ ба раванди амалигардонии равзанаи ягона ҷалбгардида оид ба масъалаҳои марбут ба додани хулосаҳои техникӣ ва иҷозати оғози корҳои сохтмонӣ дар ҷаласаҳои кории раисону роҳбарони соҳавӣ ба роҳ монда шуда, алақай самараҳои худро оварда истодааст.

Бо назардошти таҳлил, фикру мулоҳиза ва тақлифу пешниҳодҳо семинар-машварат қарор мекунад:

1. Аз мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияҳои Дӯстӣ, Чайхун, Панҷ, Шаҳритуз, Қубодиён, Носири Хусрав ва Хуросони вилояти

Хатлон хоҳиш карда мешавад:

- дар ҳудуди ноҳияҳо барои бунёди иншооти иҷтимоӣ, аз ҷумла, муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ аз гирифтани ва додани қитъаҳои замин аз ҳисоби заминҳои қорами обӣ худдорӣ карда, интиҳоб ва додани қитъаҳои заминро дар доираи талаботҳои муқарраршуда бо омӯзиши хеле дақиқ ба роҳ монанд;

- масъалаи ташкил, таҳия, мувофиқа ва тасдиқи ҳуҷҷатҳои шаҳрсозиро дуруст ба роҳ монда, ҷиҳати бунёди маҷмуавии бинову иншоот чораҳои зарурӣ андешанд;

- бо мақсади аз байн бурдани монеаэҷодкунии сохторҳои дахлдори назоратӣ-давлатӣ ҳангоми мувофиқаи ҳуҷҷатҳои шаҳрсозӣ, ҳамоҳангии фаъолияти сохторҳои давлатии ба равзанаи ягона ҷалбгардидаро беҳтар намуда, қабули қарорҳои махсус ва мусоидати роҳбарияти ноҳияҳо оиди кушодани ҳуҷраи "Равзанаи ягона дар соҳаи шаҳрсозӣ" то моҳи майи соли қорӣ таъмин намоянд.

2. Мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияҳои зикргардида ҷиҳати дуруст ба роҳ мондани масъалаҳо вобаста ба интиҳоб ва додани қитъаҳои замин ба шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ чораҳои зеринро роҳандозӣ намоянд:

- дар аввал гирифтани хулосаи сармеъмор оид ба мувофиқати қитъаи интиҳобшуда ба талаботи нақшаҳои генералии шаҳрҳо, марказҳои ноҳияҳо, кодексҳои шаҳрсозӣ ва замини Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар меъёру қоидаҳои шаҳрсозӣ;

- дар мавриди бунёди маҳалҳои нав ва сохтмони бинову иншоот гирифтани хулосаҳои дақиқи мусбӣ аз ҷониби сохторҳои дахлдори шаҳру

ноҳияҳо, тибқи талаботи Нақшаи генералӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои шаҳрсозӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда ва меъёру қоидаҳои шаҳрсозӣ, сохтмонӣ, экологӣ, геологӣ, зидди сухтор, ҳифзи муҳити зист ва дигар талаботҳои мавҷуда;

- дар мавриди ҷойгирони биноҳои истиқоматӣ ва ҷамъиятӣ дар ҳудуди маҳалҳои аҳолинишин ва бинову иншооти мавҷуда ҳамчун асос ба инобат гирифтани талаботи минтақабандии ҳудуд, эҳтироми ҳуқуқ ва манфиатҳои шаҳрвандон ва таъмини шароит барои иштироки онҳо дар баррасӣ ва қабули қарорҳо.

3. Мақомотҳои маҳаллии меъморӣ ва шаҳрсозии ноҳияҳои Дӯстӣ, Чайхун, Панҷ, Шаҳритуз, Қубодиён, Носири Хусрав ва Хуросони вилояти Хатлон вазифадор карда мешаванд:

- ҷиҳати бартараф намудани камбудии ҷойдошта дар раванди татбиқи нақшаҳои генералӣ, аз ҷумла, ҷойгиркунии иншоот ва биноҳо бо риояи хатҳои сурх ва танзими сохтмон, ҷиҳати ташкил ва пешбурди нақшаҳои навбатдорӣ (дежурный генплан) чораҳои зарурӣ андешанд;

- супориши меъморӣ ва банақшагириро тибқи талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ба роҳ монда, дар он талаботҳои нақшаи генералӣ, ҳолати мавзеъ, ободонии ҳудуд ва дигар талаботҳои муосирро дарҷ намуда, масъалаи саривақт додани шартҳои техникиро ба фармоишгарон дар ҳамкорӣ бо сохторҳои дахлдор бо принсипи "Равзанаи ягона" ҳаллу фасл намоянд;

- татбиқи нақшаҳои генералӣ, нақшаҳои муфассали банақшагириро ва лоиҳаҳои банақшагирии ноҳиявиро дар асоси ҳуҷҷатҳои шаҳрсозии мавҷуда ба роҳ монда, амалигардонии онҳоро таҳти назорати доимӣ қарор диҳанд;

- иҷозат барои оғоз намудани корҳои сохтмониро пас аз омӯзиши ҳамаҷонибаи ҳуҷҷатҳои шаҳрсозӣ, дар асоси пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳуқуқи истифодаи замин, ҳуҷҷати лоиҳаи тасдиқшуда, хулосаи мусбӣи экспертизаи ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ ва қарори дахлдори раисони ноҳияҳо ба роҳ монанд;

- вобаста ба назорати сохтмони биноҳо ва иншооти сохташаванда ва роҳ надодан ба қонунвайронкуниҳо дар соҳаи меъморӣ ва шаҳрсозӣ фаъолияти худро пурзӯр намоянд;

4. Кумитаи меъморӣ ва сохтмон тақлифу пешниҳодҳои маърузачиёнро ҷиҳати масъалагузорӣ ва ҳалли масъалаҳои соҳаи шаҳрсозӣ ҳамчун пешниҳод қабул намуда, оиди амалигардонии онҳо чораҷӯӣ намояд.

Мухбири "РБ"

Кумитаи меъморӣ ва сохтмон назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати иҷрои су-

поришҳои Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 11 майи соли 2019,

ШИРКАТИ ҶАВОНОНИ КУМИТА ДАР ДАВИ МИЛЛӢ

№25778 (26.7) ва аз 13 майи соли 2019, №26/10-22 вобаста ба иштироки кормандон дар чорабиниҳои марафони велосипедронӣ ва дави миллӣ, ки бахшида ба таҷлили «Рӯзи ҷавонони Тоҷикистон» санаи 19 майи соли 2019 баргузор гардид, фаъолона ширкат намуданд.

Марафони велосипедронӣ ва дави миллӣ тавассути кӯчаҳои Карамов - хиёбони Ҳофизӣ Шерозӣ то Муассисаи давлатии «Наврӯзгоҳ»-и шаҳри Душанбе баргузор гардиданд.

Ёдовар мешавем, ки ин чорабинии ҷамъиятӣ-варзишӣ бо мақсади таҷмиби тарзи ҳаёти солим, рушду инкишофи соҳаи варзиш ва оммавияти он байни аҳоли баргузор

мегардад.

Ҷамасола роҳандозӣ шудани ин чорабиниҳои оммавӣ-варзишӣ имкон медиҳад, ки аҳолии мамлакат ба таври дастаҷамъона дар он иштирок намуда, барои ташвиқу тарғиби тарзи ҳаёти солим дар мамлакат саҳмгузор бошанд.

Ин иқдом дар асоси Фармони Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз 28 марти соли 2007 «Дар бораи Рӯзи Дави миллӣ» ҳамасола якшанбеи сеюми моҳи май дар саросари кишвар баргузор мегардад.

Мухбири «Рӯзнамаи Бинокорон»

Имрӯзҳо ба ифтихори ҷашни 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар саросари мамлакат корҳои созидагиву бунёдкорӣ бомаром идома доранд.

Дар назар аст, ки давоми се соли минбаъда дар ҳар як деҳа ва маҳалли аҳолинишин бунгоҳҳои тиббӣ, коргоҳҳои дӯзандагӣ, майдончаҳои варзишӣ, қасри фарҳанг, ҳаммом, сартарошхона, кошонаи ҳусн, пулҳо ва боғҳои фарҳангии фароғатӣ бунёд карда шаванд.

ДАР СОҲИЛИ ДАРӢИ СИР МАҶМААИ ИСТИРОҲАТИВУ ФАРОҒАТӢ БУНӢД МЕГАРДАД

Дар соҳили чапи дарӢи Сир, дар канори хиёбони Раҳмон Набиев, паҳлӯи чойхонаи СирдарӢ маҷмааи истироҳатию фароғатӣ бунёд мегардад. Бино ба маълумоти масъулини Идораи соҳмони асосии вилоят, дар доираи корҳои ободониву созидагӣ ба истиқболи 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар маркази Суғд - шаҳри Хучанд рӯзи 9 май бо иштироки раиси вилояти Суғд Раҷаббой Аҳмадзода ба корҳои соҳмони маҷмааи истироҳатию фароғатӣ оғоз бахшида шуд.

Тибқи лоиҳа, Маҷмаа аз шиногоҳи нав, майдончаҳои варзишӣ барои бозии футболу волейбол, теннис, нуқтаҳои хизматрасонӣ ва дигар инфрасохтори зарурӣ иборат мебо-

шад.

Ба иттилои манбаъ, мавзеи мазкур дорои имкониятҳои хуби истироҳатӣ буда, бо бунёди чунин иншоот дар соҳили рӯди Сир он метавонад ба афзоиш ва ҷалби бештари теъдоди сайёҳони дохилӣ хориҷӣ замина гузорад.

Бояд зикр кард, ки дар шаҳри Хучанд бо мақсади таҷлили сазовори 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон соҳтмон, навсозӣ ва таъмиру таҷдиди беш аз 510 иншооти соҳаи хоҷагии халқ ба нақша гирифта шудааст.

То имрӯз беш аз 175 иншооти гуногуни соҳаи хоҷагии халқ бо таъсиси қариб 1000 ҷойи нави кор ба истифода дода шудаанд.

АМИТ «Ховар»

ДАР БАЛҶУВОН КОРҲОИ СОҲТМОНӢ ДАР 375 ИНШООТИ ТАӢЙИНОТИ ГУНОГУН БО МАРОМ ИДОМА ДОРАНД

Дар ноҳияи Балҷувон низ бахшида ба ҷашни 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон соҳтмони 375 иншооти таъйиноти гуногун ба нақша гирифта шуда, корҳои соҳтмонӣ бо маром идома доранд. Дар маркази ноҳия бунёди гулгашти замонавӣ бо шинонидани дарахтони ороишию сояфкан, гулу буттаҳо, роҳраву таҷҳизоти равшанидиханда дар арафаи анҷом қарор дорад.

Аз ҷониби соҳибкорони маҳаллӣ соҳтмони маркази хизматрасонӣ ва коргоҳи дӯзандагӣ барои 30 ҷойи корӣ, бинои осорхона ва боз чанд иншооти дигар идома дорад.

Бино ба иттилои масъулини мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия, бунёди биноҳо вобаста ба талаботи аҳоли ба нақша гирифта шудааст. Дар маркази ноҳия

талабот ба боғчаи бачагона зиёд буда, бо фармоиш ва маблағгузори мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ бинои дуошёнаи боғча сохта шуда истодааст. Боғча барои ба тарбия фаро гирифтани беш аз 50 нафар кӯдакон пешбинӣ гардидааст.

Ҳоло дар бинои бойгонии ноҳия низ корҳои заминӣ ва таҷкурсии он ба анҷом расонида шуда, соҳтмони ошёнаи якум оғоз мешавад.

Ба иттилои манбаъ, ҷараёни корҳои соҳтмонӣ дар ҷамаи иншооти сохташаванда зери назорат буда, ба сифати корҳои соҳтмонӣ ва масолеҳи истифодашаванда диққати ҷиддӣ дода мешавад.

Мувофиқи нақша, як қисми иншоот то моҳи сентябри соли равон мавриди истифода қарор хоҳанд гирифт.

АМИТ «Ховар»

ДАР ЗАФАРОБОД БИНОИ ҚАСРИ ФАРҲАНГ ВА БОҒИ ФАРҲАНГИЮ ФАРОҒАТӢ НАВСОЗӢ МЕГАРДАНД

Корҳои ободкорӣ дар қатори дигар минтақаҳои мамлакат дар ноҳияи Зафаробод вилояти Суғд низ баръало эҳсос мегардад.

Масъулини мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Зафаробод иттилоъ доданд, ки имрӯзҳо дар ноҳия бахшида ба истиқболи сазовори ҷашни хотирмони миллӣ тибқи нақша бунёду таъмир ва навсозии даҳҳо иншооти гуногун роҳандозӣ гардида истодаанд.

Аз ҷумла, яке аз ин гуна иншоот бинои Қасри фарҳанги ноҳия мебошад, ки соли 1971 бунёд гардида, ҳоло дар он корҳои бунёдкорӣ оғоз ёфтаанд.

Бояд гуфт, ки ҳарчанд бинои Қасри фарҳанг ҳанӯз соли 2015 қисман таъмир гардида бошад ҳам, аини замон он ба таъмири куллӣ ниёз

дорад. Алҳол дар ин иншооти фарҳангӣ 12 нафар фаъолият дошта, 9 маҳфили гуногун амал менамояд. Дар бинои қаср - бахши фарҳанг, китобхонаи марказӣ, китобхонаи бачагона, ансамбли шашмақомсароёни «Навои дил», ансамбли халқии тарона ва рақси «Зафар» ва осорхонаи таърихӣ ноҳия фаъолият бурда, толори қасри фарҳанг барои 487 ҷойи нишаст пешбинӣ гардидааст. Масоҳати бино 3200 метри мураббаъ буда, дар маҷмӯъ майдони атроф ва пайроҳаҳо 0,90 гектарро дарбар мегирад.

Иншооти дигаре, ки дар ноҳия ба таҷдиди кулӣ фаро гирифта мешавад, ин Боғи фарҳангӣ-фароғатии ноҳия мебошад. Он бо маблағгузори мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятӣ навсозӣ карда шуда, ба макони хушманзар,

истироҳату фароғати сокинон табдил хоҳад гашт.

Ҳамзамон дар маркази ноҳия - ҷамоати шаҳраки Зафаробод дар масоҳати 0,23 га соҳтмони кӯдакестони хусусӣ аз ҷониби соҳибкори маҳаллӣ бо маром ҷараён дорад. Кӯдакестон бо тарзу усули меъморӣ замонавӣ барои 100 нафар кӯдак бо ташкили 4 гуруҳ сохта шуда, таълим дар ин гуруҳҳо бештар ба омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ равона карда мешавад.

Дар маҷмӯъ, тибқи нақшаи чорабиниҳои Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Зафаробод ба истиқболи 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ноҳия қариб 400 иншооти таъйиноти гуногун бунёд ва таъмиру навсозӣ мегарданд.

АМИТ «Ховар»

ДАР ХОРУҒ НАХУСТИН МЕҲМОНХОНАИ ПАНЧОШЁНА БА ИСТИФОДА ДОДА ШУД

Дар ин раванд корҳои ободониву созандагӣ ба истиқболи 30-юмин солгарди Истиқлолияти давлатӣ дар шаҳру ноҳияҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон рӯз аз рӯз вусъати тоза касб менамоянд. Чанде пеш дар маркази вилоят - шаҳри Хоруғ бо ибтикори соҳибкорони ватанӣ нахустин меҳмонхонаи замонавӣ панҷошёна мавриди истифода қарор гирифт.

Тавре аз Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ВМКБ иттилоъ доданд, дар доираи ободкорихо ба ифтихори 30-солагии Истиқлолияти давлатӣ ва Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ бо иқдоми соҳибкори ҷавон аз ноҳияи Шугнон Шаҳбози Шозодаалишох дар маркази вилоят - шаҳри Хоруғ меҳмонхонаи замонавӣ 5-ошёна бунёд гардид. Дар ҷараёни сохтмони бинои мазкур 60 нафар сокинони маҳаллӣ ба корҳои сохтмонӣ ҷалб карда шуда, он бо сифати баланд ва тарҳи муосир бунёд гардид.

Маблағи умумии сохтмони меҳмонхона 15 миллион сомони ро ташкил дода, он аз ҳисоби даромади софи соҳибкори ватанӣ сарф гардид. Баробари мавриди истифода қарор гирифтани он зиёда аз 30 нафар сокинони маҳаллӣ бо ҷойи кори доимӣ ва маоши хуб таъмин гардиданд, ки ин иқдоми шоиста барои беҳтар кардани сатҳи зиндагии мардум ва дастгирии сиёсати иҷтимоии Ҳукумати мамлакат мебошад.

Соҳибкорон аз ғамхориҳои пайваस्ताи Президенти Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати дастгирии соҳибкорони ватанӣ дар самти бунёди инфрасохтори сайёҳӣ изҳори сипосу қаноатмандӣ намуда, минбаъд низ саҳмгузори дар вусъати корҳои ободониву ҳадафи аслии худ қарор додаанд.

Дар ошёнҳои якуми меҳмонхона тарабхона ва қаҳвахона ҷойгир буда, барои мизочон мувофиқи таъби таомҳои миллию аврупоӣ омода карда мешаванд. Соҳибкор Шаҳбози Шозодаалишох тасмим гирифтааст, ки дар доираи эълони Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ дар дохили меҳмонхона утоқи намоиш ва мағозаи фурӯши ҳунарҳои мардумӣ таъсис дода, ба ин восита дар муаррифии ҳунарҳои дастии ҳунармандони вилоят саҳм гузорад.

Дар дохили меҳмонхона 7 намуди ҳуҷраи хоб ҷойгир буда, мизочон метавонанд интихобан аз онҳо истифода баранд. Ба интиҳоби кормандон дар меҳмонхонаи мазкур диққати ҷиддӣ равона гардида, барои дар сатҳи баланд ба роҳ мондани хизматрасонӣ мутахассисоне, ки дар кори меҳмонхонадорӣ таҷриба доранд, ба кор ҷалб гардидаанд. Бибимо Сафармамадова, ки дар

меҳмонхонаҳои «Серена» ва «Ҳаят Реченси»-и шаҳри Душанбе фаъолият намуда, дар шаҳри Ҳайдарободи Ҳиндустон тақмили ихтисос гузаштааст, имрӯз дар меҳмонхонаи нави шаҳри Хоруғ ба мизочон хизмат хоҳад намуд.

Зикр қардан бамаврид аст, ки зимни ироаи Паёми навбатии худ Пешвои миллат таъкид доштанд, ки раисони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо барои вусъат бахшидан ба корҳои ободониву бунёдкорӣ, рушди инфрасохтори деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ ва бо ин мақсад ҷалб намудани сармояи ватаниву хориҷӣ масъулияти бевосита дошта, бо ҷойи корӣ таъмин қардан ва соҳиби касбу ҳунар қардондани мардум низ муваззаф ҳастанд. Бо дарки ин масъулият роҳбарияти ВМКБ ва шаҳри Хоруғ ҷиҳати ба талаботи муосир мутобиқ намудани хизматрасонӣ дар инфрасохтори сайёҳӣ соҳибкорони маҳаллиро ба вусъати корҳои ободонӣ ҷалб месозанд.

Дар атрофи меҳмонхона ниҳолҳои сояфкан ва гулу буттаҳои ороишӣ шинонда шуда, фаввора ва ҷароғҳои равшанидиҳанда намуди онро асосан шабона боз ҳам назаррабо нишон медиҳанд.

Раиси Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон

Ёдгор Файзов таъкид дошт, ки бунёду мавриди истифода қарор додани чунин биноҳои хуштарху замонавӣ аз сиёсати созандаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон сарчашма гирифта, гувоҳи саҳми соҳибкорони бонангу ватандӯст дар амалисозии яке аз ҳадафҳои сиёсати иҷтимоии Ҳукумати мамлакат - таъмини ҳаёти шоиста барои ҳар шаҳрванд аст. Зикр гардид, ки ҷавобан ба ҳама дастгириҳои Пешвои миллат дар самти рушди соҳибкорӣ дар раванди созандагии Ватан ҳар як шаҳрванди бонангу номус бояд саҳмгузор бошад соҳибкорони маҳаллӣ чунин иқдомҳои созандаро дар ҳудуди шаҳру ноҳияҳо ба роҳ монанд.

Мавриди истифода қарор гирифтани чунин меҳмонхонаи муосир бо хизматрасонии сатҳи баланд аз як ҷониб, ба ҷалби сайёҳони дохиливу хориҷӣ ва рушди инфрасохтори соҳаи сайёҳӣ ва аз ҷониби дигар, ба торафт ободу зебо гардидани як гӯшаи давлати соҳибистиқлоламон мусоидат менамояд.

АМИТ «Ховар»

ДАР МАРКАЗИ МАЪМУРИИ ВИЛОЯТИ МУХТОРИ КӯҲИСТОНИ БАДАХШОН КОРҲОИ ОБОДОНӢ ВУСЪАТ МЕӢБАНД

Тавре аз Вазорати корҳои дохилӣ хабар доданд, бо ибтикори Ситоди байниидоравии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва таъмини амният дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон ҷиҳати зебо назаррабо намудани кӯчаю хиёбонҳо ва марказҳои фарҳангу фароғатии маркази маъмурии вилоят - шаҳри Хоруғ корҳои шоиста ба сомон расонида мешаванд.

Дар ин рӯзҳо мутахассисони Корхонаи давлатии ҷумҳуриявии махсусгардонидашудаи

васлу истифодаи Раёсати Бозрасии давлатии автомобилӣ Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар вилоят ба васлу насби ҷароғҳои раҳнамои аз кор бозмонда, рангу бор қардани гузаргоҳҳои пиёдагард, аломатҳои ишоратӣ ва хатҳои уфуқӣ машғул шуданд. Зеро аксар гузаргоҳҳои кӯчаю хиёбонҳо ва ҷодаҳои мошингарди ҳудуди шаҳри Хоруғ бинобар сабаби боришоти аз меъёр зиёди барфи зимистони имсола

хароб гардида, ба навсозӣ ниёзи бештар пайдо намудаанд.

Кормандон ҳамроҳ бо Муассисаи давлатии фаръии Ҳоҷагии манзилию коммуналии шаҳри Хоруғ ба таври шабонарӯзӣ ба барқарор қардани аломатҳои роҳ ва кашидани хатҳои уфуқӣ камари ҳиммат бастанд. Иттилоъ дода шуд, ки дар маркази вилоят - шаҳри Хоруғ 21 хати уфуқии пиёдагузар аз нав барқарор гардида, 15 аломати дигари роҳ аз нав гузошта шуданд.

АМИТ «Ховар»

23-ми майи соли 1997 Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо намояндагони ҷавони Тоҷикистон мулоқот намуда, фармонero «Оид ба баъзе масъалаҳои беҳтар кардани кор бо ҷавонон» ба имзо расониданд. Маҳз ҳамин рӯзи таърихӣ боис шуд, ки 23 май ҳамчун Рӯзи ҷавонон эълон гардад.

Имрӯз ба муносибати Рӯзи ҷавонон дар Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷамоиши ҷавонони Кумита баргузор гардид.

- Ҷавонон ворисони арзандаи халқу миллат ва созандагони имрӯзу фардои ҷомеаи ҷаҳонӣ мебошанд, - гуфт дар суҳбати худ муовини Раиси Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Низом Мирзозода.

- Тӯли 28-соли Истиқлолияти давлатии Тоҷикистон ҷавонони мамлакат низ дар корҳои созандагии ҷомеа ширкат варзида, тавонистанд нақши созгори худро

ҶАВОНОН ВОРИСОНИ АРЗАНДАИ ХАЛҚУ МИЛЛАТ

гузоранд. Ин аз он шаҳодат медиҳад, ки ҷавонон ҳамеша дар роҳи ободию бунёдкорӣ тавачҷуҳо дошта, меҳонанд ин марзу бум ҳамеша пайдору бегазанд бошад.

Давлату Ҳукумат ҳамеша ба насли ҷавон тавачҷу-

ҳи хоса зоҳир менамояд ва Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон низ тамоми қувваю имконияти худро баҳри тарбияи насли наврас, соҳибмаърифат ва боистеъдод равона на-

муда, кӯшиш мекунад дар тарбияи мутахассисони баландпоя баҳри пешрафту шукуфоии Ватан саҳм гузоранд. Имрӯз қариб 50 дарсади хизматчиёни давлатиро ҷавонони то 35-сола ташкил медиҳанд.

Ҷавонони имрӯзаи тоҷик дар сиёсат, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳанг нақши босазо доранд. Дастовардҳои ҷавонони давраи истиқлолият дар ҷодаи истеҳсолоту саноат, илму техника, фарҳанг, варзиш ва дигар самтҳои афзалиятнок имрӯз шоёни таҳсинанд. Дастболо шудану сазовори ҷойҳои намоён гардидани шогирдони макотиби миёна ва донишҷӯёни донишгоҳҳои олии дар олимпиадаҳои байналмилалӣ, дастовардҳои варзишгарони тоҷик ва парафшон гардидани Парчами миллии Тоҷикистон дар мусобиқаҳои ҷаҳонӣ далели ин гуфтаост.

Имрӯз ҷавонони Тоҷикистон дар ҳақиқат пайравони Пешвои миллат ва пешбарандагони ҳаёти ҷомеа мебошанд, - гуфт Н. Мирзозода ва аз ҷавонон хоҳиш намуд, ки ба қадри озоиштагӣ расида, фирефтаи ҳаргуна ҳизбу ҳаракатҳои ифротӣ нагарданд ва тамоми саъю талоши худро дар боз ҳам ободу зебо гардидани Ватани азиз равона намоянд.

Мухбири «РБ»

БҶСТОН: БИНОҲОИ ЗЕБОВУ ХУШТАРҲ БОИСИ ИФТИХОР

БҶстон аз шаҳрҳои рӯ ба рушди шимолӣ кишвар маҳсуб ёфта, хоса тан дар даврони соҳибистиқлолӣ боз ҳам ободу зебо шудааст. Иншооти гуногуни дорои аҳамияти иқтисодиву иҷтимоӣ ва фарҳангии бо диди нав, ороиши миллӣ ва бо дастовардҳои охири соҳаи сохтмон санъати меъморӣ қомат рост карда, мавриди тавачҷуҳои сокинону меҳмонон мегардад. Муваффақияти шаҳр аз лиҳози иқтисодиву иҷтимоӣ хусусан дар ду даҳсолаи охир назаррас мебошад.

- Бо назардошти он ки БҶстон чун яке аз дарвозаҳои шимолӣ кишвар асту муаррифунандаи вилояти Суғд эътироф мешавад ва ҳамарӯза тавассути фурудгоҳу роҳи оҳан ҳазорҳо меҳмонон аз дохил ва хориҷи кишвар вориди шаҳр мешаванд, моро масъулияти беше ба дӯш аст, - ибраз медорад раиси шаҳр Раъно Ҳошимзода, - бояд ҳар меҳмон аз қадаму нигоҳи аввал аз ҳолати роҳҳои мошингарду кӯчаҳои шаҳр, фаъолияти нақлиёти мусофиркашон, хизматрасонии кормандони муассисаҳои иҷтимоиву фарҳангӣ, таассуроти хубе бардошта бошад.

Барҳақ Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҳар сафари кории худ ба вилояти Суғд, бавижа шаҳри БҶстон таъкид бар таъид доранд, ки ин шаҳр на фақат вилояти Суғд, умуман ҷумҳуриро ба хориҷиён муаррифӣ мекунад ва бояд аз ҳар ҷиҳат назаррабо ва рушд ёфта бошад. Пешвои миллат ҷиҳати боз ҳам ривочу равнақӣ ободии шаҳр дастуру супоришҳои мушаххаси худро гуфтаанд, ки мақомоти маҳаллии шаҳр аз пайи амалишавии

онҳост.

Нишондиҳандаи баланди иқтисодии солҳои охир шароит фароҳам меоварад, ки роҳбарияти шаҳр ба рушди соҳаи сохтмон низ бештар тавачҷуҳо зоҳир намояд. Ҳоло бо ҷалби меъморону лоиҳакашонӣ муваффақи ватанӣ лоиҳаҳои иншооти замонавӣ ҷавобгӯӣ ба талаботи рӯз таҳия шуда, татбиқи худро дарёбанд. Баъдан, ба андешаи Меҳроҷиддин Муллоев, мудир бахши меъморӣ ва шаҳрсозии шаҳр БҶстон аз лиҳози меъморӣ ва кубҳу тарҳи иншооти қаблан бунёдшуда, аз қабилӣ бинои маориф, хонаи фарҳанг, бинои азими Донишқадаи кӯҳӣ-металлургӣ, бинои корхонаи «Востокредмет», боғҳои фарҳангӣ, гулгушату хиёбонҳо анқариб аз

ҳамаи шаҳрҳои Тоҷикистон фарқ мекунад. Бисёр иншоот бино ба шарҳу эзоҳи сокинони муқими шаҳр аз рӯи лоиҳаҳои меъморони шаҳри Маскав қомат рост кардаанд, ки ба воқеият наздик ҳам ҳаст. Аз солҳои шастум то ҳаштодуми қарни гузашта бо назардошти аҳамияти муҳими саноатӣ мудофиавӣ таъмини моддии шаҳри БҶстон бевосита аз ҷониби Маскав таъмин мешуд. Аз ин хотир қабл аз бунёди ин ё он иншооти иқтисодиву иҷтимоӣ ва ё фарҳангӣ ҷиҳати халалдор нашудани симои умумӣ ва тарҳи маҳалҳои қаблан бунёдшуда, меъморону лоиҳакашон машваратҳо ораста, чандин муродифи қобили қабули лоиҳаҳо баррасӣ месозанд. Соли 2018 дар маҳалҳои гуногу-

ни шаҳр наздик ба 20 иншооти иҷтимоиву фарҳангӣ қомат рост карда, воқеан ҳам симои шаҳрро зеби дигар бахшиданду боз ҳам замонавӣ гардониданд. Маҷмаи фарҳангӣ: Парчами давлатии Тоҷикистон дар баландии 50 метр дар яке аз маҳалҳои зебоманзари шаҳр партавфишонӣ дошта, ба маркази доиршавии чорабиниҳои зиёди шаҳриён табдил ёфтааст. Азнавсозии боғи фарҳангӣ-фароғатӣ ба номи устод Садриддин Айни низ боз ба шаҳри БҶстон таровати тоза ҳада кард. Гулҳои рангораги саросар шукуфону баттаҳои сарсабз ва дарахтони сершоҳу барг тавачҷуҳои ҳар меҳмони омадаро ба худ ҷалб месозанд. Ва ё чандин биноҳои маъмуриву иҷтимоӣ, манзилӣ: марказҳои хизматрасонии маишӣ, мағозаҳо, кӯдакостон, меҳмонхона, ки бо тақия ба дастовардҳои санъати мемории замони муосир сохта ба истифода додаанд, бешубҳа, шаҳри БҶстонро боз ҳам ҷолибтар кардаанд. Тибқи иттилои Меҳроҷиддин Муллоев, мудир бахши меъморӣ ва шаҳрсозии шаҳр, алакай то оғози моҳи май дар маҷмуъ дар ҳамаи маҳалҳои БҶстон бо ҷалби соҳибкорони ватанӣ, сармоягузориҳои дохиливу хориҷӣ 55 адад иншооти дорои аҳамияти иқтисодиву иҷтимоӣ, фарҳангӣ сохта ба истифода дода шуда, иқдомҳои созандагӣ боз ҳам вусъати тоза гирифтааст.

- БҶстонро воқеан ҳам ба шаҳри сарсабзу гулпӯш, шаҳри фаввораҳову боғзор мубаддал кардан ҳадафи ниҳонӣ мост, - таъкид мекунад Раъно Ҳошимзода.

Ҷовиди АШТӢ

НАЗОРАТИ СОХТМОН ҲАТМИСТ!

<< Идома аз сах. 9 >>

шахсони воқеъӣ ва ҳуқуқӣ, бехатарии экологии қараёни муҳлати меъёрии истифодаи он мутобиқ бошад.

Тибқи банди 3-и моддаи 76-и Кодекси мазкур таҳиягарони ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ ва пудратчӣ бехатарии объекти сохтмониро дар қараёни муҳлати меъёрии истифодаи он кафолат медиҳанд.

- Назорат дар самти дастрасии бино ва иншоот ба гуруҳи камҳаракати аҳолии чӣ хел аст?

- Мутахассисони Хадамот дар соли 2018 ва симоҳаи аввали соли 2019 дар иншооти шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ оид ба риояи ҳатмии талаботи меъёру қоидаҳои шахрсозии Ҷумҳурии Тоҷикистон МКШ ҚТ 35-01-2012 "Дастрасии бино ва иншоот ба гуруҳҳои камҳаракати аҳолии" санҷишҳо гузаронида, 66 камбудӣ ошкор намуданд, ки доир ба ислоҳи онҳо 21 амрнома дода шудааст. Нисбати 4 шахси воқеӣ, мансабдор ва ҳуқуқӣ барои роҳ додан ба қонунвайронкунӣ дар соҳаи меъморӣ ва сохтмон, ба маблағи 10350 сомонӣ қарима таъин карда шудааст:

№	Номи иншоот	Фармоишгар Қарор Маблаг (сомонӣ)
1	Сохтмони бинои истиқомати бисёррошёна бо қаҳвахона, воқеъ дар маҳаллаи 34, кӯчаи Сирдарёи шаҳри Хуҷанд	Ба шаҳрванд Жалилова Д. бо моддаи 409-и К.Ҳ.М.Қ.Т. №132 аз 08.11.2018 350 сом.
2	Сохтмони биноҳои бисёр ва баландошёнаи истиқоматӣ бо ҷойгирони марказҳои савдою хизматрасонӣ дар ошёнаи аввал таваққуфгоҳи зеризаминӣ дар таҳхонаи онҳо, дар заминаи бинои дуошёнаи истиқоматӣ, воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 177, 179	Садори ҚДММ "Меҳансоз" Тоҳиров Рустам бо моддаи 409-и К.Ҳ.М.Қ.Т. №67 аз 19.10.2018 2500 сом.
3	Сохтмони биноҳои баландошёнаи истиқоматӣ бо ҷойгирони маркази савдо ва хизматрасонӣ дар ду ошёнаи аввал таваққуфгоҳи зеризаминӣ дар таҳхонаи онҳо, воқеъ дар кӯчаи Бухоро 32, 34	Садори қитъаи сохтмони ҚСК "Авитсенна" Тошматов Шариф бо моддаи 409-и К.Ҳ.М.Қ.Т. 2500 сом.
4	Сохтмони биноҳои баландошёнаи истиқомати блоксохт (иборат аз 4 блок) бо ҷойгирони марказҳои савдою хизматрасонӣ дар ошёнаи аввал ва таваққуфгоҳи зеризаминӣ дар таҳхонаи онҳо, дар заминаи бинои дуошёнаи истиқоматӣ, воқеъ дар хиёбони Рӯдакӣ 181, 183	ҚДММ "Манучеҳршоҳ" бо моддаи 409-и К.Ҳ.М.Қ.Т. №66 аз 19.10.2018 5000 сом.

- Имрӯз кормандони Хадамоти назорати давлатии меъморӣ ва сохтмониро чӣ душвориҳо пеш омадааст ва оид ба ҳалли мушкилиҳо чӣ пешниҳодҳо доред?

- Барои бехтар намудани сифати корҳои сохтмонӣ чанд пешниҳод дорам:

1. Тибқи сарҳати 8-и банди 2-и Қарори ҳайати мушовара аз 11 октябри соли 2018, №128 "Дар бораи ҷамъбасти фаъолияти кори раёсату шуъбаҳо, воҳидҳои сохтории Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нуҳ моҳи соли 2018 ва вазифаҳо барои ҷамъбасти соли қорӣ" роҳбарони мақомотҳои маҳаллии меъморӣ ва шахрсозии вилоятҳо ва шаҳру

ноҳияҳо тибқи муқаррароти моддаи 66, банди 7-и Кодекси шахрсозии Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифадор карда шуда буданд, ки дар давоми се рӯз аз рӯзи додани иҷозат барои оғоз намудани корҳои сохтмонӣ нусхаи онро ба Хадамот пешниҳод намоянд. Мутаассифона, дар симоҳаи аввали соли қорӣ аз тарафи мақомоти маҳаллии меъморӣ ва шахрсозии шаҳру ноҳияҳо ба Хадамот нусхаи иҷозат пешниҳод карда нашудааст. Саривақт пешниҳод накардани нусхаи иҷозати корҳои сохтмонӣ боиси дар муҳлати зарурӣ омода нагардидани Нақшаи кории Хадамот ва аз назорати давлатӣ берун мондани сохтмонҳои оғозгардида мегардад. Хуб мешуд, ки масъулияти роҳбарони сохторҳои зикршуда дар иҷрои вазифаҳои хизматнашон баланд бардошта шавад.

2. Назорати қарорҳои Раисони шаҳру ноҳияҳо, ки барои сохтмони иншооти гуногун дода мешавад, ба дӯши сармеъморон ва Кумитаҳои заминсозӣ гузошта мешаванд. Аз ин лиҳоз, мудирони шуъба ва бахшҳои меъморӣ ва шахрсозии шаҳру ноҳияҳо бояд иҷрои банди

ноҳияҳои ҷумҳурӣ нишон дод, ки аз тарафи сармеъморони шаҳру ноҳияҳо талаботи банди 10-и Қарори мазкур сарфи назар карда шуда, ба фармоишгарони фаъолияти шахрсозӣ иҷозати сохтмон бе шартномаи назорати муаллифӣ дода мешавад.

4. Аз тарафи мақомотҳои маҳаллии меъморӣ ва шахрсозӣ ҳангоми мувофиқа намудани лоиҳаҳои ангравиҳои биноҳои истиқомати бисёрманзила масоҳати зери сохтмон дуруст ба нақша гирифта намешавад. Дар натиҷа масоҳати зери сохтмони бинои асосиро аз меъёр зиёд ба нақша мегиранд, ки барои бунёди иншооти ёрирасон, аз ҷумла, барои майдончаҳои бозии кӯдакон, истироҳати калонсолон, таваққуфгоҳи автомобилҳо, роҳравҳо, кабудизоркунӣ, зеристгоҳи трансформаторӣ ва ғайра масоҳат намеонад.

Аз ин лиҳоз, сармеъморони шаҳру ноҳияҳо зарур аст, ки тибқи сарҳати 18, 19 ва 21-и банди 8, боби 3-и Низомномаи мақомоти маҳаллии меъморӣ ва шахрсозӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 сентябри соли 2017, №442 тасдиқ гардидааст, масъалаи мазкурро зери назорати доимӣ қарор диҳанд.

Тибқи моддаи 54-и Кодекси шахрсозии Ҷумҳурии Тоҷикистон нақшаи муфассали банақшагири инҳоро муайян мекунад:

- хатҳои сурх;
- хатҳои танзими иморатсозӣ ва истифодаи қитъаҳои замин;
- сарҳадҳои истифодаи замин;
- минтақабандии ҳудуд ва иморатсозии бонавбати онҳо;
- речаи истифодаи минтақаҳои муҳофизатӣ;
- андозаи кӯчаҳо, роҳравҳо, минтақаҳои пиёдагард, инчунин иншоот ва шабакаҳои нақлиёт, алоқа, таҷҳизоти муҳандисӣ ва ободони ҳудудҳо;
- таркиби ва ҷойгирони объектҳои таъиноти иҷтимоӣ ва фарҳангию маишӣ;

- ҳалли ҳаҷмию фазой ва меъмориро тарҳкашии иморатсозӣ, зичӣ ва андозаҳои иморатсозӣ, қабатнокӣ, шаклҳои бино ва барои таҳияи лоиҳаи иморатсозӣ асос мебошад.

Дар аксар лоиҳаҳои корӣ нақшаи муфассали банақшагири дарҷ карда намешавад ва барои муайян намудани дурустии ҷойгирони бинои иншоот душвориҳо пайдо мешаванд.

Пешниҳод карда мешавад, ки лоиҳаи иморатсозӣ ҳатман дар асоси нақшаи муфассали банақшагири таҳия карда шуда, нақшаи муфассали банақшагири дар лоиҳаҳои корӣ барои дуруст назорат бурдан дарҷ карда шавад.

- **Ташаккур, барои суҳбат ва итминон дорем, ки сохтмончиён ва он нафароне, ки дар сохтмони бино масъуланд, дар мавриди сифати иншооти сохтшаванда безътиной зоҳир накарда, баръакс масъулияти бештар эҳсос менамоянд. Зеро ҳар як бино бояд даҳсолаҳо ба мардум хизмат кунад ва дар бозори хизматрасонӣ бояд ҳар як ширкат бо сифатнокии бинои сохташ ҷои муносибери соҳиб гардад!**

Мусоҳиб Ш. АҲМАД

Зодрӯз муборак!

Аҳли кормандони Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Садори Хадамоти назорати давлатии меъморӣ ва сохтмонӣ **РАҲМАТУЛЛО ТАБАРЗОДА** -ро ба муносибати зодрӯзашон самимона табрик намуда, барояшон тансиҳатӣ, пирӯзиву сарбаландӣ ва дар фаъолиятҳои бахри ободони ва пешравии кишвари азизамон қомеъҳои беназир орзу менамоянд.

УСТОИ ТОЧИК АЗ ЧҶБ... ТАНК СОХТ

Маҳмадшариф Чалилов, устои тоҷиконӣ дар шаҳри Тулаи Русия аз ҷўб дар ҳаҷми воқеъияш танки Т-34-ро сохтааст.

Бино ба гузориши нашрияи "Тульские новости", танки ҷўбӣ дар муддати се сол аз рӯи сурати танк бунёд шудааст. Усто гуфтааст, ки барои сохтани чархҳо ва занҷири танк вақти зиёд сарф шудааст.

Маҳмадшариф Чалилов барои бунёди танки ҷўбӣ 500 ҳазор рубл ва як тонна ширеш масраф кардааст.

Барои ҳаракат кардани танки ҷўбӣ усто ба он чархҳои оҳани насб кардааст.

Маҳмадшариф Чалилов мақсад дорад, танки ҷўбиро ҳамчун рамзи дӯстии Русия ва Тоҷикистон ба Владимир Путин, раиси ҷумҳури ин кишвар тухфа кунад.

ДЕВЕЛОПМЕНТ НЕДВИЖИМОСТИ - НОВАЯ ДИСЦИПЛИНА В УЧЕБНОМ ПЛАНЕ ПОДГОТОВКИ ИНЖЕНЕРОВ

Рахматджонов Г, Азизова Ф.
(ТТУ имени акад. М.С. Осими, г. Душанбе, Таджикистан)

Аннотация: в статье рассматривается девелопмент недвижимости как создатель рынка недвижимости в строительной отрасли.

Ключевые слова: девелопмент; недвижимость; управленческий процесс; экономика недвижимости; менеджмент в недвижимости.

Калидвожаҳо: девелопмент; ғайриманқул; протсеси идорақуний; иқтисодиёти амволи ғайриманқул; менеҷмент дар системаи амволи ғайриманқул.

Keywords: development, the property, management process, real estate economics, real estate management.

Девелопмент недвижимости привлекает к себе в настоящее время значительное внимание во многих современных сферах, однако иногда девелопмент недвижимости рассматривается как деятельность по созданию далеких от жизни идеальных объектов, в результате чего возникают грандиозные, несоответствующие реальности строения, зачастую противоречащие пожеланиям и представлениям властей, градостроителей, специалистов в области территориального планирования, общественных групп, пытающихся влиять на развитие окружающего их пространства. В наше время ситуация в наших городах усугубляется тем, что девелопмент недвижимости продолжает восприниматься лишь как средство формирования строительной среды.

Данная тема вызывает большой интерес не только в сфере недвижимости, из которой она происходит, но и в том числе академических областей, таких как экономика, политэкономия, теория городского развития, социальная и институциональная теория. В практической области недвижимости данная тема открывается в таких дисциплинах, как экономика недвижимости, оценка недвижимости и собственности, организация и управление бизнесом, финансы, маркетинг и др. Более раннее исследование, посвященное тому, как изменялось внимание авторов к тематике девелопмента и, в частности, моделям процесса девелопмента в период с 1954 по 2012 годов показало, что в научной литературе с 1992 года тема освещалась немногими авторами, интерес к ней со стороны практиков был низким. Это обусловило не тот уровень междисциплинарных связей, развитие которых могло бы способствовать разработке новых моделей ведения девелоперской деятельности. Пересматривая существующие положения, выводы и используя наработки авторов, исследовавших эту тему. Прежде чем начать, целесообразно определить, что понимается под моделями девелопмента недвижимости, исследование которых формирует основу данной работы и которые сами по себе не изучались подробно, как мы увидим далее, в силу своей сложности и многообразия точек зрения, с которых эта тема рассматривалась учеными и практиками.

Девелопмент - выполнение строительных, инженерных, земляных и иных работ на поверхности, над или под землей или осуществление иных материальных изменений в использовании зданий или участ-

Рис. Элементы системы знания о девелопменте недвижимости

ков земли или управление инвестиционным проектом, в сфере недвижимости.

(«Девелопмент» - от англ. to develop - развивать, разрабатывать, раскрывать).

Дисциплина «Девелопмент недвижимости» призвана сформировать у обучающегося экономическое понимание недвижимости. В рамках данного курса объект недвижимости рассматривается в некий зафиксированный момент времени (можно провести аналогию с фотоснимком). В конкретный момент понятны потребности и интересы в отношении земельного участка; эти интересы воплощены в созданном объекте недвижимости (улучшении земельного участка); вариант лучшего и наиболее эф-

фективного использования земельного участка выбран; стоимость объекта сформирована; переход прав на объект возможен по соответствующей текущему моменту цене. Очевидно, что в реальной жизни функционирование объекта динамично, поскольку меняются потребности и интересы людей в отношении него, а также факторы

окружающей среды. Девелопмент недвижимости - это та сфера знания, в которой исследуются процессы и способы адаптации объекта недвижимости к меняющимся потребностям и интересам людей. По нашему мнению, девелопмент недвижимости как область знания о недвижимости включает в себя минимум три направления:

- девелопмент недвижимости как экономическое понятие;
- девелопмент недвижимости как вид предпринимательской деятельности;
- девелопмент недвижимости как управленческий процесс.

Предлагаемое разделение особенно важно с методологической точки зрения. Иногда авторы, называющие свой труд «Девелоп-

мент» или «Менеджмент», - открывается программа, а дисциплины учебного плана подбираются без учета специфики направлений

Все эти, на первый взгляд формальные, методические неточности отражаются на подготовке специалистов, которые впоследствии определяют облик и перспективы развития наших городов. Важно понимать, что эффективный девелопмент начинается прежде всего с системно организованного мышления самого девелопера, что, естественно, невозможно без качественного образования. В ТТУ согласно учебного плана подготовки специалистов в области недвижимости студенты специальности «Экспертиза и управление недвижимостью» изучают дисциплину «Девелопмент в коммерческой недвижимости» в объеме 48 часов. Из них предусмотрено 16 часов лекционных, 16 часов практических и 16 часов самостоятельных работ.

Цели дисциплины:

- формирование у специалиста основных представлений о коммерческой недвижимости как объекте девелопмента и управления;
- обеспечение необходимого объема теоретических и практических знаний по девелопменту и управлению объектами коммерческой недвижимости;
- обеспечение необходимого объема представления о комплексе отношений, складывающихся при управлении недвижимостью: с арендаторами, с собственником объекта, с государственными органами, с поставщиками и подрядными организациями, с персоналом компании.

Задачи дисциплины:

- передача студентам теоретических и фундаментальных основ в области девелопмента и управления объектами коммерческой недвижимости;
- изучение методологии девелопмента и управления коммерческой недвижимостью в рыночных условиях;
- обучение студентов умению применять полученные знания для решения практических задач по составлению смет доходов и расходов, по налогообложению, страхованию и другим операциям с недвижимостью, по формированию портфеля недвижимости.

Дисциплина входит в вариативную часть профессионального цикла - дисциплины по выбору студента.

Дисциплина опирается на содержание следующих дисциплин: «Математика», «Бухгалтерский учет, налогообложение, анализ и аудит», «Экспертиза и инспектирование

Таблица. Темы и их распределения по лекциям

№ темы	Название темы	Количество часов
Тема 1	Недвижимость как объекта управления.	2
Тема 2	Управление недвижимостью: содержание функций, субъекты. Особенности управления инвестиционной и операционной недвижимостью.	2
Тема 3	Экономические основы принятия управленческих решений в сфере недвижимости.	2
Тема 4	Управление развитием недвижимости.	2
Тема 5	Управление объектами недвижимости: организация деятельности, основные проблемы.	2
Тема 6	Особенности девелопмента отдельными видами коммерческой недвижимости.	2
Тема 7	Девелопмент торговой, развлекательной недвижимости. Девелопмент доходных домов. Девелопмент гостиничной недвижимости.	2
Тема 8	Управляющие компании в системе управления недвижимостью.	2
	Итого	16

мент недвижимости», смешивают данные направления либо сводят девелопмент недвижимости к одному из указанных направлений. Подобная некорректность возникает и в учебном процессе, в частности, при разработке программ подготовки бакалавров и магистров, когда недостаточное внимание уделяется обоснованию того, в рамках ка-

кого направления - например, «Экономика» или «Менеджмент», - открывается программа, а дисциплины учебного плана подбираются без учета специфики направлений

недвижимости», «Технологические процессы в строительстве», «Основы архитектуры и строительных конструкций», «Оценки собственности». Дисциплина является опорой для изучения следующих учебных дисциплин: «Экономика строительства», «Экономика недвижимости», «Оценка недвижимости», «Основы менеджмента», «Основы маркетинга».

В результате освоения дисциплины обучающийся должен получить комплекс знаний и умений, применимых в практической деятельности.

Обучающийся должен знать:

- базовые понятия в области девелопмента и управления коммерческой недвижимости;
- порядок эксплуатации и содержания объектов недвижимости;
- формы реконструкции зданий, виды и порядок проведения ремонтов;
- налогообложение недвижимости в современных условиях;
- формы аренды недвижимости;
- виды и порядок страхования недвижимости;
- состав и формы сметной документации;

Обучающийся должен уметь:

- пользоваться нормативно-правовыми актами РТ в области управления, налогообложения, страхования и аренды недвижимости;
- применять на практике полученные знания по девелопменту и управлению объектами недвижимости;
- рассчитывать налоги на недвижимость, величину арендой платы, размеры страховых тарифов и доходов от недвижимости;
- осуществлять управление объектом коммерческой недвижимости;
- вести книгу учета по уходу за объектом коммерческой недвижимости.

Эффективный девелопмент недвижимости не может существовать вне контекста государственной политики по развитию городских территорий, отражающей стремление государства и органов местного самоуправления обеспечить эффективную концентрацию деловой активности и ресурсов на конкретной территории, что должно материально воплотиться в создании объектов недвижимости на данной территории. В силу этого мы убеждены, что наступает время системного интегрированного знания в сфере недвижимости и разработка экономической концепции развития таджикского законодательства в сфере недвижимости и градостроительной деятельности. Таким образом, экономика и девелопмент недвижимости, как сферы научного знания призваны содействовать решению задач государственного значения, важнейшими из которых являются создание комфортной среды для жизни и деятельности человека и эффективное территориальное развитие нашей страны.

Однако сфера недвижимости как целостная система научного знания пока развивается медленно и, к сожалению, не избалована вниманием исследователей. Это можно считать не только таджикской, но и зарубежной особенностью, что признается многими авторами. Например, профессор Джеймс Делись в работе «Основы недвижимости» отмечал, что наука о недвижимости - это самостоятельная, существующая во многих измерениях дисциплина, основанная на экономике, праве, финансах, планировании, архитектуре, инженерной науке, маркетинге. Только когда мы признали недвижимость в качестве самостоятельной научной дисциплины, мы смогли осознать всю значимость распоряжения расположенным вокруг нас пространством и начать вносить лепту в ответственное управление земельными ресурсами.

БОЗ ЯК МУВАФФАҚИЯТИ МЕЪМОРОНИ ТОЧИК

Ерзовский Эдуард Владимирович, собиқ сармеъмори ЧСК "Шахрофар", "Меъмори хизматнишондодаи РСС Тоҷикистон" ва Б.Н. Юсупов

Аз 23 то 25 апрели соли равон дар Маркази Савдои Байналхалқии шаҳри Маскав Конгресси Байналхалқии Меъморӣ баргузор гардид. Дар он зиёда аз 700 нафар меъморони барҷастаи дунё аз Русия, Олмон, Италия, Швейтсария, Дания, Туркия, Латвия, Қазоқистон, Қирғизистон, Тоҷикистон ва Беларусия иштирок намуданд. Раиси Иттифоқи меъморони Тоҷикистон Юсупов Баҳром Нарзиевич ҳамчун аъзои Академияи Байналхалқии Меъморӣ дар ин Конгресс ширкат варзид.

Дар Конгресс зиёда аз 70 маъруза ва рӯнамои лоиҳаҳои меъморӣ пешниҳод гардида, баромадҳо шунида шуданд. Ҳамчунин дар Намоишгоҳ намоиши беҳтарин лоиҳаҳои аъзоёни Академияи Байналхалқии Меъморӣ ба маъ-

рази тамошо гузошта шуданд.

Дар баромадҳои худ иштирокчиёни Конгресс бештар оид ба мавқеи касби меъморӣ дар ҷомеа, омӯзиш ва нигоҳдории мероси меъморӣ ва фарҳангии гузаштагон ва роҳҳои беҳтар намудани сатҳи меъморӣ муосир ва оянда диққати махсус доданд. Бо хоҳиши Фаррух Дурахшонӣ Директори Ҷоизаи Байналхалқии Оғо Хон дар соҳаи меъморӣ Юсупов Б.Н. дар ин ҷорабинӣ презентатсияи Ҷоизаро, ки дар 26 планшети бузург тайёр карда шуда буданд, гузаронида, иштирокчиёни Конгрессро бо ин Ҷоизаи бузургтарини байналхалқӣ дар соҳаи меъморӣ (як миллион доллари америкоӣ) шинос намуд. Инчунин дар Конгресс бо маърузаи «Нақши санъати меъморӣ мамлакатҳои Шарқ

дар рушди санъати меъморӣ ҷаҳонӣ» баромад намуда, ба саволҳои сершумори меъморон посух дод.

Рӯзи 25 апрел Сессияи навбати баҳши русиягии Академияи Байналхалқии Меъморӣ баргузор гардид. Аъзоёни Раёсати Академия баргузори Конгрессро натиҷагирӣ намуда, оид ба он қарор қабул карданд. Яке аз маъсалаҳои сессия, ин интиҳоби аъзоёни нави Академия буд ва дар он Б.Н. Юсуповро, ки аз соли 2011 то ин ҷониб аъзо-корреспонденти Академияи мазкур буд, ҳамчун аъзои ҳақиқӣ-академики Академияи Байналхалқии Меъморӣ интиҳоб намуданд.

Бояд гуфт, ки ба аъзогии Академияи Байналхалқӣ дар ҷатори дигар довталабон намоянда аз Ҷумҳурии Тоҷикистон дотсенти кафедраи меъморӣ ва дизайни Донишгоҳи техникики Тоҷикистон Мирзоева Фирӯза Зокировна ҳамчун профессор ба Академияи Байналхалқии Меъморӣ (баҳши русиягӣ) интиҳоб гардид, ки ин баҳои баланди Раёсати Академияи Байналхалқии Меъморӣ нисбат ба меъморони Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

«Рӯзномаи бинокорон» Баҳром Нарзиевич Юсупов ва Фирӯза Зокировна Мирзоеваро бо ин унвони баланди сатҳи байналхалқии меъморӣ табриқ намуда, барояшон муваффақиятҳои нав ба нави эҷодиро орзу менамояд.

Мухбири «РБ»

ҲАДАМОТИ НАЗОРАТИ ДАВЛАТИИ МЕЪМОРИ ВА СОҲТМОН БАРОИ ИШҶОЛИ МАНСАБҲОИ ХОЛИИ МАЪМУРИИ ХИЗМАТИ ДАВЛАТӢ ОЗМУН ЭЪЛОН МЕНАМОЯД:

№	Номи мансаб	Миқдор	Маош (сомонӣ)
1	Сармутахассиси шубъаи нозирони Хадамот	1 - ҷой	1086,00
2	Сармутахассиси Хадамот дар вилояти Суғд	1 - ҷой	1086,00
3	Мутахассиси пешбари Хадамот дар минтақаи Зарафшон	1 - ҷой	888,00
4	Мутахассиси пешбари Хадамот дар минтақаи Бохтар	2 - ҷой	888,00
5	Мутахассиси Хадамот дар вилояти Суғд	1 - ҷой	732,00

**Барои иштирок дар озмун ҳуҷҷатҳои зерин
пешниҳод карда мешаванд:**

1. Ариза ба унвони сардори Хадамот;
2. Маълумотномаи шахсӣ (СИВИ);
3. Варақаи шахсӣ;
4. Тарҷумаи ҳол;
5. Сураат 3x4 (4 дона);
6. Нусхаи шиноснома;
7. Нусхаи диплом;
8. Нусхаи дафтарчаи меҳнатӣ;
9. Нусхаи дафтарчаи ақди никоҳ;
10. Маълумотнома аз андоз (ИНН);

11. Маълумот дар бораи даромад ва ваъзи молу мулк (эълomia);

12. Маълумотнома аз духтур (шақли 086УЕ);

13. Маълумотнома оид ба доғи судӣ;

14. Нусхаи билети ҳарбӣ;

15. Маълумотнома аз ҷойи истиқомат.

Ҳуҷҷатҳои довталабон баъди нашри эълон дар давоми 21 рӯз қабул карда мешаванд.

Сурогаи қабули ҳуҷҷатҳо: ш. Душанбе, кӯчаи Ҳусейнзода, 34, Баҳши кадрҳо ва ҳуқуқ, тел.: 221-18-96.

Ҳайати Раёсати Иттифоқи меъморони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба аъзои Раёсат Қурбонов Олим ҳақимович бинобар сабаби вафоти бемаҳали хоҳараш
АЛИБОЕВА СОБИРАҲОН ҲАКИМОВНА
ҳамдарди худро баён намуда, ба аҳли оилаву пайвандони марҳум аз даргоҳи Илоҳӣ сабри чамил хоҳонанд.

Скрябин Павел Владимирович, канд. архитектуры, доцент,
Одинаев Фатхулло Тохирович, студент (Санкт-Петербургский государственный архитектурно-строительный университет)

МОДЕЛЬ ПРЕОБРАЗОВАНИЯ ЗАСТРОЙКИ ЖИЛЫХ КВАРТАЛОВ В ЮЖНОМ КЛИМАТЕ

В статье рассматривается мировой опыт исследования территории на основе модели преобразования территории жилых кварталов в южном климате. Приведены основные характеристики выбранной территории для предложения модели преобразования жилых кварталов: плотность населения города, преобразования коттеджной застройки, благоустройства территории, функциональная организация, положение в структуре города, окружающая застройка и транспортная инфраструктура. На основе выполненного градостроительного анализа территории выявляются критерии, которые содержат определенные сведения: общие характеристики, цели рассматриваемого проекта, функциональное зонирование, положение в структуре города, характер окружающей застройки, организация деловых пространств, транспортная инфраструктура и направления устойчивого развития городской среды. Описаны особенности формирования устойчивой городской среды в некоторых Южных странах.

Перед тем как создать модель преобразования территории в южном климате, нам необходимо не только комплексно исследовать рассматриваемую территорию, но и изучить мировой опыт архитектуры и градостроительства в южном климате для аналогичных исходных ситуаций. Каждый из нас имеет разные представления о создании идеального жилья, исходя из этого, наша исследуемая территория должна выявить все имеющиеся характеристики этой территории, опираясь на которые составляются критерии для подбора аналогов и осуществляется их поиск. Рассмотрение каждого из аналогов сводится к сопоставлению характеристик исследуемой территории к характеристикам аналога, о представлении модели преобразования застройки, а также к выявлению тех проектных решений, которые могут быть включены в теоретическую модель о представлении идеального жилья.

В целях создания зеленого города и предложения по преобразованию транспортной инфраструктуры городского значения еще в 2010г в исследуемой территории города Душанбе в районе Сино подняли тему о преобразовании коттеджной застройки в центре города. Проводилось исследование в масштабе выбранной площадки для размещения на ней объектов социальной и коммерческой инфраструктуры. Подбор критериев для поиска аналогов градостроительного уровня основан на результате исследования аналогичных территорий в южном климате. Таким образом, были выявлены следующие критерии:

1. Объединить проектную территорию с старым историческим центром города Душанбе в целях создания и расширения зеленого города.
2. Функциональная организация рассматриваемой территории.

Существующее функциональное зонирование в границах обозначенной территории учитывает сложившуюся ситуацию. В районе исследуемой территории были выявлены жилая, образовательная, культурная, активная, производственная и рекреационные зоны.

3. Предложении модели о преобразования территории в структуре города и современная неэффективная существующая ситуация. Под неэффективностью существующей ситуации в контексте данной статьи понимается трудно - преодолимость границ исследуемой территории для ее перспективного расширения и предложения о новой модели преобразования жилой застройки в южном климате. Неэффективность данной территории формируется тем, что в центре города расположены заброшенные коттеджные застройки с неразборчивой дорожной сетью, разрушив ячеичную транспортную инфраструктуру. Границы расположения территории с северо-востока магистралями городского значения пр. Неъмат Карабаевым и Саади Шерози, а с юго-западной стороны магистралями районного значения ул. Шестопалов и Маяковского. Необходимо учитывать,

что на территории возводятся новые жилые комплексы, чтобы формировать фронт застройки.

4. Оценка существующего жилья составляет на территории в основном многоэтажная застройка и застройка средней этажности. В марте 2012 года было приказано снести властью всю коттеджную, и было утверждено проектное предложение современных кварталов. Жители этого района делятся на три группы: люди старше 50 лет, которые имеют загородный дом и проживают в этом районе в зимнее время, молодые люди, состоящие в браке и планирующие завести детей и семейные пары с детьми. Средний возраст жителя составляет 35-40 лет. Данный критерий необходимо учитывать, т.к. он показывает наличие высокой плотности населения (около 250 чел./га) в границах исследования, что не соответствует эффективному использованию территории.

5. Утвержденный генеральный план о предложении транспортной инфраструктуры. Предложение об изменении магистрали районного значения в магистраль городского значения даст нам транспортная связь с загородным направлением, непосредственная близость к центру города, что облегчает доступ на личном транспорте в другие районы Душанбе. Также необходимо отметить, что магистраль городского значения примет ровное направление и создаст ячеичную структуру, которая даст возможность открыть рыночную сеть и обеспечит стабильную скоростную транспортную связь с другими районами города.

На основе выявленных критериев были подобраны рассмотренные ниже аналоги в южном климате.

Традиционное жилище в Средней Азии. Тысячелетний опыт народного жилища поучителен не только с познавательной, но и с практической точки зрения. Располагая подручными материалами и простейшей техникой, строители извлекли из них все возможное, чтобы создать оптимальные условия существования. При этом все элементы, направленные к облегчению быта в условиях местного климата, шли на пользу облику дома: айваны придавали ему живописную пространственность, а детали становились произведениями декоративного искусства.

Ключевые слова: жилища, дом, юрта, очаг, айван, Зарафшан, Памир, Средняя Азия.

Жилища разных народов мира очень разнообразны. Их архитектура во многом зависит от ландшафтно-географических условий местности, климата, локальных историко-культурных и этнических особенностей. Существуют несколько основных различий традиционного жилища в Средней Азии. Так, особенности стационарного жилища земледельцев соотносятся с двумя культурными зонами - зоной гор и предгорий и зоной оазисов.

Рассмотрим жилище в равнинных районах. Стационарный тип жилища сложился в большей или меньшей степени у всех народов Средней Азии, особенно у издревле оседлых таджиков и узбеков. Стационарный тип жилища народов были прямоугольные дома, построенные из кирпича, сырцового кирпича или пахсы и не имело резких конструктивных различий.

Толщина кровли прямо связана с количеством осадков. В пунктах где количество годовых осадков больше, толщина крыши достигает и даже превосходит 50 см не считая балок. В Хиве, где ничтожное количество осадков, толщина кровли снижается до 15-18 см. Наблюдаются при этом плоский, бесчердачный и чердачный типы двухскатных кровли. Толщина стен не была связана с требованиями теплоизоляции. Тяжесть толстой земляной или двухскатной кровли не могли не отразиться на конструкции стен. Но при этом играли главную роль соображения сейсмостойкости. Ферганская долина, Ташкент, особенно Наманган является одним из угрожаемых в сейсмическом отношении районов. Здесь все четыре стены жилого помещения имели двойной каркас толщиной от 60-до 90 см. В других городах конструкция постепенно облегчается.

На равнинах основным строительным материалом являлся лесс - тонкий суглинок, более или менее богатый углекислой известью. При смешивании лесса с водой получали лессовое тесто лой, которое служило для возведения глинобитных стен пахса, а также для изготовления разнообразных строительных материалов: гувала - овальных комков длиной до 30 см, сырцового и жженого кирпича. Лой применяли и в качестве связующего раствора, а его смесь с соломой использовалась для штукатурки стен и обмазки крыш. Снаружи и изнутри дом обмазывали глиной, смешанной с саманом, и белили. Основным материалом для заполнения каркаса служили камышовые циновки или камыш. Толщина стен не превышала 5-7 см. Каркасные дома чаще встречались у узбеков и таджиков.

В крупных городах Средней Азии жилой комплекс образует замкнутую систему с внутренним двором. Расположенные по периметру участка и смыкая торцевыми стенами в один ряд, комнаты открыты во двор и обращены глухой тыльной стороной на улицу. Общая структура плана определяется числом помещений дома и размерами владения. В Маргилане, Коканде, Ходженте, Ура-Тюбе дом никогда не занимал весь периметр участка, строения поворачивали под прямым углом и выходили в сад. В сухом жарком климате с большой амплитудой годовых температур возникает необходимость в дифференциации помещения дома на зимние и летние. Поэтому в городских многоквартирных домах предусматривались отдельные зимние и летние комнаты. Каких-либо различий в конструкциях подобных помещений нет, спецификация заключается в размерах и ориентации. Еще одним важным фактором, влияющим на выбор формы дома, было желание обитателей приспособить жилище к жаре, тенистости и прохладе. Из-за жаркого климата в Средней Азии были широко распространены айваны.

Огромную роль в доме играет айван, который летом используется для работы, сна, отдыха. Он нередко занимает переднюю у входа комнаты. Основных типов наземных айванов два: углубленный между комнатами айван-лоджия и лицевой айван-галерея перед фасадом. В Хорезме, в регионе Хивы, айван перед фасадом с красивой выполненной резьбой на единственной колонне, поддерживающей крышу, направленный на северную часть. Жаркое солнце никогда не светит на такой айван. Он достаточно тенист и прохладен.

Типы айванов: айван-галерея и айван лоджия. Интерьер традиционного жилища во многом зависел от типа очага. В курном жилище стены и потолок практически не декорировались, все внимание уделялось деревянным деталям, которые украшались резьбой - это опорные столбы, двери, ставни. В жилище с бездымными очагами стены украшались вышитыми занавесами, потолок покрывался обильной росписью, в Бухаре особое развитие получила резьба по ганчу - алебастровой штукатурке стен. В стенах домов обычно имелись ниши для спально-постилочных принадлежностей, посуды и т.п. Глинобитный пол застилался паласами или войлоками. Несмотря на разницу в форме, интерьер таджикского или узбекского дома мало отличался от внутреннего обустройства юрты.

В общем можно сделать вывод, что тип жилища реагирует прежде всего и по преимуществу на крайние показатели климата. На равнинах доминируют прохладительность и высокие температуры лета. Соответственно все усилия устремлены к борьбе с перегревом, главные помыслы отданы устройству летних помещений, а также их деталям и декору. На высокогорье берут перевес низкие температуры и в доме создаются благоприятные условия для зимовки. В том и другом случае сугубое внимание уделяется фактору сейсмичности. В жилище Западного Памира главную роль в конструкции принимает на себя несущая система столбов, тогда как стены из дикого камня на глине выполняют лишь функции ограждения. В результате сейсмостойкость и долговечность построек повышается.

Аз бисёр нафарон шунида будам, ки дар ноҳияи Ишкошими Вилояти Мухтори Куҳистони Бадахшони чашмае бо номи «Авҷ» вучуд дорад, ки ба бемориҳои зиёде, аз ҷумла, чашм даво мебахшад. Афроди ҳодон ва таҷрибадор қисса мекарданд, ки шахсони нури чашмонашон заифгашта ё бо гузашти солҳо хирашуда, ки ба хотири сатҳи би-нишашон хубтар шудан аз айнак истифода мебаранд, ҳангоми ба ин чашма барои табобат меомаданд, ҳолати чашмонашон хеле беҳтар гашта, аз истифодаи айнак даст кашидаанд. Банда низ хостам аз чашмаи овозадори «Авҷ» дидан намоям ва қудрату тавоноии муъ-чизаофари ин чашмаро дар худ бисанҷаму ҳамзамон сиҳати дида-гонамро барқарор намоям.

Аммо қабл аз сафар ба қароре омадам, ки сараввал оид ба таърих ва пайдоиши обҳои шифобахши диёрамон, хусусан Бадахшон маълумоти дақиқ ва илмӣ бо худ дошта бошам. Бо ин мақсад сарчашмаҳои илмиву таърихи низ варақ задам...

Таҳқиқи обҳои шифобахши Тоҷикистон таърихи дерина дорад. Соли 518 сайёҳони чинӣ Хой Сэн ва Сун Юн, баъдтар Хюэн Сен (соли 664) аз Помир дидан карда, дар бораи обҳои шифобахши он маълумот додаанд. Соли 1272 Марко Поло ва соли 1602 Петер Бенедикт Гоес ба Помир омада, дар баробари олами ҳайвоноту наботот, макони обҳои шифобахш будани ин сарзаминро қайд кардаанд. Дар тадқиқоти обҳои шифобахши қаламрави Тоҷикистон Б.А. Федченко, Н.И. Берёзкин, Е.Г. Андреев, К.П. Арихбаев, М.В. Лавров, Г.И. Жуков, Е.Т. Исоева, П.Т. Зоиров, И.О. Қосимов ва дигар олимони назаррас гузоштаанд.

Дар қаламрави Тоҷикистон зиёда аз 200 чашмаҳои шифобахши обашон сард ва гарм мавҷуданд. Аз ин сабаб ташкилу тараққи додани соҳаи сайёҳӣ ва барқарор намудани иншооти санаторию курортӣ дар ҷумҳурии мо пеш аз ҳама аҳамияти иқтисодӣ, тиббӣ ва иҷтимоӣ дорад. Машҳуртарин чашмаҳои шифобахши Тоҷикистон - Хоҷа Оби Гарм, Явроз, Оби Гарм, Шоҳамбарӣ, Гармчашма, Ҳавотоб, Зумрад, чашмаи Бибӣ Фотимаи Захро, Авҷ, Ямчун ва Зонг мебошанд, ки барои барқароркунии саломати инсон манфиати зиёд доранд.

Абӯалӣ ибни Сино дар «Ал-Қонун» оид ба аҳамияти гармоба кардан ва баёни гармобаҳо мегӯяд: «Ҳар кас, ки фарбеҳӣ бихоҳад, бояд баъд аз таом гармоба биравад... Агар касе ҳалшавию лоғар шудан бихоҳад, бояд бо шиками гурусна гармоба кунад ва андар он бисёр бимонад... Бояд аз якбора берун шудан аз гармоба ва баъди он сарро бараҳна ва танро андар маърази сардӣ гузоштан эҳтиёт шуд, балки агар айёми зимистон бошад, бояд ҳангоми беруноӣ аз гармоба бо ҷомаҳои гарм худро бипечид. Касоне, ки ба ҳоли табанд ва ё касоне, ки ба гусастагии пайвастагӣ ва омос гирифтаанд, бояд аз гармоба парҳез кунанд».

Солҳои зиёд орзу доштам, ки манзараҳои зебои Тоҷикистони бихиштосоро аз наздик бубинам

ва аввалин маротиба соли 2016 ҳангоми ба рӯхсатии меҳнатӣ баромадан барои табобати чашмонам ба ноҳияи Ишкошими Вилояти Мухтори Куҳистони Бадахшон азми сафар намудам. Аз дидани куҳҳои баланди осмонбӯс ҳаловат бурда, аз чашмаҳои шифобахши он нӯши ҷон кардам. Боду ҳавояш бениҳоят тоза буду табиаташ як гӯшаи бихиштро мемонд. Чунин эҳсос мекардам, ки гӯё дар як гӯшаи бихишти табиати афсункор қарор доштам. Дар вилояти Бадахшон сафарам хеле хотирмон сурат гирифт. Дили ҳар як бинандаро табиати афсункори ин диёри шухратёри кишварамон мафтун месохт. Дар сарзамини куҳсори Бадахшон пешравиҳои зиёде ба чашм мерасад, ҳангоми сафар мушоҳида намудам, ки мардуми заҳматкаши ин қисмати куҳистон дар тозагиву ободонӣ ва сарсабзу гулзорнамоии макони зисташон хеле заҳматҳо ба харҷ додаанд.

Дар давоми се сола, ки ба Бадахшон сафар менамоям, аз тарзи замонавӣ таъмир гаштани роҳҳои мошингард ва пулҳои устувори бошаҳомат таассуроти зиёде

бардоштаам. Роҳҳо аз маркази кишварамон то Дарвоз мувофиқ ба меъёрҳои байналмилалӣ таъмир ва азнавсозӣ шуда, тамоми мусофирон ва нақлиётчи гуногунро бемонеа ба манзили умед мерасонанд. Аз баромади ноҳияи Дарвоз то шаҳри Хоруғ бошад, роҳҳо дар ҳоли таъмир шудан қарор доранд. Албатта ҳамагон эътимод доранд, ки дар ояндаи наздиктарин корҳои ободсозии ҷодаҳо то шаҳри Хоруғ низ ба зудӣ анҷом ёфта, рафтуромади шаҳрвандонро хеле осон мегардонад.

Қаблан дар бораи аз чашмаи овозадори «Авҷ» ба воситаи радио шунида будам, ки ҷавонеро дидагонаш хиратар гашта, атрофро тира меканд ва баъд аз гирифтани табобат дар чашмаи «Авҷ» қувваи босирааш дубора барқарор гашта, мушкилии чашмонаш бартараф шудааст. Зимни сафари аввалаам бо зане низ ҳамсухбат шудам, ӯ қисса намуда буд, ки қаблан табибон шифо ёфтани чашмонашро тавассути гузаронидани амали ҷарроҳӣ тавсия дода буданд, аммо баъди табобат гирифтани аз чашмаи «Авҷ» аллакай чашмонаш шифо ёфта истодаанд ва акнун беҳтар мебинад. Аз ин шуниданҳо дар қалбам як эҳсоси хушҳолӣ ва нишот ҷойгузин гашта буд. Шуълаи умед дар хонаи қалбам фурузон шуда, эътимодам комилтар

мегашт ва мехостам ҳарчӣ зудтар аз оби ин чашмаи муъҷизанокӯ афсонавӣ истифода намоям, то ба дидагонам шифо бубахшад.

Аввалин маротибае, ки дар чашмаи «Авҷ» муолиҷа мегирифтам, аз сабаби мавҷуд набудани шароити мусоид бештари табобатгирандагон дар меҳмонхонаи «Гармчашма» ҷой гирифта, истироҳат мекарданд ва муолиҷаи худро дар «Авҷ» сипарӣ менамуданд. Ҳамчун як шаҳрванди Тоҷикистон зиёд мехостам, ки шароити будубоши шаҳрвандон дар ин чашмаи нодир овозаву шухраташ аз замони дури таърихӣ сар шуда ва дар замони мо ба мамолики хориҷи олам доман пахншуда хуб ва замонавӣ бошад. То кулли сайёҳони аз дуру наздик меомада ва корафтадогону беморон бе мушкилӣ дар дохили ҳамин табобатгоҳ муҳлати муолиҷаи худро паси сар намоянд.

Тӯли якчанд рӯзи табобат мушоҳида намудам, ки сарфи назар аз он ки муолиҷагирандаҳо ва корафтадогону мусофирон ба қадом як гӯшаи дигари Бадахшони афсонавӣ сафар накунад, ҳатман омада аз оби шифобахши «Авҷ» бо

худ савғо мебаранд. Оби чашмаи «Авҷ» аз дигар чашмаҳо бо он фарқ мекунад, ки он гарми сӯзон нест. Ин чашма хусусияти зиёди табобатӣ дошта, натанҳо барои табобати бемориҳои чашм, балки барои муолиҷаи дигар бемориҳо низ аз ҷониби коршиносон тавсия дода мешавад.

Чун фосилаи дури роҳро паси сар намуда, ба ин мавзеи дилрабою афсонавӣ диёрамон сафар карда будам, мехостам аз тамоми чашмаҳои мавзёҳои дидани он баҳра бардорам ва ба Душанбе бо худ таассуроти зиёду аҷиб бубарам. Ният кардам, ки ба чашмаи «Бибӣ Фотимаи Захро» низ равам ва онро ҳам тамошо намоям. Баъд аз ду рӯзи муолиҷа гирифтани дар «Авҷ» аз шаҳри Душанбе се нафар зан барои табобат гирифтани ба чашма омаданд. Мушоҳида кардам, ки онҳо барои рафтани ба чашмаи «Бибӣ Фотимаи Захро» нақшае тарҳрезӣ намудаанд. Аз эшон хоҳиш кардам, то маро ҳамроҳи хеш бибаранд. Субҳгоҳон бо ин занҳои таҷрибадор роҳҳои пурпечутоб ва баландҳои ба хуршед наздикро паси сар карда, ба чашмаи «Бибӣ Фотимаи Захро» низ расидем.

Қайд кардан бамаврид аст, ки чашмаи номбурда дар баландии байни ду куҳ воқеъ гашта, як манзараи дилфиребе дорад. Мақоли миёни

мардум маъмули: «Шунидан кай бувад монанди дидан», ба хотирам расид ва аз ба ин ҷо омаданам хело хурсанду қаноатманд гашта будам. Чашмаи «Бибӣ Фотимаи Захро» низ хусусияти зиёди табобатӣ дошта, барои бисёр бемориҳо давои хубе мебошад. Хусусан барои табобати бемориҳои узвҳои ҳозима, ҷигар, талхароҳа, буғумҳо, устухон, мушакҳо ва амрӯзи занона муфид аст.

Дар сафари аввалам ба Бадахшон «Гармчашма»-и шухратёро низ дида будам. Чун ин офаридаи Худованд ва ин муъҷизаи нотақрори табиати диёрамонро борҳо тавассути оинаи нилгун тамошо карда будам, орзу доштам то онро рӯзе аз наздик бубинам. Аз ин рӯ, дар сафари аввалаам ба «Гармчашма» рафтаам. Оби ҷӯшони «Гармчашма» аз қаъри замин фаввора зада мебарояд ва ҳарорати гармии он ба ҷисму руҳи инсон нерӯ ва тавони қавӣ мебахшад.

Ин чашмаи овозадор хусусияти зиёди табобатӣ дошта, хусусан ба бемориҳои пӯст даво мебахшад. Сафари баъдӣи банда ба ин сарзамини афсонавӣ ба сола рост омад, ки аз ҷониби Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон соли 2018 ҳамчун «Соли рушди сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ» эълон гардида буд. Бинобар ин, онро фоли нек пиндошта, хулоса намудам, ки воқеан ҳам мо мардуми сарбаланди тоҷик бояд ҳамеша шукргузори аз неъматҳои атонамудаи табиати афсункор ва кӯшишу талошҳои Сарвари давлатамон дар роҳи фароҳамсозии тамоми шароитҳои мусоид барои зиндагии шоиста, аз ҷумла, озодона сафар намудан, муолиҷа гирифтани ва дигар неъматҳои насибгардида намоем.

Лозим ба ёдоварист, ки соли 2019-2021-ро Пешвои муаззамии миллатамон дар Паёми навбатии худ «Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ» эълон намудаанд. Аз ин лиҳоз, ҳар як нафари мо муваззаф ҳастем, ки барои амалан ҷорӣ гардидани ин азми Пешвои миллатамон дар ободониву рушди диёр саҳми чашмрас гузорем. Кӯшиш намоем, ки болои он ҳама ҳадаву офаридаҳои табиат боз маҳсули заҳмату меҳнати худро зам намуда, ҳар гӯшаи зебои диёрамонро ба бӯстону гулистон табдил диҳем ва тамоми осоишгоҳҳои табобатгоҳҳои мамлакатамонро бо кулли шароитҳои муосиру замонавӣ таъмин созем. Самаранок истифода бурдани чашмаҳои шифобахш метавонад ҳам ба солимии ҷомеа мусоидат намояд ва ҳам яке аз соҳаҳои сердаромади ҷумҳури гардад. Барои амалӣ сохтани туризми табобатӣ омода кардани шароит, тарбияи мутахассисон ва ҷалби сайёҳони хориҷӣ мувофиқи матлаб буда, ин амал метавонад шумораи ҳарсолаи сайёҳону табобатгирандагони табобатгоҳҳо ва осоишгоҳҳои диёрамонро, ки бештари онҳо бо обҳои шифобахшу фоидаовар таъмин ҳастанд, хеле зиёд намуда, аз ин ҳисоб манфиати назаррасе ба иқтисодиёти мамлакат ворид гардад.

Зайнура ҲАЛИМОВА,
муҳаррири маҷаллаи
«Дин ва ҷомеа»

АХЌЕВ ДИЛШОД АЪЗАМДЖОНОВИЧ, МАГИСТР, АССИСТЕНТ КАФЕДРЫ С И А ТК ПРИ ТТУ ИМ. АКАД. М. С. ОСИМИ

МЕТОД РАСЧЕТА ПРЕДЕЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ КОНСТРУКЦИЙ

АННОТАЦИЯ

В статье приводятся результаты экспериментальных исследований зарубежных авторов. по расчету железобетонных конструкций методом предельного состояния. Анализ результатов указывает, что расчет железобетонных конструкций методом предельного состояния, которое позволяет проектировать конструкции с минимальным расходом материалов, но при этом неизбежно повышение требований к качеству этих материалов и выполнению строительных работ.

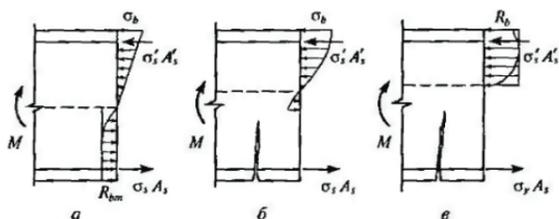

Рис. 1. Стадии напряженно-деформированного состояния в нормальных сечениях при изгибе элемента без предварительного напряжения: а - I; б - II; в - III.

Расчеты железобетонных конструкций согласно СНиП производятся по методу предельных состояний: первой группы, приводящих к полной непригодности эксплуатации конструкций, а также второй группы, затрудняющих нормальную эксплуатацию конструкций или уменьшающих долговечность зданий и сооружений по сравнению с предусматриваемым сроком службы.

При этом расчеты должны обеспечивать надежность зданий или сооружений в течение всего срока их службы, а также при производстве работ в соответствии с требованиями, предъявляемыми к ним.

Метод расчета железобетонных конструкций по предельным состояниям первой группы исходит из стадии III напряженно-деформированного состояния. При расчете по нему четко устанавливаются предельные состояния конструкции и вводится система расчетных коэффициентов, гарантирующих ее защиту от наступления этих состояний при самых неблагоприятных сочетаниях нагрузок и при наименьших значениях прочностных характеристик материалов.

Предельными считаются состояния, при которых конструкции перестают удовлетворять предъявляемым к ним в процессе эксплуатации требованиям, то есть теряют способность сопротивляться внешним нагрузкам и воздействиям и недопустимо повреждаются или получают местные повреждения.

Расчет по предельным состояниям первой группы выполняют, чтобы предотвратить:

- хрупкое, вязкое или иного характера разрушение;
- потерю устойчивости формы конструкции или ее положения;

- усталостное разрушение;

- разрушение от совместного воздействия силовых факторов и неблагоприятного влияния внешней среды

Расчет по предельным состояниям второй группы выполняют, чтобы предупредить:

- образование чрезмерного или продолжительного раскрытия трещин;
- чрезмерные перемещения (прогибы, углы поворота, колебания).

Расчет по предельным состояниям конструкции в целом, а также отдельных ее элементов или частей должен проводиться для всех этапов: изготовления, транспортировки, складирования, монтажа и эксплуатации.

Расчет железобетонных конструкций по долговечности (исходя из расчетов по предельным состояниям первой и второй групп) следует проводить, из условия, по которому при заданных характеристиках конструкции (размерах, количестве арматуры и других), показателях качества бетона (прочности, морозостойкости, водонепроницаемости, коррозионной стойкости, температуростойкости и т.д.) и арматуры (прочности, коррозионной стойкости и т.п.) с учетом влияния окружающей среды продолжительность межремонтного периода и срока службы конструкций здания или сооружения должна быть не менее установленной для конкретных типов зданий и сооружений.

Кроме того, в необходимых случаях следует проводить расчеты по теплопроводности, звукоизоляции, биологической защите и другим параметрам.

При расчете конструкций по прочности, дефор-

мам, образованию и раскрытию трещин на основе метода конечных элементов должны быть проверены условия прочности и трещиностойкости для всех конечных элементов, составляющих конструкцию, а также условия возникновения чрезмерных ее перемещений. При оценке предельного состояния по прочности допускается полагать отдельные конечные элементы разрушенными, если это не влечет за собой прогрессирующего разрушения здания или сооружения и по истечении действия рассматриваемой нагрузки эксплуатационная пригодность здания или сооружения сохраняется или может быть восстановлена.

Для расчета конструкций сложной конфигурации (например, пространственных), кроме расчетных методов оценки несущей способности, трещиностойкости и деформативности, могут быть использованы также результаты испытания физических моделей.

Стадии напряженно-деформированного состояния железобетонных элементов:

Расчет железобетонных конструкций по первой группе предельных состояний выполняется исходя из стадии III напряженно деформированного состояния (стадия разрушения). Для расчета по второй группе предельных состояний используются стадии I и II. Рассмотрим их подробнее.

Стадия I. При малых нагрузках на элемент напряжения в бетоне и арматуре невелики, деформации носят преимущественно упругий характер, зависимость между напряжениями и деформациями линейная и эпюры нормальных напряжений в бетоне сжатой и растянутой зон сечения треугольные. С увеличением нагрузки на элемент в бетоне растянутой зоны развиваются неупругие деформации, эпюра напряжений становится криволинейной, а значение напряжений приближается к пределу прочности бетона на растяжение. Конец стадии I используется при расчете конструкций на образование трещин, при этом напряжение в растянутом бетоне принимается равным его предельному сопротивлению R_{bt} (рис. 1,а).

Стадия II. Она наступает после образования трещин в растянутой зоне бетона. В сечении с трещиной растягивающие усилия воспринимаются арматурой, а небольшая их часть - также участком растянутого бетона над трещиной (рис. 1,б). В интервалах между трещинами растянутой зоны сцепление арматуры с бетоном сохраняется, и по мере удаления от краев трещин растягивающие усилия в бетоне увеличиваются, а в арматуре уменьшаются. При увеличении внешней нагрузки растет ширина раскрытия трещин. В бетоне сжатой зоны развиваются неупругие деформации и эпюра нормальных напряжений искривляется, а ордината максимального сжимающего напряжения перемещается с края сечения в его глубину. Конец стадии II характеризуется появлением неупругих деформаций в растянутой арматуре. Стадия II напряженно-деформированного состояния используется при расчете ширины раскрытия трещин и деформаций конструкции.

Стадия III - это стадия разрушения элемента. При дальнейшем увеличении внешней нагрузки достигается физический или условный предел текучести арматуры растянутой зоны. Напряжения в бетоне сжатой зоны под влиянием нарастающего прогиба элемента и сокращения высоты сжатой зоны также достигают значения временного сопротивления сжатию. Разрушение железобетонного элемента начинается с арматуры растянутой зоны и заканчивается раздроблением бетона сжатой зоны. Такое разрушение носит пластический характер (первый случай, рис. 1,в).

Пластическим также считается разрушение элемента, армированного высокопрочной проволочной арматурой с малым относительным удлинением при разрыве (около 4%), когда одновременно с разрывом проволоки происходит и раздробление бетона сжатой зоны сечения. В элементах с избыточным содержанием растянутой арматуры (переармированные сечения)

разрушение (второй случай) носит хрупкий характер и начинается со сжатого бетона, при этом напряжения в растянутой арматуре не достигают предельных.

Отметим, что в железобетонных элементах без предварительного напряжения арматуры стадии I и II относительно непродолжительны. Так, изгибаемые элементы работают без трещин в растянутой зоне (стадия I) при приложении внешней нагрузки, не превышающей 10...15% от разрушающей. Оставшиеся 85...90% нагрузки воспринимаются сечением уже после образования трещин, т.е. при его работе в стадии II.

В предварительно напряженных элементах также наблюдаются три рассмотренные выше стадии напряженно-деформированного состояния. При этом их исходное напряженное состояние (до приложения внешних нагрузок) отличается от исходного состояния элементов без преднапряжения тем, что в их бетоне и арматуре начальные напряжения довольно высоки. Это приводит к развитию неупругих деформаций в сжатом бетоне, вследствие чего эпюра сжимающих напряжений становится криволинейной (рис. 2,а).

Последовательное нагружение внешними на-

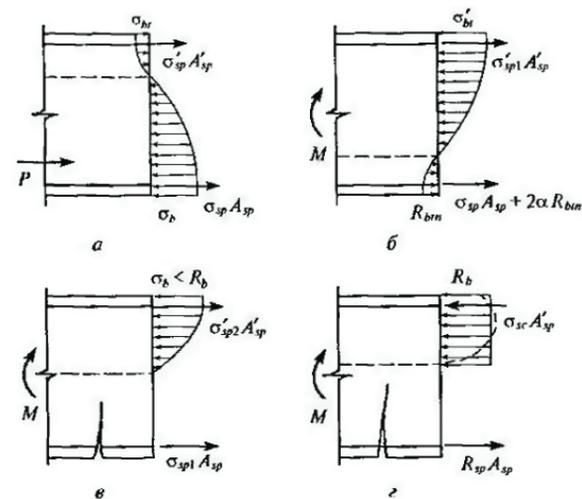

Рис. 2. Стадии напряженно-деформированного состояния в нормальных сечениях при изгибе преднапряженного элемента: а - при обжатии; б, в и г - после приложения внешних нагрузок: стадия I (б); стадия II (а); стадия III (г).

рузками перенапряженных элементов приводит к постепенному уменьшению сжимающих напряжений в бетоне, сжатом силами предварительного напряжения, а затем к полному их погашению. С этого момента бетон растянутой зоны начинает работать по той же схеме, что и в ненапряженных элементах, т.е. напряжения в нем приближаются к временному сопротивлению бетона на растяжение (стадия I, рис. 2,б) и после превышения этих сопротивлений образуются трещины (стадия II).

Напряженно-деформированное состояние изгибаемых прел напряженных элементов на стадиях I и II их работы имеет свои особенности. Одна из этих особенностей состоит в том, что трещины в растянутой зоне бетона предварительно напряженных элементов появляются при значительно большей внешней нагрузке (обычно составляющей 70...80% от разрушающей нагрузки) и длительность стадии I увеличивается за счет соответствующего уменьшения длительности работы и стадии II. Сокращение стадии II приводит к увеличению жесткости элемента и уменьшению ширины раскрытия трещин, благодаря чему появляется возможность использовать в качестве арматуры высокопрочные стали.

Предельное состояние нормальных сечений (стадия III) предварительно напряженных элементов в принципе не отличается от предельного состояния изгибаемых элементов с ненапрягаемой арматурой, так как к моменту разрушения предварительно созданные сжимающие напряжения в бетоне растянутой (при действии внешних нагрузок) зоны оказываются погашенными.

ЧАВОНОН ПАРЧАМБАРДРОНИ МИЛЛАТАНД

Имрӯз ҷавонони мо бо азму уродаи қавӣ ва бо завқи баланд донишҳои муосирро аз худ намуда, дар соҳаҳои гуногуни ҳаёти давлату ҷомеа ба хоҳири рушди кишвари маҳбубамон саъю талоши фаъолона доранд.

Эмомалӣ Раҳмон, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар даврони истиқлолияти давлатӣ Ҳукумати кишвар нисбат ба ҷавонон тавачҷуҳ ва ғамхорӣ махсус зоҳир намуда, ба хоҳири дастгирии онҳо тамоми тадбирҳои заруриро амалӣ мегардонад. Аз ҷумла, дар ин давра чиҳати пешбурди сиёсати давлатии ҷавонон ва фароҳам овардани шароити мусоид барои инкишофи ҳамаҷонибаи онҳо як сил-сила нақшаву барнома қабул ва амалӣ гардонида шуд.

Риояи ҳуқуқҳои конститусионии ҷавононро таъмин намуда, ба боло рафтани мақоми онҳо дар ҳаёти сиёсӣ ва иқтисодӣ ва иҷтимоиву маънавии ҷомеа, беҳтар гардонидани шароити зиндагиву таҳсил, касбомӯзӣ ва фаъолияти пурсамари онҳо мусоидат мекунанд. Имрӯз рушди сиёсӣ ва иқтисодӣ ва иҷтимоиву фарҳангии ягон давлатро бе иштироки ҷавонон тасаввур кардан аз имкон берун аст.

Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон роҳи моро барои оянда муайян сохт. Худшиносии миллӣ, дарки ватандорӣ, ҳаллу фасли мустақилонаи масоили иқтисодиву иҷтимоӣ, фарҳангиву маънавӣ, бунёди ҷомеаи демокративу ҳуқуқбунёд аз муҳимтарин рукнҳои суннатҳои даврони истиқлолият аст. Имрӯз ҳар нафар аз насли ҷавон бояд худ дарк намояд, ки шукуфоии давлату ҷомеа аз рафтору кирдори онҳо вобаста аст.

Сиёсати давлатии ҷавонон қисмате аз рукнҳои давлатии шаҳрвандии мо маҳсуб мегардад, ки нақши ҷавононро дар ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Истиқлолияти давлатии ҷавонон барои ноил гардидан ба дастовардҳои муҳим дар ҳаёти иқтисодиву иҷтимоӣ, сиёсӣ ва фарҳангии ҷавонон нақши босазо гузошта, ба ташаккули сиёсати давлатии ҷавонон ва тадриҷан фароҳам овардани имкониятҳои васеи рушду такомули ҷавонон дар шароити мураккаби тағйирёбии сохториву ҷамъиятӣ мусоидат намуд, ки саҳми ҷавонон дар ин раванд хеле самарабахш арзёбӣ мегардад.

Эҳтиром ва гиромидошти арзишҳои милливу давлатии Тоҷикистони соҳибистиқлол ва ғайри манфиатҳои кишвар бояд асос ва ҷавҳари тарбияи ватандӯстиву худогоҳии ҷавононро ташкил намояд. Маҳз ҷавонони соҳибмаърифату боистеъдод қудрат доранд, ки ҳазинаи илму фарҳанги миллати хешро ғайрардонида, ҳамчун ҳалқаи мустақам дар занҷири маърифати наслҳо хизмат намоянд.

Баъд аз истиқлолияти давлатӣ ҷавонони хушиқбо-ли Ватан бо дарки баланди масъулияти инсониву ватандӯстӣ, худогоҳию ифтихори давлатдорӣ ва зерӣ сиёсати пешгирифти хирадмандонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар роҳи бунёди давлати демокративу ҳуқуқбунёд, дунявӣ ягона, пойдеории сулҳу ваҳдати миллӣ ва осоиштагии ҷомеа қадамҳои устувор ниҳода, баҳри рушди ҷомеаи мутамаддин саҳми босазои хешро мегузоранд ва ба дастовардҳои назаррас ноил мегарданд.

Тӯли 28-соли истиқлолияти давлатии Тоҷикистон ҷавонони мамлакат низ дар корҳои созандагии ҷомеа ширкат варзида, тавонистанд нақши созори худро гузоранд. Ин аз он шаҳодат медиҳад, ки ҷавонон ҳамеша дар роҳи ободию бунёдкорӣ тавачҷуҳ дошта, мехоҳанд ин марзу бум ҳамеша пойдеору бегазанд бошад. Пас аз барҳам хӯрдани Иттиҳоди Шӯравӣ дар сохтори ҷавонони умумиттифоқ ворида гардондани дигаргунӣ пеш омад. Пеш аз ҳама, 12 октябри соли 1991 дар Анҷумани 26-уми ҷавонони мамлакат аз рӯзҳои ба фаъолият шуруъ намудан ҷавононро новобаста аз ғояву ақидаҳои сиёсӣ, мавқеи иҷтимоӣ ва мансубияти динӣ, зерӣ шиори «Барои ваҳдат ва пешрафти Тоҷикистон» муттаҳид сохта, онҳоро

ба сӯи муттаҳидиву ягонагӣ, дӯстиву рафоқат ва баланд бардоштани сатҳи маърифатнокию маълумотнокии сиёсӣ даъват кард.

Маҳз ҳамин буд, ки Иттифоқи ҷавонони Тоҷикистон аз аввалинҳо шуда, дар қатори дигар ташкилоту созмонҳои ҷумҳурӣ дар Анҷумани ғайринавбати худ соли 1994 бо намояндагӣ аз кулли ҷавонони кишвар номзадии Эмомалӣ Раҳмонро ба мансаби олии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод ва дастгирӣ намуд. Дар баробари ин, 13 март соли 1992 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи сиёсати давлатии ҷавонон» қабул гардид, ки дар фурсатҳои аввалини истиқлолияти давлатӣ рӯйдоди муҳиму саривақтӣ ба ҳисоб мерафт. Мулоқотҳои пайвастаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо намояндагони ҷавонони кишвар собит месозанд, ки Пешвои миллат ба неруи созанда ва қувваи пешбарандаи ҷавонон боварии комил доранд ва ғамхорӣ дар ҳаққи насли ҷавон як самти фаъолиятҳои маҳсуб меёбад.

Пешвои муаззами миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон як моҳ пеш аз имзои Созишномаи умумии истиқрори сулҳу ва ризоияти миллӣ, 23 майи соли 1997 бо намояндагони ҷавонони ҷумҳурӣ мулоқот оростанд ва ин ҷо оид ба таъсис додани Кумитаи кор бо ҷавонон аввалин заминаҳо тарҳрезӣ гардиданд. Ин падидаи наҷиб боз гаштани саҳифаи наво дар ҳаёти ҷавонони кишвар арзёбӣ гардид ва бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 сентябри соли 1997, таҳти рақами 414 Кумитаи кор бо ҷавонони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, раёсат ва бахшҳои он дар вилоятҳои ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ ба фаъолият оғоз намуданд.

Боиси ифтихор аст, ки маҳз дар заминаи ташаббуси қонунгузори Президенти мамлакат бо қарори Маҷлиси Олии кишвар аз 22 майи соли 1998, таҳти рақами 628 23-юми май Рӯзи ҷавонони Тоҷикистон эълон гардид. Аз соли 1998 инҷониб дар ҷумҳурӣ 23-юми май ба таври расмӣ чун Рӯзи Ҷавонони Тоҷикистон қайд мегардад, ки ин аз мавқеи мақоми хоса доштани ҷавонони кишвари соҳибистиқлоламон гувоҳӣ медиҳад. Аз рӯйдодҳои арзишманде, ки дар ҳаёти илмиву иқтисодӣ ва иҷтимоиву фарҳангии ҷавонони кишвар падидаи беназир маҳсуб меёбад, панҷ маротиба қабул гардидани Барномаи рушди миллии Ҷавонони Тоҷикистон барои солҳои 1999-2000, 2001-2003, 2004-2006, 2007-2009, 2010-2012 мебошанд. Тадриқи санадҳои мазкур заминаи мусоидеро барои татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон фароҳам овардаанд.

Бори аввал 31 октябри соли 2005 бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Барномаи давлатии «Тарбияи ватанпарастии ҷавонони Тоҷикистон барои солҳои 2006-2010» ва маротибаи

дуюм бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2010, таҳти рақами 208 Барномаи давлатии «Тарбияи ватандӯстии ҷавонони Тоҷикистон барои солҳои 2010-2013» қабул гардид.

Бо дарназардошти тағйироти кулӣ дар ҳаёти ҷавонон ва пешрафти ҷомеаи муосир зарурияти аз нав қабул намудани Қонун дар бораи ҷавонон ба миён омад. Бо кӯшишу пешниҳоди масъулин Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатӣ» аз тарафи Маҷлиси намояндагон 9 июни соли 2004 қабул гардид, онро Маҷлиси миллӣ 8 июли соли 2004 ҷонибдорӣ намуд ва 15 июли соли 2004, таҳти рақами 52 Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон имзо гузоштаанд. Мутобиқи қонуни мазкур синну соли ҷавонӣ аз 14 то 30-сола муқаррар гардид, ки имрӯзҳо 70 ғоизи аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҷавонон ташкил медиҳанд. Ҳамзамон, бо дастгирии бевоситаи роҳбарияти олии сиёсии мамлакат ҷавоншиявии кадрҳо ба роҳ монда шудааст, ки имрӯзҳо дар сатҳи роҳбарии чандин мақомоти давлатӣ ҷавонони соҳибкасбу соҳибмаърифат фаъолияти пурсамар карда истодаанд.

Бояд гуфт, ки бо дастгирии фаъолияти илмии олимони ҷавон, рушду инкишофи иқтисодии илмии кишвар ва ҳавасманд гардонидани фаъолияти эҷодии олимони ҷавон бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20-уми март соли 1998, таҳти рақами 967 аз соли 1998 сар карда, таъсис ёфтани шаш адад ҷоиҳои ба номи Исмоили Сомонӣ истеъдодҳои ҷавонро хеле мамнуну сарфароз гардонид. Ҳар қадам ҷоиҳои ба маблағи 2000 доллари ИМА муайян шуд. Имрӯзҳо бошад, дар асоси розигии Ҳукумати мамлакат теъдоди барандагони ҷоиҳои ба 12 нафар расида, маблағи он 1000 доллари Амрико муқаррар шудааст.

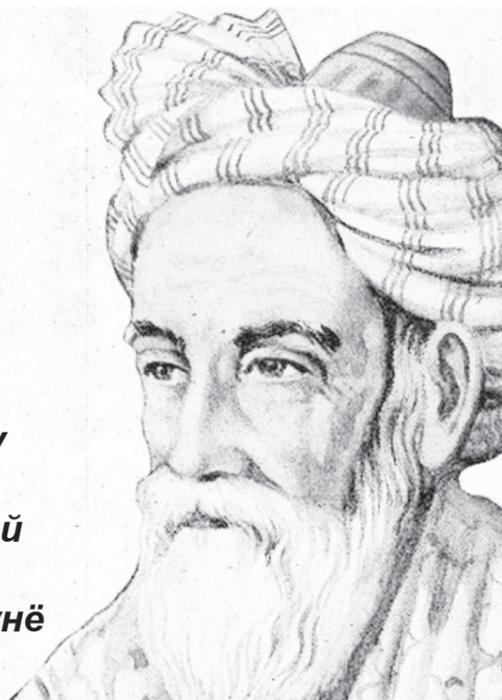
Ба шахсоне, ки сазовори ҷоиҳои Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст ва дар он Роҳбари Давлат имзои худро мегузоранд, супорида мешавад.

Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади дастгирии ҳамаҷониба ва ҳавасманд намудани фаъолияти эҷодии соҳибистеъдодҳои ҷавон, фаъолияти пурсамари эҷодӣ ба адибон, рӯзноманигорон, рассомон, бастакорон, режиссёрҳо, меъморон, барномасозон ва санъаткороне, ки дар рушду инкишофи соҳаи худ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон саҳми босазо гузоштаанд, озмуни ҷоиҳои Кумитаро дар соҳаи адабиёт, рӯзноманигорӣ, санъат, меъморӣ ва барномасозӣ доир менамояд, ки ҳар қадам ҷоиҳои ба маблағи 4200 сомонӣ муайян шудааст.

Чиҳати ҷалби хонандагони муассисаҳои таълимӣ ба илмомӯзӣ ва дарёфти толибилмони

18 МАЙ – РӢЗИ УМАРИ ХАЙӢМ!

**Нухсаду ҳафтоду
як сол муқаддам
дар таърихи 18-май
яке аз шоирони
машҳури олам ба дунё
омадааст**

18-май - Рӯзи мавлуди Умари Хайём аст ва ин санаро Дафтари Созмони Милали Муттаҳид дар умури фарҳанг ва илму маориф - ЮНЕСКО Рӯзи ҷаҳони ӣббуди шоир, донишманд ва мутафаккири бузург таъин кардааст, ки дар беш аз 55 кишвари ҷаҳон, аз ҷумла, Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷашнҳои ӣббуди Умари Хайём баргузор мешаванд.

Умари Хайём дар авохири асри 11, аниқтараш 18 майи соли 1048 дар шаҳри Нишопури устони имрӯзаи Хуросони Эрон ба дунё омада, аз классикони барҷастаи адабиёти тоҷику форс маҳсуб меёбад. Аммо дар хорич аз Эрон ва аз ҷумла, дар Ғарб Умари Хайём аслан аз машҳуртарин шоирони шарқӣ шинохта шудааст.

Ӯ аз бузургтарин донишмандони замони худдар риштаи нучумшиносӣ, риёзиёт ва илми фалсафа ба шумор мерафт.

Бо ибтикори ЮНЕСКО ва сафоратхонаҳои Эрон рӯзи 18 май дар 55 кишвари ҷаҳон ҷашнҳои ӣббуди Умари Хайём баргузор мешаванд. Маъракаи асосӣ дар зодгоҳи шоир - шаҳри Нишопури Эрон барномарезӣ шудаанд.

Хайём аз бузургтарин шуъарои

адабиёти классикии тоҷику форс аст ва тақрибан ҳар нафар дар Тоҷикистон ва кишварҳои дигари Осиёи Марказӣ ҳатман поре аз рубоиёти ӯро бо забони форсӣ ва ё ба русӣ аз бар кардааст ва мардум ҷашну маъракаҳоро бо хондани чанд мисра рубоии Хайём ба ҳамдигар шодбош мегӯянд.

Биёед бо чанд намунаи ашъораш аз ин шоири тавоно ва ифтихори миллатамон ӣд оварем.

Бар кӯзагаре парер кардам гузаре,
Аз хок ҳаменамуд ҳар дам хунаре,
Ман дидам, агар надид ҳар
бебасаре.
Хоки падарон бар кафи ҳар
кӯзагаре.

Гар ман зи майи марона мастам,
ҳастам

В-ар ошику ринду бутпарастам,
ҳастам.
Ҳар кас ба хаёли худ гумоне
дорад,
Ман худ донам, ҳар он чӣ
ҳастам, ҳастам.

Абр омаду боз бар сари сабза
гирист,
Бе бодаи арғувон намебойд зист.
Ин сабза, ки имрӯз тамошоғаҳи
мост,
То сабзай хоки мо тамошоғаҳи
кист?

Дунё маталаб, ки дар талаб
мемирӣ,
Аз рӯз макун шиква, ки шаб
мемирӣ.
Бо оби дари хона қаноат бинамо,
Дарё маталаб, ки ташналаб
мемирӣ.

Занонро гар зи дониш зеваре
ҳаст,

Гар як нафасат зи зиндагонӣ
гузарад,
Мағзор, ки ҷуз ба шодмонӣ
гузарад,
Зинҳор, ки сармоия ин мулк
вучуд,
Умр асту чунонаш гузаронӣ,
гузарад.

Соқӣ, гулу сабза бас тарабнок
шудааст,
Дарёб, ки ҳафтаи дигар хок
шудааст.
Май нӯшу гуле бичин, ки то
дарнигарӣ,
Гул хок шудасту сабза ҳам пок
шудааст.

Чун булбули маст роҳ дар
бӯстон ӣфт,
Рӯи гулу ҷоми бодаро хандон ӣфт,
Омад ба забони ҳол, дар гӯшам
гуфт:
«Дарёб, ки умри рафтаро натвон
ӣфт».

**Мақбарои
Умари Хайём
дар шаҳри
Нишопури
Эрон**

Умеди рӯзгори беҳтаре ҳаст.
Агарчи аз занон пайғамбаре нест,
Ҳама пайғамбаронро модаре ҳаст.
Аз кӯзагаре кӯза харидам боре,
Он кӯза сухан гуфт зи ҳар асроре.
«Шоҳе будам, ки ҷоми зарринам
буд,

Акнун шудаам кӯзаи ҳар
хамморе».

Ё Раб зи гилам сириштай, ман
чӣ кунам?
Қаҳру ғазабам ту риштай, ман
чӣ кунам?
Ҳар неку баде к-аз ман ояд бурун,
Ту бар сари ман набиштай, ман
чӣ кунам?!
АМИТ «Ховар»

ҶАВОНОН ПАРЧАМБАРДОРНИ МИЛЛАТАНД

<< Идома аз саҳ. 21 >>

соҳибистеъод Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 феввали соли 1998, таҳти рақами 949 «Дар бораи таъсис додани стипендияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои хонандагони мактабҳои таҳсилоти ҳамагонӣ, литсейҳо, гимназияҳо, омӯзишгоҳҳои касбӣ-техникӣ, техникумҳо ва коллеҷҳо» ба имзо расид, ки мутобиқи он 100 адад стипендия ташкил шуда буд ва имрӯз бошад, мутобиқи Қарори Ҳукумати мамлакат теъдоди он ба 300 адад расидааст.

Ҳамзамон, бо ташаббуси сохторҳои маҳаллии Кумита ва мутобиқи қарори раисони вилоят ва шаҳру ноҳияҳо, дастгирии ташкилоту корхонаҳо ва сарпарастон дар ҳама шаҳру навоҳии ҷумҳури стипендияҳои номӣ барои толибилмон таъсис ӣфтааст.

Рӯйдоди дигари ҳаёти ҷавонони кишвар дар шаҳру ноҳияҳо ба фаъолият оғоз намудани Марказҳои ҷавонон мебошад. Бо пошхӯрии Иттиҳоди Шӯравӣ фаъолияти маҳфилҳои мухталифи фарҳангӣ, сиёсӣ варзишӣ ва фароғатӣ заиф гардиданд. Ин ҳолигӣ хоҳу ноҳоҳ ба раванди тарбияи солиму дурусти ҷавонон таъсири худро мегузорад. Бо дарки ин нукта, бо дастгирии Ҳукумати мамлакат дар аксари шаҳру навоҳии

кишвар, дар маҷмуъ, 70 маркази ҷавонон сохта, ба истифода дода шуд ва фаъолияти пурсамар доранд. Айни замон бунёду сохтмони Марказҳои ҷавонон дар дигар шаҳру ноҳияҳо идома доранд.

Иштироки варзишгарони тоҷик дар олимпиада ва мусобиқаҳои ҷаҳон ва ғолибияти онҳо дастоварди гаронбаҳои таърихӣ мебошад. Аз ҷумла, сазовори медали тилоии олимпиада гаштани Дилшод Назаров дар риштаи гурзпартоӣ, медалҳои нуқраи Расул Боқиев дар риштаи дзю-до ва Юсуф Абдусаломов дар риштаи гӯштин, медали биринҷии Мавзуна Чориева дар риштаи бокс ва чандин нафарони дигар, ки чемпионҳои ҷаҳонӣ гаштаанд, шоистаи таҳсину ибрати ҷавонони тоҷик гаштааст.

Падидаи навбатии дигар, ки дар ҳаёти сиёсӣ фарҳангӣ ва иқтисодиву маънавии ҷавонони кишвар такони ҷиддӣ бахшида, дар оянда байни роҳбари Давлат ва ҷавонон қаробати самарабахш фароҳам меорад, таъсис ӣфтани Шӯроҳои миллии кор бо ҷавонони назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки ин мужда, албатта, кулли ҷавонони саодатманди Тоҷикистонро фараҳманду хушбахт гардонид. Раиси Шӯро бевосита Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини Раиси Шӯро - муовини Сарвазири

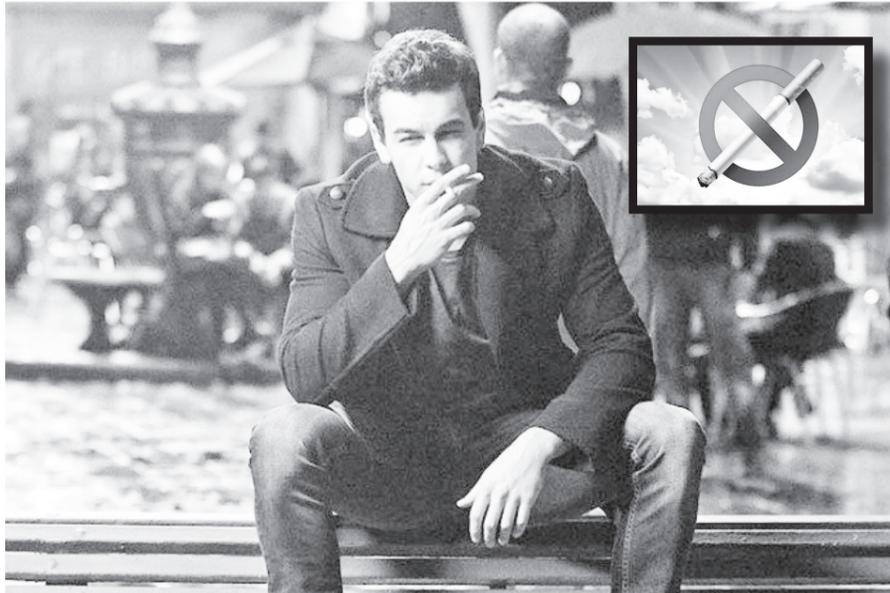
Ҷумҳурии Тоҷикистон, котиби масъули Раиси Шӯро Раиси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Яке аз муҳимтарин дастоварди ҷавонони тоҷик ин робитаву муносибатҳои байналмилалӣ бо ҷавонони кишварҳои хоричӣ мебошад. То имрӯз чандин созишномаву қарордод ва ӣддошти тафоҳум ҷиҳати ҳамкориҳои мутақобилан судманд дар самти кор бо ҷавонон, тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш ва рушди сайёҳӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои хоричӣ баста шудаанд. Роҳбарияти олии сиёсии мамлакат ба нерӯи созанда ва давомдиҳандагони ҳадафҳои олии кишвар будани ҷавонон итминони комил доранд ва дастгирӣ дар ҳақиқи онҳо аз ҳадафҳои афзалиятноки Ҳукумати мамлакат таҳти роҳбарии Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад. Аз ин рӯ, вақти он расидааст, ки ҷавонону наврасони мо бояд аз решаҳои тамаддуни бостонӣ, забону фарҳанги миллий ва оинҳои давлатдорӣ ниёгонӣ худ огоҳ бошанд ва вобаста ба дигаргуниву таҳаввулотҳои оғози ҳазорсолаи сеюм барои устувор гардонидани пойдевори давлатдорӣ навин ва фарҳангу андешаи миллий саъю кӯшиш намоянд.

Ҳотами ҲОМИД

Аҳли ҷомеа хуб медонанд, ки дуди тамоку ба ҳисми руҳи инсон хатари ҷиддӣ дорад. Бино ба иттилои мутахассисони соҳаи тиб дуди тамоку ба бемории дилу рағҳо оварда мерасонад. Аммо аз чӣ сабаб бошад, ки бархе аз одамон хусусан, ҷавонону наврасон дидаю доништа ҳаёти худро зери хатар мегуздоранд. Истеъмоли тамокуро мо ҳар рӯз мушоҳида мекунем ва медонем, ки зараровар аст, вале на ҳамаи истифодабарандагони он аз таърихи пайдоиш ва зарараш бархӯрдоранд.

Олими машҳури соҳаи химияю биология В.Н. Смешенко таъкид намудааст: «Ҳар як тамокукаш бояд донанд ва фаромӯш накунад, ки вай нафақат худ, балки атрофиёро низ заҳролуд мегардонад». Қариб ҳафтад фисади дуди тамоку ба атроф паҳншуда муҳитро бо моддаҳои заҳронок (никотин, гази карбон ва ғайра) заҳролуд мекунад. Тамоку ба

ТАМОКУ ЗАҲР АСТ

ё чаро аз он худдорӣ намекунем?

организм, ба системаи дилу рағҳо, рӯдаҳо, гардиши хун ва системаи асаб (суст шудани хотира, костагии ақл, бадфеълӣ ва беҳобӣ ва монанди инҳо) таъсири бад мерасонад.

Бояд гуфт, дар таркиби сигор чор ҳазор моддаҳои кимиёвии зарарнок мавҷуд буда, ниҳоят хавфноканд. Аз ҷумла, никотин дар таркиби барғҳои тамоку бениҳоят зиёд аст. Никотин моддаи заҳроноки рағғанмонанд буда, таъсири хеле зарарнок дорад. Он пас аз ворид шудан ба ҷараёни хун дар ҳафт сония ба мағзи сар расида, баъдан ба дигар узвҳо паҳн мегардад ва пас аз 10-15 сонияи фурубарии дуди ғализи сигор он мағзи сарро қарахт карда, ба инсон оромӣ мебахшад. Дар ҳолати истифодаи барзиёди сигор ин қарахтии мағзи сар то ҷое мерасад, ки қувваи ҳофизаро суст ва инсонро фаромӯшхотир месозад.

Дар баробари ин, никотин боиси бисёршавии глюкоза дар хун шуда, гурушнашавиро кам мекунад, калорияҳои аз ғизо гирифтаи организмро сӯзонда нобуд месозад ва дар натиҷаи истифодаи дуру дарози сигор истифодабарандаи он аз ҳад зиёд лоғар мегардад.

Татқиқотҳои тиббии олимони ҷаҳон нишон медиҳад, ки мард ва зане, ки сигор истифода мебаранд, дар онҳо нобудшавии ҷанини писар мушоҳида гардида, ба духтар таваллуд кардани зан боис мегардад. Инчунин, сигор ба безурётии мардон ва зуд аз насл мондани занон низ оварда мерасонад.

Мутаассифона, шумораи онҳое, ки тамоку мекашанд, дар ҷаҳон садҳо миллион нафарро ташкил медиҳанд. Бештар аз нисфи марду чоряки занони қитъаҳои сайёра тамоку мекашанд. Тамокукашӣ дар байни ҷавонон зиёд ба назар мерасад. Қисми зиёди одамон тамокукаширо аз давраи наврасиву ҷавонӣ сар карда, бо ҳамаи онро ба худ як навъ одат кардаанд. Акнун ин одатро гӯё партофта наметавонанд, ки аз иродаи сусти онҳо дарак медиҳад.

Боиси таассуф аст, ки имрӯзҳо дар Тоҷикистон ҷавонону наврасони иддае хабардору қисме беҳабар аз зарари тамоку онро истифода мебаранд ва ин амалашонро рамзи «ҷавонӣ»-ю «мардонагӣ» мепиндоранд. Гуруҳи дигар бошанд, истифодаи онро сабаби саҳтии зиндагӣ ва тангии рӯзгор медонанд. Гӯё дар лаҳзаҳои душвор тамоку асабонияти онҳоро рафъ месохта бошад. Вале баҳабар аз онанд, ки ба саломатиашон зарари сахт дорад.

Суоле пайдо мегардад, ки тамоку чист ва он чӣ гуна зарар мерасонад?

Бояд гуфт, тамоку растани яксолаест, ки дар таркиби барг ва пояҳои он моддаи заҳроноки никотин мавҷуд аст. Дар дуди тамоку бештар аз 200 намуд моддаи заҳролуд, монанди никотин, дуда, карбон, кислотаи хлорид ва ғайра мавҷуд аст. Дуде, ки барои баъзеҳо маъқул аст, форам менамояд, ба организм дохил шуда, тадриҷан ба он зарари ҷиддӣ мерасонад. Дар навбати аввал вай ба

системаи асаб ва роҳҳои дил таъсир расонад, ба баландшавии фишори хун, склероз ва зиқии дил боис мегардад. Бо қатъият гуфтан мумкин аст, ки дар организм ҷойе нест, ки ба он никотин таъсири манфӣ нарасонад. Организми кӯдак ба организми кӯдак ба таъсири никотин хеле ҳасос мебошад. Дар натиҷаи таъсири никотин ба инкишофи наврас ва нашъунамояш ҳалал ворид мешавад.

Чӣ тавр бояд аз ин одати бад халос шуд?

Аксари тамокукашон бе ёрии табибон худашон ин одати бадро тарк карда метавонанд. Ин ҷо иродатмандӣ ва қатъият лозим аст. Ёрии тиббӣ барои баъзе одамоне, ки ба никотин сахт одат кардаанд, лозим аст. Духтур барои ин гуна шахсон доруҳои махсусро тавсия мекунад, ки он хоб, кори дил ва системаи асабро муътадил мегардонад. Ҳамаи онҳое, ки тамокукаширо тарк кардан мехоҳанд, бояд бештар дар ҳавои кушод гардиш кунанд ва ба машқҳои пагоҳирӯзӣ машғул шаванд. Мубориза ба ин одати зарарнок вазифаи умумичағиятӣ мебошад. Тамокукаширо партофта, кас ҳам ба худ ва ҳам ба атрофиён манфиат меоварад. Дар мамлақати мо барои атрофиёро аз дуди зараровари тамоку ҳимоя кардан як қатор чораҳо дида шудаанд. Дар троллейбус, театр, толори концертӣ, кинотеатр, сирк ва умуман, дар ҷойҳои чағиятӣ тамоку кашидан иҷозат дода намешавад. Тамокукашӣ

дар муассисаҳои таълимӣ ва таълимӣ дар ҳузурӣ кӯдакон қатъиян манъ аст. Ба ноболиғон фуруҳтани тамоку низ мумкин нест.

Ба мушоҳида мерсад, ки баъзе падарҳо дар назди фарзандони худ тамоку мекашанд. Дар оянда онҳо низ ба калонсолон тақлид карда, ба бемориҳои гуногуни аз тамокукашӣ баамаломада гирифта мегарданд. Хуб мешуд, ки мутахассисони соҳа - духтурон, умуман, олимони соҳаи тиб, омӯзгорон, бавижа, муаллимони фанҳои химияю биология дар байни аҳоли ва маҳфилҳои фаннӣ соатҳои тарбиявӣ дар мазамамати ин заҳри қотил қорҳои фаҳмондадиҳӣ баранд, то ҷомеа аз чунин заҳролудшавӣ эмин монад.

Мавриди зикр аст, ки имрӯз ҷомеаи ҷаҳониро афзоиши аз ҳад зиёди бемории табобатнашавандаи саратон ба ташвиш овардааст ва яке аз сабабҳои пайдоиши ин

бемории марговар истифодаи аз меъёр зиёд ва бардавоми сигор мебошад. Мутаассифона, имрӯзҳо ҳастанд касоне, ки сигорро дар ҷойҳои чағиятӣ истифода бурда, ба дигарон ҳалал мерасонанд, таъби онҳоро хира мегардонанд.

Ёдовар шудан бамаврид аст, ки соли 1988 Ташкилоти умумичағонии тандурустӣ санаи 31-уми майро Рӯзи умумичағонии бидуни тамоку эълон доштааст. Ҳар сол ин ташкилот дар якҷоягӣ бо шарикони худ дар тамоми дунё ин рӯзро ҷашн гирифта, ба мардум дар бораи зарари он ба саломатии инсон, роҳҳои наҷот ёфтани аз тамокукашӣ, ёри расонидан ба наслҳои оянда тавассути қорҳои фаҳмондадиҳӣ, ҳифзи муҳити зист, иҷтимоиёту иқтисодиёти оила ва паст кардани сатҳи истеҳсолшаро дар кишварҳои олам бори дигар ёдрас мекунад. Ҷомеаи ҷаҳонӣ назди худ мақсад гузошта буд, ки то расидан ба асри 21 масъалаи тамокукашӣ решақан мегардад, вале афсӯс, ки он то ба ҳол идома дорад.

Шахсе, ки тамоку мекашад, дар ҳолати суҳбат бо дигарон ҳатман кайфияти мусоҳибаширо аз байн бурда, боиси раҷиши ӯ мегардад. Дар умум, агар ба ин масъала назар андозем, хоҳем دید, ки дар ҳар ҳолат ҳам тамокукаш ҳам боиси зарари буня (организм)-и худ ва ҳам боиси малули хотири дигарон мегардад. Бинобар он, дурӣ ҷустан аз он кори мардуми оқил аст.

Ҳ. ҲОМИД

ДАР ДУШАНБЕ БОЗ ЯК МАКОНИ НАВИ ФАРҲАНГӢ - «БОҒИ КУРУШИ КАБИР» БА ИСТИФОДА ДОДА МЕШАВАД

Ба ифтихори ҷашни 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ояндаи наздик дар шаҳри Душанбе боз як макони нави фарҳангӣ - «Боғи Куруши Кабир» ба истифода дода мешавад.

Тавре аз Раёсати иттилоот ва робитаҳои хориҷии дастгоҳи Раиси шаҳри Душанбе хабар доданд, дар бораи «Боғи Куруши Кабир» номгузорӣ намудани ин мавзеи нави фарҳангӣ қарори дахлдори Раиси шаҳри Душанбе Рустами Эмомалӣ ба тасвиб расидааст.

Бояд гуфт, ки боғи мазкур бо мақсади ободонӣ ва боз ҳам зебову ҷолиб гардонидани симои пойтахти мамлакат

бунёд гардида, дар шафати Театри давлатии академии опера ва балети ба номи Садриддин Айнии шаҳри Душанбе ҷойгир мебошад. Масоҳати он зиёда аз 4 гектар хоҳад буд.

Раиси шаҳри Душанбе Рустами Эмомалӣ дастур додааст, ки барои гузоштани муҷассамаҳои расоми машҳури тоҷик Камолиддини Беҳзода ва Ҳунарпешаи халқии Иттиҳоди Шӯравӣ Малика Собирова дар ин боғ иҷозат дода шавад.

«Қарори мазкур барои тасдиқ ба Маҷлиси вакилони халқи шаҳри Душанбе пешниҳод карда шуд», - афзуд манбаъ.

АМИТ «Ховар»

ЖИЛЬЦЫ ДОМА РЕШИЛИ, ЧТО ХОТЯТ ЖИТЬ В КРАСИВОМ ПОДЪЕЗДЕ, И ПРЕОБРАЗИЛИ ЕГО ДО НЕУЗНАВАЕМОСТИ

Подъезды большинства старых домов представляют собой унылое зрелище. Их практически никогда не ремонтируют местные власти, поэтому жильцам приходится наблюдать довольно унылую картину. Однако все можно изменить – было бы желание. История людей, которые самостоятельно отремонтировали свой подъезд, тому подтверждение!

Жильцы одного из подъездов в спальном районе Москвы решили, что в силах сделать ремонт стен самостоятельно. Они взяли простые инструменты, проявили фантазию, и превратили свою парадную в шедевр! Каждый этаж украшен замечательными тематическими картинами.

Такие красочные рисунки поднимают настроение и делают мир чуточку ярче. Всем жильцам этого подъезда намного приятнее идти на работу и возвращаться домой. А главное, все эти иллюстрации сделаны с любовью к дому.

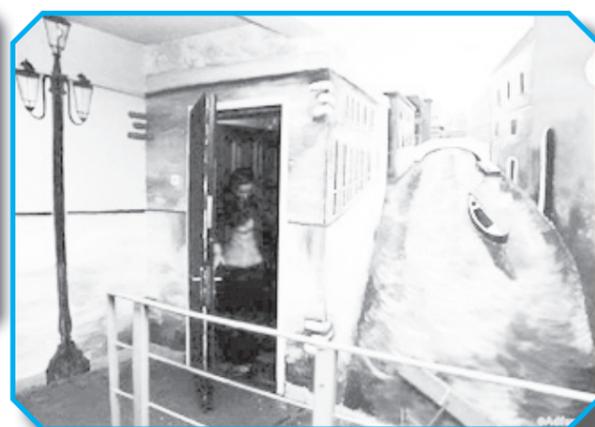
Все в наших руках! Только мы можем изменить условия, в которых живем.

Жильцы дома даже украсили вход подъезда. Сразу понимаешь, что внутри тебя ждет что-то интересненькое!

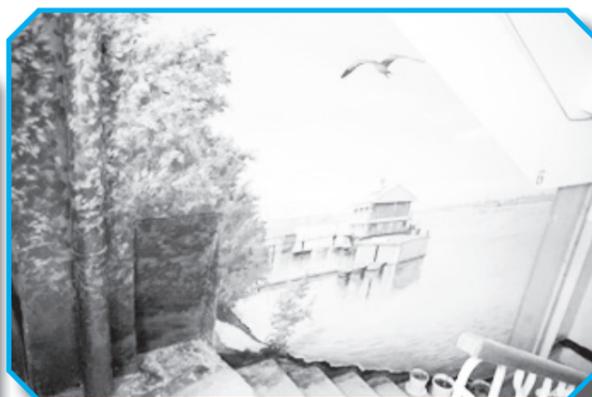

Наслаждаешься макетом мультяшного зеленого города

Отправляешься в путешествие по Венеции

Сначала ты попадаешь в сказку...

Вспоминаешь о лете

Снова оказываешься в сказке

Затем любишься красивой птичкой, которая выглядит, как живая!

Любишься видом земли и воды сверху

Наслаждаешься современным искусством

Индекси обунаи рӯзнома: 69022

Суратхисоби бонкии рӯзнома: С/Х: 20202972700838101000, Х/М: 20402972316264, РМА: 010081778, КИБ: 350101626, БДА ЧТ «Амонатбонк»

Муассис:

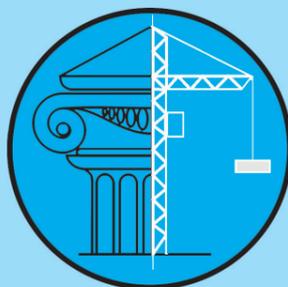
Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Учредитель:

Комитет по архитектуре и строительству при Правительстве Республики Таджикистан

Муассисаи давлатии «Рӯзномаи бинокорон» 6 апрели соли 2006 дар Вазорати фарҳанг таҳти №0178 ва 17 марти соли 2009 таҳти №001-5893 дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.

«РӯЗНОМАИ БИНОКОРОН»
- БА ЗАБОНҲОИ ТОҶИКӢ ВА РУСИ

Сардабир

Дилбар ТАБАРОВА

Ҳайати тахрири

Ҷ.Ҷ. АҲМАДЗОДА
Н.Ю. МИРЗОЗОДА
П. АМИНЗОДА

Саҳифабанд

Дониёр САТТОРОВ

Нишони идораи рӯзнома:

ш. Душанбе,
к. Ш. Хусейнзода, 34
Тел. 227-22-07, 227-22-39

Рӯзнома дар матбааи
«Аниса-95» чоп шуд.
Теъдод 800 нусха

Арзиши солонаи обуна:

78 сомонӣ

Ҳабарнигорон: Фотима Ализода (ш. Душанбе), Амрулло Забир (НТЧ), Ҷовиди Ашғӣ (вил. Сугд)

Дар «Рӯзномаи бинокорон» ба хотири гуногунондешӣ матолибе низ нашр мешавад, ки идораи рӯзнома метавонад бо муаллифони ҳамақанда набошад ва масъулияти онро ба дӯш назирад.